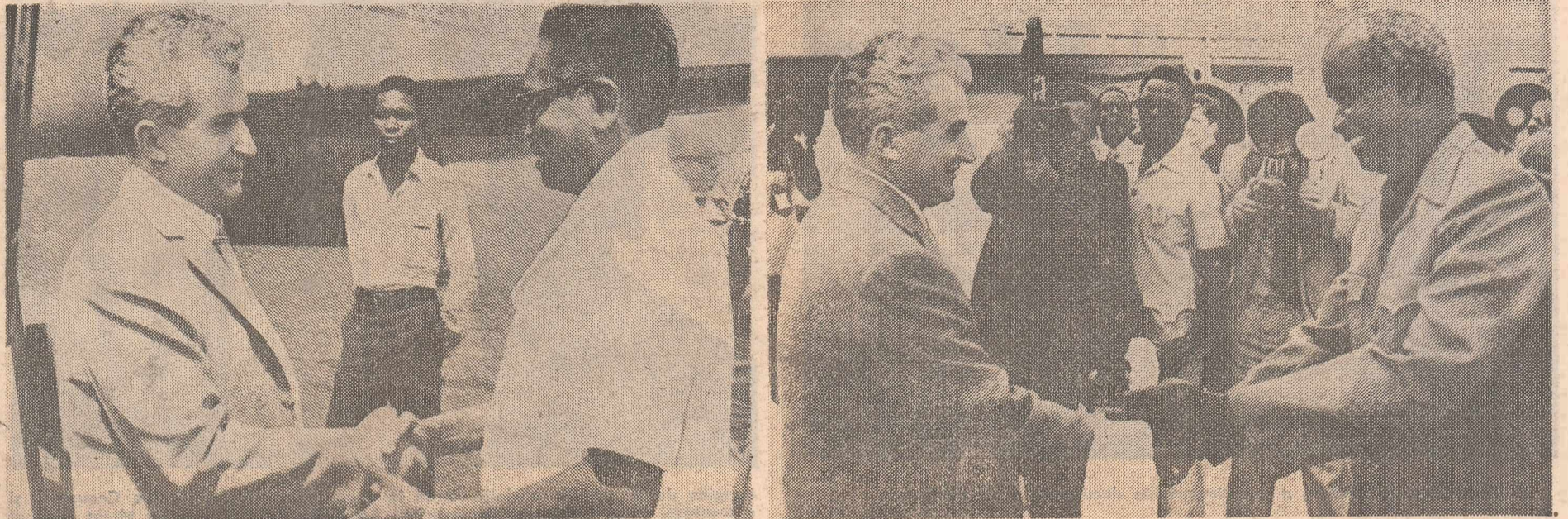

Vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, pe pământul african

Cursul ascendent al relațiilor de cooperare și solidaritate militantă româno-africană este evidențiat și de ambianța cordială, de stimă și înțelegere ce a caracterizat întâlnirile dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Agostinho Neto, dintre președintele Nicolae Ceaușescu și președintele Kenneth David Kaunda

16

Anul XXVIII (1245)
19 APRILIE 1979

Flacăra
Săptăminal editat de
Frontul
Unității
Socialiste

Județul Cluj — județ Erou al muncii

Odată cu decernarea titlului de Erou al Muncii Socialiste județului Cluj, oameni muncii de pe aceste meleaguri au devenit, la rândul lor, eroi ai națiunii și-au desăvârșit studiile și epopeea. Oraș universitar reputat pe meridianele pământului, Cluj-Napoca a devenit în anii socializmului una din cetățile avansate ale științei și tehnologiei, un oraș cu o industrie de mare rafinament, cu pondere substanțială în economia țării. Toate așezările județului au cunoscut transformări fundamentale, peisajul a fost corectat de miinile oamenilor și redescoperit prin bogățiile sale subterane și prin sursele sale de energie și de lumină. Străbătind acest peisaj cu o dinamică și cu o structură aparte, de o mare frumusețe plastică, printre oameni care respectă și onorează munca, încerci un sentiment tonic de certitudine și încredere în viitor, senzația că totul aici este de neclintit, că permanența noastră pe aceste văi fabuloase, în aceste așezări de două ori milenare a șlefuit până la perfecțiune mina de lucru și a ascuțit mintea până la cea mai înaltă luciditate. Luciditate care se manifestă exact în sfera vieții politice, a democrației de zi cu zi, în sfera vieții materiale și spirituale, în relațiile interumane, în felul în care e pregătit viitorul. Se poate spune că județul Cluj se află în acest moment în avangarda societății noastre socialiste prin felul în care oamenii săi, au înțeles să-și asume istoria și să se întrecă cu timpul. Căci nu e ușor lucru ca în emulația și în tumultuoasa mobi-

lizare de forțe și de energii generate de întrecerea socialistă la nivelul tuturor județelor țării să te păstrezi în frunte vreme de trei ani consecutiv și să cucerești înalta distincție de erou. Evident, în această minunată epopee pașnică a muncii și a creației, în primele rânduri s-au aflat și se află comuniștii, fie că sînt constructorii, mineri, chimiști, cercetători, savanți sau activiști de partid. Ei au transformat practic întrecerea socialistă într-o întrecere cu ei înșiși, într-o întrecere pentru o nouă calitate a muncii și implicit a vieții și în județul Cluj simți pretutindeni pulsul și tensiunea, starea de spirit și responsabilitatea angajării într-o competiție cu sens unic: cultură și civilizație, prosperitate și fericire.

Momentul în care tovarășul Nicolae Ceaușescu a înminat înalta distincție primului secretar al județului va rămîne viu în memoria actualii generații de clujeni. Pentru că de-a lungul anilor de întrecere oamenii muncii de pe aceste meleaguri s-au bucurat în nenumărate rânduri de prețioasele indicații și sfaturi ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, de încurajările sale și de promisiunea care i-a mobilizat mai mult ca oricînd la fapte de eroism cotidian: dacă se vor menține în frunte vor avea dreptul să aspire la cea mai înaltă distincție ce se acordă pentru fapte de muncă în România socialistă.

În paginile care urmează citiva reporteri încearcă să surprindă aspecte din munca și viața oamenilor acestui județ ce duc cu ei mai departe prin timp o părticică din steaua de aur pe care sînt gravate însemnele de Erou al Muncii Socialiste.

Ritm și interdependență

Unul din fenomenele majore ale epocii actuale îl constituie, fără îndoială, raporturile tot mai strînse, de ordin material și spiritual, ce se stabilesc între popoarele, națiunile și statele lumii. Acest proces complex, cărui nu o dată i se atribuie sensuri și semnificații false, are multiple implicații asupra evoluției contemporane.

Parcurgem o perioadă în care lumea capitalistă cunoaște o prelungită stare de criză, asistăm de mai mulți ani la o încetinire a ritmurilor de dezvoltare a mării majorități a statelor, ritmuri care în cazurile mai fericite abia ating patru, cinci procente.

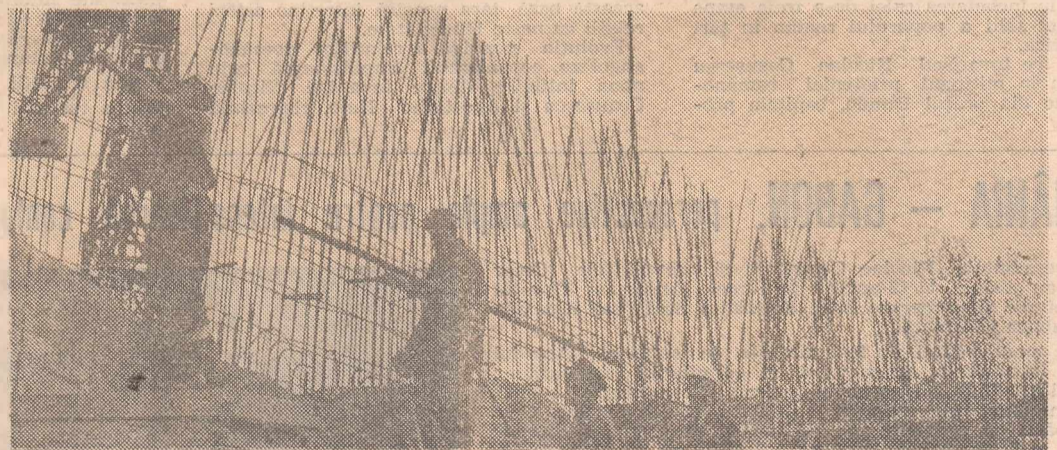
Noi ne propunem să urmărim în continuare calea unei dezvoltări intensive, în ritmuri duble față de cele evocate mai sus, ceea ce implică, între altele, sporirea an de an, în proporții similare, a schimburilor economice cu fiecare dintre partenerii noștri externi.

Faptul că mulți dintre aceștia se limitează, prin forța lucrurilor, la creșteri incomparabil mai modeste, inclusiv în planul comerțului exterior, nu poate, desigur, să nu creeze anumite probleme. Tocmai de aceea trebuie să compensăm conjunctura, nu prea favorabilă, cu noi eforturi pentru lărgirea și diversificarea raporturilor de colaborare și cooperare cu celelalte state.

Politica externă, activă a României, sporirea neîncetată a contactelor internaționale răspund tocmai necesității de a asigura cadrul prielnic pentru valorificarea superioară a muncii creatoare a poporului român, de a ne înscrie în diviziunea mondială a muncii, proporțional cu marile realizări dobîndite în dezvoltarea economică a țării.

Trăim într-o lume a interdependențelor tot mai accentuate, dar sîntem în măsură să demonstrăm că progresul și bunăstarea își au izvorul, în principal, în strădania fiecărui popor, că, indiferent de circumstanțe, noua orînduire creează premise trainice pentru dezvoltarea mereu ascendentă a forțelor de producție, a avuției materiale și potențialului economic al națiunii.

MIRCEA ANGELESCU ■

Centura agricolă a Capitalei

Ferma zootehnică „Roșia” a întreprinderii agricole de stat Mogoșoala e situată în centura agricolă a Capitalei și pompează pe piețele acesteia, într-un an, următoarele: aproape 2.000 tone carne porc, 15.500 hectolitri de lapte, aproape 40 tone de carne de taurine. Și mai livrează, unor unități interesate, tineret femel de prăsilă. Faptul că fermierii de la „Roșia” au ajuns să obțină în medie, pe 10 ani, 4.014 litri de lapte de la fiecare vacă furajată ni se pare demn de luat în seamă. Cu atât mai mult cu cit, vom vedea mai încolo, se confruntă încă și acum cu unele greutăți, cu atât mai mult cu cit aceiași oameni luptă și speră la producții

(Continuare în pagina 6)

N. GRIGORE MARAȘANU ■

Dosare redeschise

O sută de milioane de tone de cenușă

— Nu este o metaforă, ci cruda realitate — ne spune doctorul inginer Mircea Guran, din Direcția tehnică a Ministerului Minelor, Petrolului și Geologiei. Cifrele sînt amețitoare, pe plan mondial. Să ne referim însă numai la țara noastră. În prezent, în jurul centralelor termoelectrice zac munți de cenușă, rezultată din arderea combustibilului: circa o sută de milioane de tone, deci cam 2.000.000 vagoane convenționale (dacă le socotim la

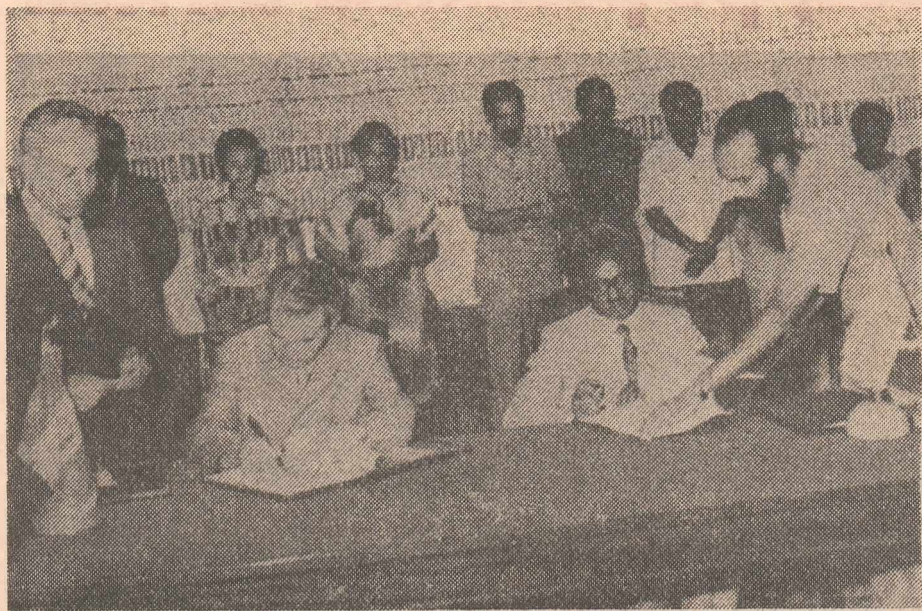
(Continuare în pagina 11)

LIONEL NIȚESCU ■

Citiți în
paginile
12-13:

Porțile
de Fier II —
porți ale
solidității

Vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu, împreună

Semnarea, la Luanda, a unor importante documente româno-angoleze

Imagine de la recepția oficială oferită în onoarea tovarășului Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu de tovarășul Agostinho Neto și tovarășa Maria Eugenia Neto

Republica Populară Angola

12 aprilie, 1979. La Luanda, cel mai mare oraș al Angolei, centrul său economic, politic și administrativ, solia românească de colaborare, prietenie și solidaritate militantă pe continentul african este întâmpinată cu înalte onoruri de stat, cu manifestări de entuziasm ale populației, care imprimă acestui moment politic o semnificație deosebită. Felul călduros în care este întâmpinat președintele României, tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarășa Elena Ceaușescu, ceilalți membri ai delegației române confirmă încă o dată că marile distanțe între țări aflate pe continente diferite rămân simple noțiuni geografice atunci când sentimente de prietenie, prețuire și respect reciproc unesc popoarele în efortul lor comun pentru progres, în lupta pentru afirmare economică și socială.

Vizita oficială de prietenie pe care secretarul general al partidului nostru, președintele Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, a efectuat-o în Republica Populară Angola, la invitația tovarășului dr. Antonio Agostinho Neto, președintele M.P.L.A. — Partidul Muncii, președintele țării, și a tovarășei Maria Eugenia Neto, prin întreaga sa desfășurare s-a înscris ca un moment de importanță istorică în cronică relațiilor de prietenie, colaborare și solidaritate militantă dintre România și Angola. Dialogul la nivel înalt de la Luanda — prima întâlnire în Angola liberă între președinții Nicolae Ceaușescu și Agostinho Neto — a conferit dimensiuni noi și perspective ample raporturilor dintre țările, partidele și popoarele noastre. Acestea au fost concluziile care s-au impus la încheierea celei de-a treia etape a înaltei solii a poporului român în țări din Africa.

Ceea ce tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia la mingul prieteniei româno-angoleze din orașul Dundo, capitala pro-

vinciei Luanda-Norte, când spunea, în cuvinte deschise, pornite din inimă „Am venit în Angola, la invitația tovarășului Neto, pentru a discuta împreună căile dezvoltării, în noile condiții, a colaborării dintre România și Angola. (Dorim să realizăm o colaborare — economică, tehnico-științifică și în alte domenii — bazată pe deplina egalitate în drepturi, pe respectul independenței naționale, al neamăstecului în treburile interne și avantajului reciproc” avea să primească o acoperire deplină atât pe parcursul vizitei, cât și prin rezultatele dialogului la nivel înalt româno-angolez.

Popoarele care doresc să se dezvolte libere trebuie să concluzioneze, să întărească solidaritatea și colaborarea dintre ele pentru a-și asigura dezvoltarea economică, socială, bunăstarea, fericirea și independența. Este aceasta o idee politică majoră care a fost evidențiată de mai multe ori de dialogul la cel mai înalt nivel româno-angolez. „Realizarea independenței fiecărei țări, a fiecărei țări constituie principala noastră preocupare”, spunea președintele Agostinho Neto în toastul rostit la recepția oferită în onoarea tovarășului Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu. Cu același prilej, în cuvântul său, președintele României arăta: „Considerăm că, în noile condiții internaționale, este necesar să se stabilească între toate popoarele relații bazate pe principiile deplinei egalități în drepturi, ale respectului independenței și suveranității naționale, neamăstecului în treburile interne, renunțării la forță și la amenințarea cu forța”, adăugând amănunțit, nu lipsit de importanță, că, pe această bază, țara noastră întreține astăzi relații cu peste 140 de state.

Evoluția pozitivă a relațiilor româno-angoleze, considerabil impulsionată prin noua întâlnire dintre tovarășii Nicolae Ceaușescu și Agostinho Neto, reprezintă

continuarea firească a relațiilor de strinsă solidaritate și colaborare care s-au dezvoltat între comuniștii români și luptătorii M.P.L.A. în cursul luptei de eliberare națională a Angolei. Perspectivele rodnice pe care le deschide acest curs noul moment politic româno-angolez sint evidente, atât în planul relațiilor bilaterale cât și în cel al cooperării în plan internațional. Sintetizate în Comunicatul comun dat publicității la încheierea vizitei, definite în cadrul principal pe care îl oferă Tratatul de prietenie și cooperare între Republica Socialistă România și Republica Populară Angola semnat de cei doi președinți, înțelegerile și acordurile convenite trasează sensul ascendent ce urmează să fie imprimat în continuare bunelor relații dintre partidele și statele noastre, exprimă voința popoarelor din cele două țări de a se dezvolta libere și independente, pe calea progresului economic și social, aducându-și astfel contribuția la cauza păcii în lume.

Trecerea în revistă a actualului stadiu de dezvoltare a raporturilor bilaterale făcută de președinții Nicolae Ceaușescu și Agostinho Neto în cursul convorbirilor pe care le-au avut, schimburi reciproc de informații cu privire la activitatea desfășurată în domeniul construcției politice, economice și sociale din cele două țări au relevat existența unor condiții pentru dezvoltarea în continuare a cooperării în multiple domenii, ca și a schimburilor comerciale. Documentele semnate în timpul acestei vizite — Protocolul primei sesiuni a Comisiei mixte guvernamentale româno-angoleze de cooperare economică, industrială și tehnică, Regulamentul de funcționare a Comisiei mixte, Acordul de colaborare în domeniul învățământului, științei și culturii, Protocolul privind cooperarea în domeniul agriculturii — cîr-cumscrisuri coordonate cit se poate de concrete pentru cadrul bilateral.

În ceea ce privește examinarea unor aspecte ale situației internaționale, dată cu evidențierea de către cele două părți, română și angoleză, a unei tendințe actuale de mare importanță pentru evoluția ulterioară a vieții lumii — este vorba de voința tot mai puternică a popoarelor de

a se dezvolta liber, stăpîne pe bogățiile lor naționale, pe destinele proprii, de a se opune politicii imperialiste, colonialiste și neocolonialiste, de dominație și asuprire, de a-și făuri viața așa cum o doresc, fără nici un amestec din afară, de a conlucra pe bază de deplină egalitate, într-un climat de securitate și pace — rețin atenția aprecierile formulate cu privire la o serie de probleme politice ale Africii. Cei doi președinți și-au exprimat, astfel, profunda preocupare față de acțiunile crescînde ale forțelor imperialismului, colonialismului, neocolonialismului și rasismului îndreptate împotriva unor state independente și suverane de pe acest continent.

În acest context președintele Nicolae Ceaușescu a reafirmat solidaritatea militantă a Partidului Comunist Român, a Republicii Socialiste România și a poporului român față de poporul prieten al Angolei, față de celelalte state africane care luptă cu fermitate pentru apărarea cuceririlor revoluționare, a suveranității lor naționale și a integrității lor teritoriale. Față de focarele de încordare create de forțele imperialiste în diverse regiuni ale Africii a fost reconfirmată necesitatea ca problemele africane să fie rezolvate prin negocieri, în spiritul solidarității, unității și cooperării, cooperarea interafricană constituindu-se într-un factor important pentru consolidarea independenței statelor de pe continent, contribuind la întărirea unității africane.

Examinarea principalelor probleme ale actualității internaționale a inclus, de asemenea, situația din Europa, problemele dezarmării, aspecte privind lichidarea subdezvoltării și instaurarea unei noi ordini economice în lume.

Intemeiate pe egalitatea în drepturi, respectul independenței și suveranității naționale, neamăstecul în treburile interne și renunțarea la forță și la amenințarea cu forța, pe avantajul reciproc — principii a căror valabilitate internațională este larg recunoscută și a căror valoare practică este incontestabilă — relațiile româno-angoleze se bucură de premise dintre cele mai favorabile.

DOINA IOVANEL

ROMÂNIA — GABON, perspective ample pentru intensificarea conlucrării reciproc avantajoase în toate domeniile

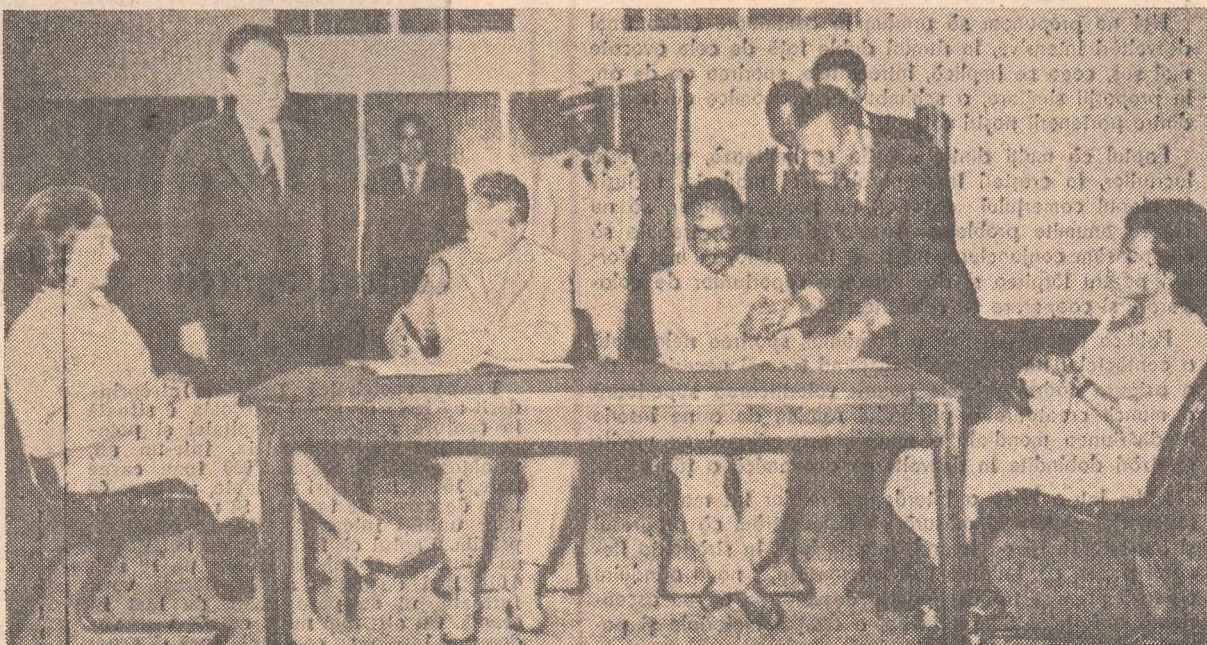
● Președintele Nicolae Ceaușescu și președintele Omar Bongo au semnat, la 12 aprilie, în numele țărilor lor, Tratatul de prietenie și cooperare între Republica Socialistă România și Republica Gaboneză.

● În cursul vizitei, au fost semnate, de asemenea: Acordul pentru încurajarea, promovarea și garantarea investițiilor; Acordul privind transporturile aeriene; Protocolul de cooperare în domeniul cercetării științifice și tehnologice. Cele două părți au convenit, de asemenea, să creeze o comisie ad-hoc însărcinată să studieze condițiile de participare a părții române la licitația care se va organiza pentru executarea, în totalitate sau parțial, a lucrărilor celui de-al doilea tronson Booue — Moanda al căii ferate transgaboneze.

● În legătură cu problemele internaționale, cei doi șefi de stat au constatat cu satisfacție identitatea lor de vederi asupra ansamblului problemelor evocate.

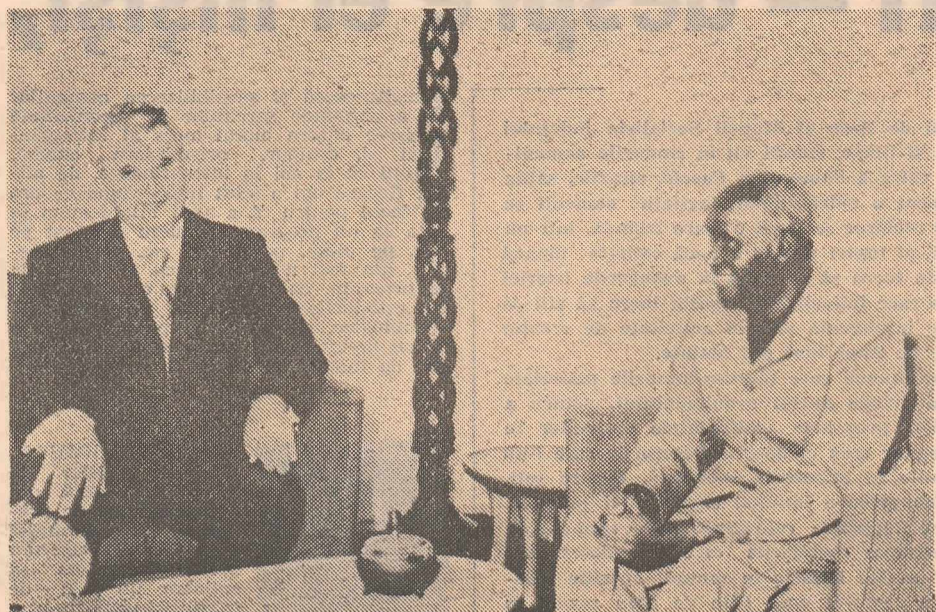
Semnificativă pentru caracterul rodnic al vizitei este declarația făcută de președintele Nicolae Ceaușescu pe aeroportul din Libreville, la încheierea vizitei:

„În cursul vizitei am avut convorbiri cu președintele Bongo cu privire la relațiile bilaterale, cit și în legătură cu unele probleme internaționale și am ajuns la concluzii comune cu privire la intensificarea colaborării dintre țările noastre. Semnarea Tratatului de prietenie și cooperare dintre țările noastre constituie, de altfel, o expresie a gradului înalt de înțelegere la care am ajuns. Aș putea spune că acest Tratat constituie un moment istoric în relațiile dintre cele două țări și popoare. România și Gabonul se angajează să concluzioneze activ în vederea dezvoltării economico-sociale a țărilor lor, pe baza egalității, a respectului independenței și suveranității, neamăstecului în treburile interne. Totodată, prin acest Tratat țările noastre se angajează să acționeze și să concluzioneze tot mai strîns pe plan internațional în spiritul luptei pentru eliberarea națională, pentru independența fiecărei națiuni, pentru destindere și pace în lume.”

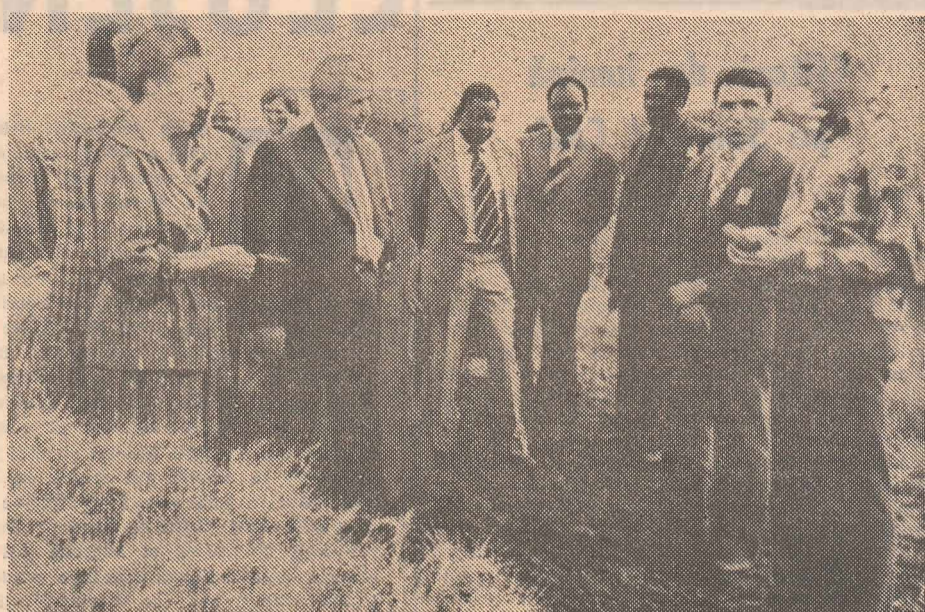

La Libreville, capitala Republicii Gaboneze, au fost semnate la 11 aprilie documente de amplă semnificație pentru extinderea și adîncirea în continuare a conlucrării româno-gaboneze

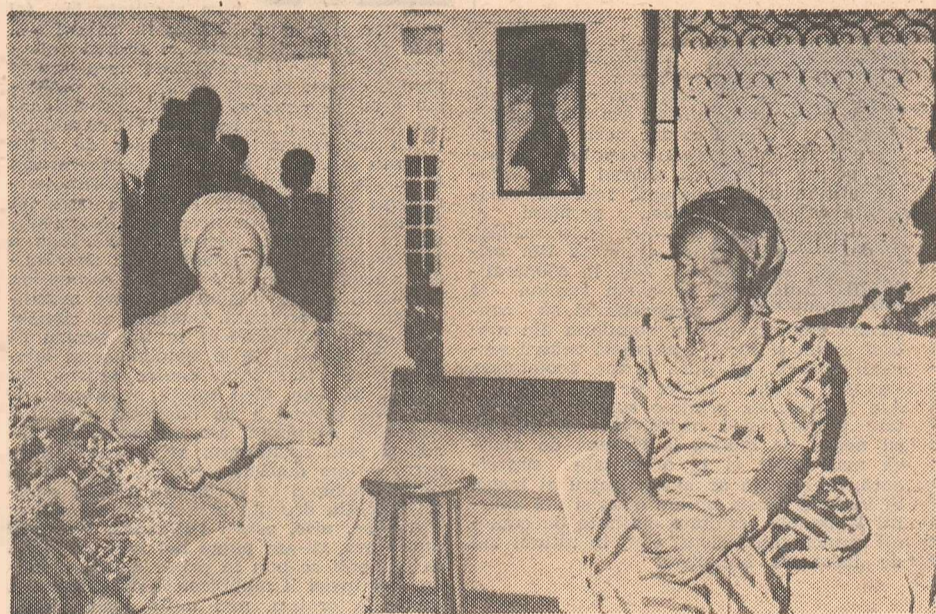
cu tovarășa Elena Ceaușescu, pe pământul african

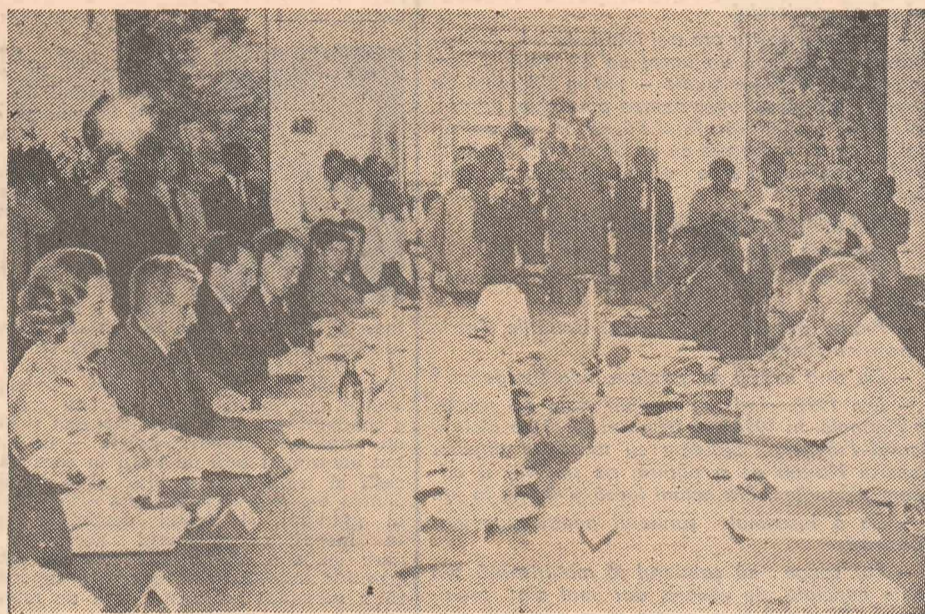
Intrevederea președintelui Nicolae Ceaușescu cu președintele Kenneth David Kaunda

În timpul vizitei în Republica Zambia, la Stațiunea de cercetări agricole de la Mount Makulu

La reședința „State House” din Lusaka, tovarășa Elena Ceaușescu a primit vizita doamnei Betty Kaunda

Moment din timpul convorbirilor româno-zambiene

Republica Zambia

„Este adevărat, preciza tovarășul Nicolae Ceaușescu la începutul vizitei în Zambia, că în această zonă există actualmente o stare de încordare. Desigur, vizita de prietenie este bună și când este liniște, dar cu atât mai de înțeles este ea în situații de încordare, pentru că aceasta demonstrează dorința comună de a acționa împreună pentru învingerea greutăților”.

Declarația președintelui României cuprinde pe scurt atât împrejurările deosebite în care s-a desfășurat noua întâlnire la nivel înalt româno-zambiană, cât și amplele și profundele ei semnificații. Este a doua oară, în ultimii șapte ani, că președintele României socialiste s-a aflat, ca oaspete dorit și stimat, într-o vizită oficială de prietenie în această țară prietenă, la 10 000 km. depărtare. Și a patra întâlnire la cel mai înalt nivel. Relațiile dintre România și tinărul stat african independent contin în semnificațiile lor profunzimea raporturilor devenite tradiționale și exemplaritatea unei prietenii legate prin aspirația comună de independență și progres social, de pace și înțelegere. Ele ilustrează, totodată, orientarea consecventă a țării noastre spre dezvoltarea solidarității și colaborării cu tinerele state africane, cu statele care au pășit pe calea dezvoltării de sine stătătoare.

Personalitatea secretarului general al Partidului Comunist Român, cunoscut în Zambia ca unul dintre cei mai de seamă oameni ai vieții internaționale, a conferit recentelor vizite solemnitatea și relevanța unui moment istoric deosebit de important în evoluția relațiilor de prietenie și colaborare dintre popoarele română și zambian. Simpatia și prețuirea pe care poporul zambian le nutrește pentru șeful

statului român, pentru contribuția sa la afirmarea idealurilor de libertate și independență națională ale popoarelor, pentru sprijinul acordat luptei de eliberare națională împotriva dominației și asupririi, a politicii imperialiste și colonialiste, a căror elocvență dovadă o constituie și vizitele recente în Angola, Mozambic, Zambia, convorbirile purtate cu șefii mișcărilor de eliberare națională din Namibia și Rhodesia, au transformat întâlnirile din capitala Zambiei, încă din primul moment, într-o mare și entuziastă manifestare a prieteniei și solidarității româno-zambiene, a stimei și respectului de care se bucură România, Partidul Comunist Român, secretarul său general.

Discuțiile la nivel înalt au evidențiat convingerea comună a părților că vizita președintelui României în capitala Zambiei al cărei Cetățean de onoare este încă din 1972, întâlnirile și convorbirile purtate cu acest prilej vor consolida și mai mult colaborarea româno-zambiană, în sectoare de interes fundamental pentru economiile celor două țări, vor întări și mai mult solidaritatea popoarelor română și zambian în cadrul luptei generale a popoarelor împotriva imperialismului și colonialismului, pentru pace și progres social, vor multiplica planurile conlucrării comune pe arena internațională în interesul edificării unei lumi mai drepte și mai fericite. Au fost constatate cu satisfacție, încă o dată, marile posibilități care există pentru diversificarea raporturilor economice, comerciale, tehnico-științifice și culturale și au fost stabilite căile concrete pentru concretizarea acestora.

La încheierea vizitei, tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, și Kenneth David Kaunda,

președintele Republicii Zambia, au semnat Tratatul de prietenie și cooperare dintre Republica Socialistă România și Republica Zambia. Încheiat pe timp nelimitat, Tratatul de prietenie și cooperare constituie un cadru deosebit de favorabil pentru cursul ascendent al relațiilor dintre țările noastre. Reținem în acest cadru principal în care vor evolua relațiile româno-zambiene, printre celelalte documente semnate, Protocolul de colaborare între Partidul Comunist Român și Partidul Unit al Independenței Naționale (UNIP), Acordul privind cooperarea tehnică și economică în industria minieră și în domeniul hidrocarburilor, Acordul privind dezvoltarea cooperării româno-zambiene în domeniul industriei, Programul de schimburi culturale și științifice pe anii 1979—1980, Acordul de credit între Guvernul Republicii Socialiste România și Guvernul Republicii Zambia, documente de cea mai mare importanță, care consfințesc rezultatele deosebit de rodnice ale dialogului româno-zambian, înțelegerea convenite între conducătorii de partid și de stat ai celor două țări.

Subliniind importanța deosebită a Tratatului de prietenie și colaborare pentru viitorul relațiilor româno-zambiene se cuvine a aminti în acest sens, reafirmarea hotărârii României și Zambiei de a așeza la baza raporturilor bilaterale, precum și în relațiile cu celelalte țări, dreptul inalienabil al fiecărui popor de a hotărî el însuși asupra destinelor sale, dreptul sacru al fiecărui stat la existență, libertate, independență și suveranitate națională, egalitatea deplină în drepturi a tuturor statelor, indiferent de mărime, dreptul suveran și imprescriptibil al fiecărui stat de a dispune de bogățiile sale naturale, obligația statelor de a se abține, în relațiile internaționale, de la folosirea forței sau amenințarea cu forța, dreptul

fiecărui stat de a participa în condiții de deplină egalitate la examinarea și soluționarea tuturor problemelor internaționale de interes comun, dreptul și îndatorirea statelor, indiferent de sistemul lor social politic, de a coopera între ele, în condiții de avantaj reciproc, în scopul menținerii păcii și securității internaționale, obligația statelor de a reglementa toate diferendele dintre ele exclusiv prin mijloace pașnice. Tratatul de prietenie și cooperare româno-zambian aduce, astfel, împreună cu numeroasele documente oficiale semnate în ultimii ani aproape cu toate statele de pe continentul african, ca și cu celelalte țări de pe celelalte continente ale globului, o contribuție de o înestimabilă valoare la generalizarea noilor principii în relațiile internaționale.

Convorbirile la nivel înalt au prilejuit, totodată, un amplu schimb de păreri în legătură cu o serie de aspecte fundamentale ale vieții politice internaționale. „De aceea, afirma președintele Republicii Zambia, Kenneth David Kaunda, putem spune că prietenia dintre țările noastre are rădăcini adânci. Sintem, de aceea foarte mindri să primim vizita dumneavoastră aici, știind că dumneavoastră sunteți prietenii noștri scumpi. Modul nostru de abordare a diferitelor probleme este similar cu al dumneavoastră. Pozițiile României și Zambiei cu privire la orice punct de pe glob unde există un conflict sînt similare. Deci, dumneavoastră ați venit într-o țară care privește evenimentele similare ca dumneavoastră...”

Vizita, recent încheiată, în Zambia, a președintelui Nicolae Ceaușescu a fost încununată cu rezultate deosebit de rodnice îndreptățind pe deplin convingerea că acest eveniment se înscrie ca un moment de o excepțională importanță în dezvoltarea relațiilor bilaterale, aducînd o contribuție de seamă la cauza păcii, colaborării și înțelegerii între popoare.

ION CRISTIAN ■

Cultul muncii, cultul valorii

Cititori de lumină
pe Someșul Cald

În cetatea de vis și legendă a Apusenilor, spectaculoasă și, în același timp, anonimă — într-un fel — bătălie pentru lumină continuă. De pe Someșul Cald, frontul constructorilor s-a mutat spre nord, pe plaiurile străjuite de Vlădeasa. Acum cind țara are nevoie de energie, constructorii, într-o tulburătoare întrecere cu timpul, zămislisc cu eroism noi cititorii de lumină. Am urcat în acest ceas rătăcit între anotimpuri pînă departe sub tîmpla de omăt a Vlădesei. Un fir de apă, un fir de drum, creste golașe de granit, ici-colo mici sprincene de pădure, iată peisajul mereu același, cenușiu și rece, tăcut și resemnat în așteptarea primăverii ce urcă anevoie aici. Din loc în loc, cite o băncuță mai mult schițată din birne și o tăbliță pe care scrie : „Loc pentru fum”. Un semn de neașteptată civilizație și grijă. Piraie cu o apă nebănuț de pură își duc la vale neștiute doine și povești de vis, ca și numele lor : Mona, Aluniș, Valea Cetății, Mărgăuța... La Șantierul 4 Săcuiu al Amenajării hidroenergetice Drăganlad, între inspecții și probleme nenumărate, schimbăm două vorbe cu Szász Francisc, inginerul-șef al șantierului.

— Șantierul nostru are trei loturi. Aici, la Scind-Frăsinet, vom face un baraj de 21 metri și vom pompa apele peste munte — 180 m diferență de nivel — cu ajutorul unor pompe puternice, printr-o aducțiune secundară ; lotul Răcad are de realizat trei galerii și o captare cu un baraj mic ; în sfîrșit, lotul Rogojelu are o aducțiune secundară pe trei fronturi.

— Cîți oameni are acest șantier ?
— Aproape 250.
— Care este faptul cel mai demn de consemnat la dv. ?

— Productivitatea foarte mare. Lucrările sînt în devans cu cîteva luni.

— De cînd lucrați pe șantiere hidroenergetice ?

— Din 1972, cînd am început viața de șantier la Fintinele. În 1976 am demarat lucrările aici, la Scind-Frăsinet. Stăteam cu tovarășul director general Hartea pe o pătură, pe pămînt, și priveam planurile... Era numai iarbă și liniște în jur.

— Ce a însemnat șantierul pentru dumneavoastră ?

— Pot spune că șantierul te maturizează din toate punctele de vedere, dar mai ales profesional ! Șantierul m-a învățat să-mi văd întii propriile greșeli și abia apoi pe ale celorlalți. În viață se întîmplă adesea invers.

L-am lăsat pe inginerul Szász să-și rezolve treburile (între timp îi mai picaseră niște oaspeți !) și am urcat sub Vlădeasa, la lotul Rogojelu. Ne-am întîlnit cu zăpada, cu ceața, cu... iarna. La Rogojelu și pe Vlădeasa e încă iarnă !

Inginerul Alexandru Mureșan, șeful lotului Rogojelu, deși tînăr este o veche cunoștință a noastră. A lucrat pe Someșul Cald și s-a „surghiuinit” acum la poalele Vlădesei. Pare mai tăcut, mai reținut, ca să nu zic mai bătrîn. În biroul lui, lingă planșe și panouri adunăm cîteva impresii :

— Ce lucrezi aici, Alexandru Mureșan ?

— Trei galerii ale aducțiunii secundare pe trei fronturi ; Valea lui Șerb-Mona, unde din 2 882 metri galerie am forat 2 260 ; Valea lui Șerb-Dara, 1 740 metri realizați din 3 000 ; Valea lui Șerb-Rujet, abia începută, am forat 110 metri din cei 900. Mai avem de realizat cîteva captări secundare și un puț.

— Ce e mai greu pentru un șef de lot ?

— Viața ! Adică, aici nu am numai lucrările propriu-zise ! Eu sînt un fel de primar al lotului. Pentru orice, oamenii vin la mine : pentru căldură, pentru mîncare, pentru aprovizionare, pentru necazuri și pentru bucurii. Sîntem o sută de oameni la toate lucrările mai înainte enumerate.

— Ce e mai impresionant ? Sau ce a fost ?

— Eroismul oamenilor ! În septembrie-octombrie 1978 am subtraversat pîriul Rujet și galeria ne-a fost inundată. Au intrat oamenii în apă pînă la brîu, au scos pompele mici, — în pericol de a fi inundate, — au adus altele mai mari. Zile la rînd oamenii au intrat în galerie cu plutele pînă cînd au scos apa. Maistrul Gheorghe Maier și oamenii lui au dat dovadă de un eroism tulburător.

— Ai zece ani de șantier, Alexandru Mureșan. Ce ai învățat în acești zece ani ?

— Cum să mă port cu oamenii !

— Și cum trebuie să te porți ?

— Să te adaptezi de la om la om, ca de la rocă la rocă ! Să le cunoști bucuriile, necazurile, speranțele, să se realizeze o legătură sufletească strînsă de la inimă la inimă.

— Cum se realizează această unitate ?

— Prin greutăți și prin muncă. Aici avem din toate și destule ! Important e că în urma noastră rămîn cititorii de lumină și cititorii de oameni !

VIOREL CACOVEANU ■

CLUJENII — despre ei înșiși,

estea decernării titlului de Erou al Muncii Socialiste județului Cluj a stîrnit, cum era și firesc, emoții vii în rîndurile oamenilor muncii din vechea vatră a Someșului. Casele, străzile, sălile de spectacole au cunoscut o extraordinară agitație, oamenii se întîlneau și se felicitau reciproc ca după o mare izbîndă, într-un mare triumf al rațiunii, al luptei pentru o nouă calitate umană și materială. Nu e puțin lucru să te simți în avangarda istoriei

la un moment dat al evoluției lumii în care trăiești, nu e puțin lucru să știi că prin eforturile tale, prin investițiile de inteligență și prin activitate de creație în sensul viitorului, o colectivitate face un important pas înainte.

Iată de ce ne-am adresat oamenilor muncii care făuresc bunurile materiale și spirituale în județul Cluj, pentru a prinde pulsul evenimentului, pentru a restitui în limbajul imediat al emoțiilor proaspete sentimentele clujenilor în această împrejurare fericită și, mai ales, ce cred ei despre resorturile care i-au propulsat în ultimii ani mereu în frunte în întrecerea socialistă. Pentru toți, momentul în care tovarășul Nicolae Ceaușescu a înminat organizației județene de partid Cluj titlul de Erou al Muncii Socialiste reprezintă un eveniment de referință biografică și istorică. Cît privește mobilurile care au determinat această extraordinară emulație pentru un loc fruntaș în muncă, opiniile cetățenilor diferă, ceea ce demonstrează că secretul unui titlu de erou rezidă în capacitatea fiecărui om de a se dăruia, de a se transfigura prin muncă, în capacitatea comunistilor de a mobiliza întreaga suflare omenească de pe meleagurile clujene la adevărate acte de eroism și de nobil sacrificiu prin muncă.

Acad. prof. ȘTEFAN PASCU, directorul Institutului de istorie și arheologie din Cluj-Napoca : O asemenea apreciere și distincție subliniază eforturile și realizările care se înscriu în marile mutații revoluționare prin care trece țara noastră. Rezultatele parțiale ale județului nostru se înscriu în mod firesc în sinteza la care lucrăm zilnic cu toții, în istoria de zi cu zi a patriei noastre socialiste. Intervine — oricît am vrea să ne ridicăm — deasupra acestui patriotism local care nu cred că e condamnabil dacă nu e exagerat și dacă nu urmărește scopuri egoiste — un anumit atașament față de locul în care muncești și trăiești, o ambiție și o mîndrie pentru tot ceea ce reprezintă orice produs al gândului și faptii oamenilor care te înconjoară. Și lucrul acesta mi se pare lăudabil cîtă vreme servește cauza generală innoabilă de concepția superioară a societății socialiste față de muncă. Clujean prin naștere și prin activitate obștească, științifică și didactică, bucuria mea s-a asociat bucuriei celorlalți cetățeni ai urbei și ai județului, chiar dacă activitatea mea, care se înscrie în domeniul cercetării istoriei, n-a contribuit direct, într-o măsură hotărîtoare spre a merita această distincție. Dar prin activitatea mea de cetățean al județului, prin activitatea mea obștească, mă constituie și eu într-una din părțile componente ale întregului social care a realizat performanța de a fi cel dintîi județ al țării prin muncă și prin eroism cotidian. Aș mai putea adăuga și satisfacția că această distincție, cu întreg ansamblul de aprecieri și elogi aduse oamenilor muncii din județ, confirmă unele coordonate care pot fi socotite permanente în evoluția unei societăți în general, a celei românești în care se integrează ca o parte importantă județul Cluj, în special. Mă gîndesc la cele trei coordonate pe care oamenii de știință le consideră esențiale pentru caracterizarea civilizației umane, Mă gîndesc în primul rînd la tradiție, care îmbogățește dezvoltarea unei societăți de-a lungul vremurilor. Clujul a avut și are o asemenea tradiție nu numai în cultura spirituală ci și în cea materială, fiind un centru economic de seamă. Mă gîndesc apoi la cealaltă permanență pe care o reprezintă experiența. Experiența cu care se îmbogățește tradiția, rezultat al activității diferitelor generații în succesiunea lor istorică. Tradiția lipsită de experiența generațiilor slăbește și îmbătrînește, ceea ce condamnă societatea la senectute. Tradiția în județul nostru s-a îmbogățit continuu. Experiența generațiilor de azi îmbogățește la un nivel superior această tradiție, ceea ce explică și extraordinara activitate materială și spirituală din ultimii ani. În al treilea rînd mă gîndesc la împrumuturile de experiență și la contactele permanente cu civilizația de pretutindeni. Împrumuturi care nu se fac într-o singură direcție ci în toate sensurile impuse de schimbul general de valori din lumea contemporană. În acest sens județul Cluj împrumută dar și oferă lumii propriile sale creații materiale și spirituale. Iar împrumuturile nu se fac mecanic, în virtutea modelor, ci adaptîndu-le, regîndîndu-le și elaborîndu-le la nevoile județului. Rezultatul este această splendidă sinteză care o constituie peisajul material și spiritual al țării noastre, reflectat în toate domeniile de activitate din România socialistă. Firește, pe temeiul concepției științifice care înseamnă repartizarea judicioasă și echitabilă pe ansamblul țării și pe părțile ansamblului, a rezultatelor creației materiale și spirituale ale națiunii române contemporane.

AURELIA CRIȘAN, tehnician proiectant, Cooperativa Construc-torul : Mă simt mîndră că fac parte din rîndul oamenilor muncii clujeni și că împrună, români, maghiari, germani și de alte naționalități, am ajuns să fim primii. Noi, în cooperativă, avem sarcina să proiectăm și să construim locuințe pentru populația din mediul urban și rural, amenajări pentru sectorul agricol, grajduri, ferme zootehnice, saivane, silozuri, anexe de tot felul etc. Am încercat ca printr-o susținută activitate politică să-i mobilizăm pe tovarășii noștri de muncă la ritmurile de muncă mai înalte și la o calitate superioară, ca și cum ar lucra pentru ei înșiși. Și în felul acesta ne-am adus și noi aportul la bunele rezultate obținute de oamenii muncii din județul Cluj în ultimii ani de întrecere socialistă.

GRIGORE MITIȚEANU, șef birou transporturi la Intreprinderea Terapia din Cluj-Napoca : Sigur, eu am muncă de birou și s-ar putea spune că sînt mai departe de fluxurile tehnologice. Dar prin activitatea mea de coordonator, de director al activității de încărcare și descărcare a vagoanelor și autovehiculelor cu soluții chimice, am contribuit și eu nemijlocit la mecanizarea proceselor de încărcare și descărcare, la reducerea cheltuielilor de producție, la diminuarea consumurilor de benzină și de uleiuri. După opinia mea, secretul succeselor raportate de oamenii muncii din județul nostru se datorește unei extraordinare activități de lămurire de la om la om că este în interesul fiecărui dintre noi să muncim mai bine, să producem mai mult și de înaltă calitate pentru că toate acestea se reflectă în standardul nostru de viață. Și, iată, avem tot ce ne trebuie, copiii noștri învățați în școli înalte, se află pe la casele lor și pot privi cu încredere în viitor, cu mai multă încredere decît am privit noi pe vremuri.

VALENTIN BOCIRNEA, maistrul la Intreprinderea de produse din ceramica fină pentru construcții : Titlul de erou e un vis deja realizat. Problema este ce facem de acum încolo ? Pentru că titlul ne obligă să rămînem în continuare în frunte. Sigur, în seara în care s-a anunțat că am cîștigat titlul de Erou al Muncii Socialiste am fost fericiti. Mai ales noi, cei din întreprindere, care am avut probleme mari în ultimul an al întrecerii, probleme privind respectarea contractelor la export, privind piesele de schimb pentru utilajele din import... Totuși, cu eforturi extraordinare, în care n-au mai contat cele 8 ore de muncă ci urgența de a fi la datorie ori de cite ori a fost nevoie, am ajuns să ne reglăm activitatea la termene și chiar să ne întrecem pe noi înșine, realizîndu-ne planul în proporție de 103,8 la sută ! Ce mobil a determinat această teribilă luptă cu sine a fiecărui dintre noi ? Înaltul grad de conștiință

muncitorească și sensibilizarea oamenilor de a răspunde sarcinilor în momentele decisive pentru bunul mers al întreprinderii și, desigur, organizarea exactă. Faptul că la noi în întreprindere, de pildă, fiecare om a știut întotdeauna ce are de făcut pentru că a avut întotdeauna în fața sa un program de lucru defalcat pe ore, pe piese, pe utilaje etc. De asemenea, am fost necruțători cu absențele de la program, cu întîrzierile, cu gaturile și cu galopurile nejustificate pe fluxurile tehnologice, cu lucrul de proastă calitate și am luptat permanent pentru economisirea de materii prime și de combustibil.

ARGHIR MUREȘAN, șef de atelier la secția de mobilă din Intreprinderea de prelucrare a lemnului din Dej : Oarecum noi ne așteptăm să obținem un titlu de frunte. Muncitorii erau curioși, mai ales după ce tovarășul Nicolae Ceaușescu a promis că dacă obținem rezultate la fel

de bune și în anul 1978, ca în ceilalți ani, vom primi titlul de Erou al Muncii Socialiste. Ce să zic ? Treaba asta ne-a dat de gîndit, pentru că noi avem niște probleme greu de rezolvat privind aprovizionarea cu cherestea, cu folii de PVC, cu adezivi și cu nerespectarea termenelor de către clientul extern. A trebuit să ne descurcăm în aceste condiții grele și să găsim permanent soluții rapide pentru a organiza munca în funcție de nivelele aprovizionării, în funcție de necesități. Esențială a fost recunoașterea greutăților și devalorizarea adevărului în fața tuturor oamenilor. Adevărul acesta a avut o putere mobilizatoare extraordinară. Oamenii au cîștigat și mai multă încredere în noi pentru că am avut curajul să le spunem acest adevăr și să-i consultăm pentru leșirea din impas. Și s-au găsit soluții neașteptat eficiente pentru a ne îndeplini sarcinile. În cîteva săptămîni am recuperat pierderile și prin colaborare, prin bună înțelegere, ne-am depășit sarcinile. Nici nu vă puteți închipui ce efect are asupra omului discuția dreaptă care începe cam așa : **Tovarășe, uite, asta-i realitatea. Ce crezi dumneata, ce-am putea noi face ca să ?** Și oamenii se pun în priză. Adevărul despre ei înșiși îi mobilizează pe oameni la fapte de eroism, mai mult decît toate discursurile și teoriile despre adevăr.

FLORICA GIURGIU, secretar adjunct al Comitetului orașenesec de partid Cîmpia Turzii : Ce a determinat această performanță ? Cred că faptul că avem oameni minunați. Oamenii care, convinși că viața lor înseamnă de acum istorie, nu precupețesc nici un efort ca să-și facă

datoria. Apoi, mai cred că secretul, dacă se poate numi secret, al acestei emulații și conștiințe de sine a oamenilor muncii din județul nostru constă și în faptul că între conducător și individ există o înțelegere și o colaborare perfecte. La noi nimeni nu conduce din birou. Ingineri, tehnicieni, activiști, cu toți ne aflăm printre oameni. Nu numai la festivități, la ședințe, în prezidiu, ci întotdeauna la greu, acolo unde este nevoie de o idee, de o soluție, de o hotărîre competentă, de o consulta-re democratică, ascultînd păsurile oamenilor, ajutîndu-i nu numai din vorbe ci și în fapt. Și cînd oamenii te simt alături de ei în fiecare moment al vieții lor încordate în muncă și în viață, răspund întotdeauna la chemările de urgență ale producției, sînt în stare să renunțe la o plăcere, la o distracție, la timpul liber, pentru a se face utili imediat și cu bunăcredință. Pentru că nici unul din cei care conduc destinele lor nu-și permite să uite de îndatoririle față de oameni. Pentru că la noi, cred, oamenii se află la locul potrivit pentru ei, nu la locul potrivit pentru alții.

TEODOR ROȘCA, secretar adjunct al comitetului de partid comunal Aghireș : La noi funcționează în condiții bune, adică depășind prevederile inițiale din plan, Trus-tul de construcții și montaj minier, Fabrica de cretă Chimica, Fabrica de ipsos Rapid, Mina de caolin Caolina și se poa-

te spune că profilul așezării noastre este mai mult industrial. Ca să vă dați seama de felul în care muncesc oamenii noștri

despre eroismul muncii lor

e destul să citez faptul că în anul trecut întreprinderea Caolina a depășit planul cu 113 la sută! Pentru obținerea acestor rezultate am urmărit zi de zi și am analizat decadal modul în care se îndeplinesc prevederile planului, luând măsuri pe loc pentru remedierea deficiențelor. Am încercat adică să fim mereu pe fază. Le-am asigurat oamenilor condiții bune de trai, am construit câteva blocuri cu peste 600 de apartamente, cu încălzire și cu o bună aprovizionare cu elemente de strictă necesitate. Apoi, la ora aceasta se află în construcție o policlinică, un dispensar veterinar, 40 de apartamente, care vor fi predate la cheie în luna august, un atelier școlar, un cămin cultural etc. Ne îngrijim, cum s-ar spune, de existența oamenilor în așa fel încât să poată munci în condiții bune, să aibă la îndemână tot ce le trebuie, fără griji, fără probleme de aprovizionare, ca să poată munci cu maximum de folos pentru societate. Și de aceea, ori de câte ori le-am cerut să facă totul pentru îndeplinirea planului, ei au răspuns cu maturitate politică și din tot sufletul, știind că munca lor se vede imediat în viața de toate zilele.

VASILE TRIFU, directorul Intreprinderii de transporturi auto din județul Cluj: Cred că fiecare dintre cetățenii județului Cluj poartă o părtică din acest eroism în suflet ca un titlu de glorie. În ce ne privește, noi am pornit de la început cu foarte multă seriozitate la treabă. Zilnic,

prin teleconferințe am analizat fiecare om și fiecare mijloc de transport în parte prin prisma rezultatelor de până acum și din perspectiva zilei următoare. În zilele de luni ne deplasăm în câte o unitate, cu un ceas mai devreme de ora intrării în schimb și analizăm împreună condițiile realizării planului evidențindu-i pe fruntași și criticându-i aspru pe cei care nu-și văd de treabă. Noi am lansat o acțiune aparent modestă: fiecare șofer să economisească un litru de benzină la o sută de litri. Și până la urmă am înregistrat economii în valoare de 350 tone de benzină și 900 tone de motorină. Acțiunea va fi continuată și în anul acesta. Lozincă noastră: nici o învîrtire de roată în gol pe șoselele țării și ale continentului, pentru că noi efectuăm și transporturi de mărfuri pentru piața externă. Am organizat lucrul de asemenea manieră încât fiecare șofer cînd pleacă în cursă știe ce are de transportat la întoarcere. Așa se explică de ce în anul trecut am parcurs 102 milioane 883 mii kilometri cu maximum de eficiență. Ceea ce înseamnă că avem oameni cu o bună pregătire profesională, cu o conștiință avansată, cu un mult respect față de muncă, destoinici și cu bun simț. Așa se explică de ce în întreprinderea noastră există oameni cu 20, 30 ani vechime, cărora am ținut să le înmănăm medaliile jubiliare într-un cadru festiv, drept pildă pentru cei mai tineri. Știu fiind că în transporturi fluctuația de cadre e foarte mare. Și iată, așa am primit Ordinul Muncii clasa I și am înregistrat cea mai mare productivitate în venituri sau în tone kilometrice convenționale pe tară. Fără accidente! În aceasta constă contribuția noastră la cucerirea titlului de Erou al Muncii Socialiste la nivelul județului.

VIRGIL CHEREȘ, tehnician, șeful atelierului-măcinare fină de la Combinatul pentru lianți și materiale refractare Turda: În ultimele zile ale anului am avut restanțe pe linie de investiții. Ne-am angajat să ajutăm constructorul cu forța noastră de muncă pentru punerea în funcțiune

la timp a instalațiilor de desprăfuire. Știți și dumneavoastră că la ora actuală se dă o bătălie serioasă pentru eliminarea poluării provocate de fabricile de ciment și pentru recuperarea resurselor materiale secundare. Ei bine, ne-am suferat minicile și le-am dat o mină de ajutor celor de la șantier, dincolo de orele de program, pentru instalarea noilor electrofiltre. Acțiunea era prevăzută să dureze două săptămâni și noi am pus instalațiile în funcțiune în cinci zile! Dar tot timpul cu gândul că eforturile noastre vor fi răsplătite până la urmă cu titlul pe care trebuia să-l cîștige județul Cluj. De fapt, încă de la lansarea cifrelor de plan s-a creat în rîndul oamenilor o stare de emulație și chiar de tensiune, o stare de ardere, cum spunem noi cei de la cuptoarele de ciment. Am hotărît să folosim integral cele 480 de minute numai și numai pentru realizarea sarcinilor de producție, depășindu-ne planul cu 3.000 tone de ciment, respectînd cu rigurozitate

rețetele de fabricație, fără nici o reclamație de la beneficiari! Pînă la urmă am ajuns să introducem în fabricație și un produs foarte gîngas numit filler care implică un anumit grad de măcinare și preparare pentru că e folosit ca liant la producția de sticlă și de asfalt. Și l-am realizat în condiții ireprosabile.

NICOLAE SZEKELY, Erou al Muncii Socialiste, mîlgător la I.A.S. Bogata: Eu cred că oamenii noștri din județ au cîștigat titlul de eroi ai muncii pentru că și-au făcut datoria. Dacă omu-și dă silința și avem organizare bună, nu există să nu fim primii. Dar dacă omu-și zice că mai poate

lăsa din treburi și pe ziua de mine și se duce la culcare mai devreme, sau întîrzie, atunci treaba merge prost și n-avem speranță să fim primii. Eu unul știu că mi-a fost dragă munca, munca mea de mîlgător, și de treizeci de ani fără nici o întrerupere, fără nici un concediu medical și fără nici un concediu de orice fel, n-am lipsit nici o zi de la lucru și mi-am făcut datoria. Și mă simt sănătos și în putere desi mai am puțin și ies la pensie. De asta eu cred că oamenii de pe meleagurile noastre au cîștigat întrecerea: pentru că le-a fost mai dragă munca și au avut în conducere oameni cu pricepere.

ADRIAN BOT, inginer, șeful atelierului de cercetări în faza pilot — Intreprinderea Sinterom din Cluj-Napoca: O vreme județul Cluj rămăsese în conștiința oamenilor doar ca un centru universitar vechi, renumit și ca un nucleu iradiant de cultură. De cîțiva ani încoace, am început să ne

dezvoltăm mai mult în plan industrial, nu neapărat ca volum de investiții ci ca tehnicitate. Se amplasează fabrici și întreprinderi care reprezintă tehnicități de vîrf în diferite domenii ale industriei. Ceea ce înseamnă că se poate conta pe capacitatea noastră tehnică, că sintem capabili să producem lucruri de mare finete, de rafinament industrial, tehnic. Eu, de pildă, am crescut cu întreprinderea Sinterom, unică în țară și printre puținele din lume care produc elemente din pulberi sintetizate, adică din tot felul de resurse materiale secundare. Sintem în acest sens un avansat al noului. Fiind printre puținele întreprinderi din lume de acest fel, noi ne raportăm munca la nivel exclusiv mondial. Și iată că tocmai în anii acestia, de încordată întrecere, întreprinderea noastră a devenit o firmă de prestigiu în lume. Pentru că noi nu avem altă șansă decît de a fi buni la nivel mondial! De aceea, noi, cei care lucrăm în industria clujeană, în majoritate foarte tineri, trebuie să demonstrăm că sintem capabili de încrederea celor vîrstnici. Unii dintre noi au absolvit facultăți cu profil tehnic chiar la Cluj-Napoca. Și trebuie să demonstrăm că am făcut o școală bună, comparabilă cu aceea din centrele de tradiție politehnică din țară și din străinătate. De asemenea, ne bucurăm de sprijinul conducerei întreprinderilor. Sintem lăsați să gîndim mai departe, în perspectivă, să ne aventurăm, în sens nobil, în viitor, asumîndu-ne desigur niște riscuri. Dar există o mare încredere în creierile noastre și acest lucru ne obligă să înlăturăm riscurile din calcule. Ne aventurăm în tainele materiei și nu ne e frică. E mare lucru să lucrezi fără teamă că îți se va întimpla nu știu ce dacă eventual greșești. Vă spun, trăiesc zile minunate, zile visate în institut, pe băncile școlii, pentru că simt că tovarășii din conducerea întreprinderii au încredere în noi, tinerii cercetători, și ne acordă dreptul de a scruta orizonturile și de a experimenta într-un fel, viitorul.

MIHAI BLAG, maestru principal la oțelăria electrică din Combinatul metalurgic Cimpia Turzii: Sint Erou al Muncii Socialiste din anul 1970 dar bucuria de acum nu se poate măsura în vorbe. E o recunoaștere a muncii, sacrificiului și eroismului oamenilor muncii din județul nostru, recunoașterea unei tradiții și a unei preocupări constante pentru a produce mai mult, mai bine și mai

durabil pentru noi și pentru urmașii noștri. Dar tot ce s-a realizat în acest județ în ultimii ani reprezintă rolul muncii în colectiv, în echipă. Astăzi nimic nu se mai poate face de unul singur. Astăzi, cel puțin la noi în întreprindere, nimeni nu se ține mare că e singurul detinător al științei de a conduce și de a prevedea. Ne consultăm rapid, pentru că nu avem timp de vorbe, și luăm decizii pe loc, împreună, muncitori, tehnicieni, maiștri, ingineri și directori. Sintem cu toții o familie. De aceea noi nu avem aici oameni care să vină și să plece. La noi în combinat oamenii vin ca să rămîna. E o mîndrie să lucrezi într-un combinat ca acesta, dotat cu utilaje moderne, cu utilaje poate unice în Europa, dar e și o mare răspundere. Iar secretul succeselor noastre constă în faptul că învățăm permanent, că ne ocupăm de cei care vin după noi și ne vor prelua meseria, că ne respectăm unii pe alții și ne mîndrim cu firma întreprinderii ca și cum ea s-ar adăuga la numele noastre de familie.

GAVRILA GURZĂU, director tehnic al Rezonanței de cale ferată Cluj: Și noi, cefeștiștii, ne-am adus într-un fel contribuția la realizările județului deși ca arle de cuprindere noi dirijăm traficul feroviar pe câteva județe limitrofe. Contribuția noastră s-a materializat, s-a concretizat prin

asigurarea ritmică a vagoanelor pentru încărcarea mărfurilor și chiar prin asigurarea de material rulant peste plan, la solicitările imediate ale întreprinderilor, pentru export. Decernarea titlului de Erou al Muncii Socialiste județului nostru ne obligă să ridicăm calitatea prestațiilor noastre. În acest context, de-a lungul ultimilor ani a crescut mereu traficul feroviar și solicitările întreprinderilor s-au multiplicat. Sarcinile noastre pe anul 1979 sint aproape de trei ori mai mari decît în 1978! Ceea ce înseamnă că volumul producției întreprinderilor clujene a crescut enorm. Noi sintem, în acest sens, un seismograf. Avem ce transporta. Deci sintem mai bogați. Participăm mai intens la schimburile de valori materiale din lumea contemporană. Dar toate acestea s-au făcut cu un mare efort de gîndire, de mobilizare, de creație etc. Întrecerea socialistă a impus un nou ritm și stil de muncă. Nu există timpi care nu pot fi depășiți! Nu există lucruri de nereșolvat cu propriile noastre forțe! Seriozitatea s-a combinat cu ambiția, cu competența, cu starea de emulație, cu starea de înaltă tensiune a spiritului și a muncii. Astfel, cred eu, am reușit noi, oamenii muncii din județul Cluj, ardeleni și mai puțin ardeleni, pentru că astăzi în județul nostru lucrează oameni veniți din toate regiunile țării, să ridicăm pulsul muncii, să ridicăm calitatea muncii la nivelul exigențelor impuse de conducerea de partid și de stat, la nivelul exigențelor lumii contemporane. Ceea ce nu înseamnă că nu mai avem multe de făcut!

IONEL PANTEA, lector la Conservatorul „Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca, laureat al mai multor festivaluri internaționale, premiul I la prima ediție a Festivalului național „Cîntarea României”; decernarea titlului de Erou al Muncii Socialiste reprezintă un titlu de noblete pentru

fiecare dintre noi, muncitori sau artiști. Pentru că noțiunea de muncitor nu o exclude pe aceea de artist. De fapt, dacă stăm să ne gîndim bine, la prima ediție a Festivalului național „Cîntarea României”, județul nostru a luat cele mai multe distincții. Iată deci că activitatea materială și cea spirituală coexistă în mod fericit la Cluj. Sintem, de fapt, o zonă cu serioase tradiții de muncă și de cultură. Aici a existat dintotdeauna un mare respect pentru profesiunea și munca oamenilor, respect care s-a format mai tîrziu prin alte locuri. A existat acel respect de breaslă care a propulsat mulți oameni spre eternitate. În ceea ce ne privește pe noi, artiștii, cred că am contribuit și noi, prin manifestările noastre, la înobilirea spiritului celor care produc bunurile materiale, la înălțarea lor sufletească, la redarea lor muncii în condiții de reconfortare spirituală, cu o privire mai caldă, mai umană asupra lumii, sensibilă la frumos, aspirînd spre desăvîrșire.

Scene din

bătălia pentru locul I

Norul de ploaie fuze într-o latură, mi-nat de vînt, și în urma lui, din cerul albastru, ca de cerneală, răsăr crestele munților Gilăului. În dreapta drumului, la Mărișelu, panglica de asfalt se strecoară sub peretele de piatră și coborim, șapte sute patruzeci de metri, printr-un tunel iluminat ici-colo, pînă la o sută de metri în jos, către rădăcinile muntelui. În acest castel al luminii săpat în piatră, inginerul Ion Rogoz și maistrul Ioan Culbea supra-vezhează, în camera de comandă, mersul celor trei agregate de cite 75 MW. Inginerul Alexandru Rebreanu, director tehnic al Intreprinderii Electrocentrale Cluj, ne spune că apa care se zburcă în turbinele centrale vine de departe, de printre coamele Apusenilor, unde izvoarele larei și ale Somesului Rece au fost captate și aduse prin galerii pentru a se alătura Somesului Cald în marșele lac de acumulare de la Fintinele. De aici, apa se îndreaptă către centrala de la Mărișelu pe sub pămînt, printr-o aducțiune betonată în lungime de 8.750 metri, și cu puțin înainte de a intra în turbine drumul ei se înclină brusc iar apa se repede asupra paletelor cu o viteză de trei metri pe secundă. Mai jos de Mărișelu cîțiva kilometri vine Tarnița, cu centrala de 45 MW, și acumularea Gilău, de peste 4 milioane metri cubi, unde Somesul se preface pentru ultima oară în lumină.

Aproximativ 5.000 de oameni au lucrat zilnic pe santierele amenajărilor hidro-energetice de pe Somes, care au durat șapte ani și au mișcat din loc mînti obli-gînd apele să ia alte cursuri, să fugă prin galerii de beton și să se adune în lacuri, să se arunce în adevărate cascade ascunse privirii, văzute doar ochiului minții, așa cum este cea dintre Fintinele și Mărișelu, a cărei înălțime — sau adîncime — atinge la 470 metri. Da, în județul Cluj există o asemenea cascadă a cărei apă nu cade, desigur, pe verticală ci într-un plan înclinat, la un moment dat, cu 32 de grade, așa cum au crezut de cuviință constructorii.

În preajma și pe durata acestei uriașe construcții, spune inginerul Alexandru Rebreanu, viața oamenilor s-a schimbat uneori la fel de brusc ca și cursul ațitor ape. În 1972, de exemplu, s-a hotărît mutarea satului Belis pe o altă vatră, cea veche urmînd a fi cuprinsă de apele, de cele 220 milioane metri cubi de ape, ale lacului de la Fintinele. În 1976 s-a mutat ultima familie într-un sat crescut ca din pămînt, direct de pe planșetele proiectanților, numit Belisul Nou. Multime dintre localnici, cum au fost Ion Crisan și Avram Tise din Belis, Ion și Nicolae Purcel din Mărișelu, Gavrila Cadis din Someșul Rece, Semerean Gheorghe din Someșul Cald, au învățat meserii despre care nici nu auziseră, poate, înainte, iar unii dintre acestia, după încheierea lucrărilor, au plecat prin tară cu echipele de constructori de care le-a fost greu să se mai desprindă. Drept este că lucrările de pe Somes au fost chiar pentru constructorii mai vechi o adevărată școală. Inginerul Dănilă, de exemplu, care a făcut Tarnița, este acum director de grup de santiere la Rîul Mare- Retezat, inginerul Găbudeanu care a făcut Fintinele lucrează pe Sebes, tot ca director de grup de santiere, unii au plecat mai departe, pe Arges, iar alții au rămas tot prin Apuseni, dar au suit mai spre nord, prin tinuturile Vlădeșei, la barajul Drăgan și centrala de la Remeti, în Bihor. În urma lor, pe Somes, a rămas o altă alcătuire a naturii și a oamenilor. La Fintinele, în spațiile barajului de 92 de metri, al unui munte ridicat de oameni între doi mînti născuți în convulsia planetei, cerul își răstîrge culoarea pe apele unui lac lung de 22 de kilometri... Această geneză, această prefacere a lumii, a durat, cum spuneam, șapte ani. A fost o uriașă investiție de 2,2 miliarde lei.

„Ca urmare a preocupărilor de a exploata cît mai intens și rațional această mare avuție, spune inginerul Alexandru Rebreanu, s-au atins parametrii proiectați la toate centralele puse în funcțiune iar în anul 1977, datorită realizărilor deosebite obținute în activitatea de producție și de punere în funcțiune, întreprinderea a ocupat locul fruntaș în întrecerea socialistă pe industrie, fiind decorată cu Ordinul Muncii clasa I. Prevederile de plan la producția de energie electrică pe anul în curs vor fi îndeplinite și chiar depășite, la nivelul angajamentului pe care ni l-am luat în adunarea generală a oamenilor muncii. În trimestrul întii am realizat cu 1.216 mii kWh peste prevederile de plan iar consumul tehnologic s-a redus cu 14,9 la sută, reprezentînd 75 tone combustibil convențional. Cred că am muncit cu folos și de aceea, mai cred, putem sta cu fruntea sus aici, printre oamenii minunați ai acestui județ care a fost distins, de curînd, cu înaltul titlu de Erou al Muncii Socialiste”.

DUMITRU CONSTANTINESCU ■

Cit produce, cit trebuie să producă

Centura agricolă a Capitalei

(Urmare din pagina 1)

mai mari, poate chiar la 5 000 de litri de la fiecare vacă, record care a fost de mult atins. Firește, dorim să aflăm și cum s-au obținut aceste rezultate, constanțe de 10 ani! Medicul veterinar Corneliu Cilțea, care acum îi ține locul șefului de fermă, inginerul Vladimir Tăutu, în concediu, ne spune că din 1962 efectivul de animale, din rasa metis Holstein, provine numai din prăsilă proprie, selecționat aici, la fermă. Ameliorarea raselor, mai zice medicul veterinar, se face, lucru știut dar de multe ori ignorat, ținându-se cont de cei trei factori: rasă, masă, casă. Aici ei se respectă, pentru că numai respectându-i poți astîmpăra setea de lapte a municipiului. Mai greu se asigură masa: pentru hrana acestor efective, ferma „Roșia” dispune de o suprafață de 525 hectare, terenuri intravilane, vreo 20 de parcele. Pe vreo 310 hectare se seamănă, s-au semănat de acum, furaje. Suprafața nu e așa de mare, dar, zice veterinarul, noi trebuie să mărim producția de furaje. Cum? Prin culturi duble: primul semănat îl facem în lunile septembrie — octombrie, cu borceaș și raigras, al doilea, în iunie — iulie. Ferma „Roșia”, aflăm acum, este una dintre cele mai mari ferme din țară. Contribuția ei la aprovizionarea Capitalei cu lapte și carne este mare. S-ar putea să fie și mai mare? „S-ar putea, sint de părere atât medicul veterinar Corneliu Cilțea, cât și economistul Constantin Cătuneanu; s-ar putea prin valorificarea mai bună a terenurilor, prin obținerea unor recolte mai mari de furaje care, se înțelege, înseamnă mai mult lapte, mai multă carne. Fermierii se confruntă însă cu unele greutăți: de pe terenurile situate în vatra satului, ne declară cei doi interlocutori, n-am recoltat mai nimic niciodată, deși le-am semănat an de an. Furajele sînt păscute de animalele particulare sau sint pur și simplu cosite de persoane particulare. Noi nu avem atîția paznici să păzim 20 de parcele.

— Unde se întîmplă mai des astfel de fapte?

— Mai ales în satul Pipera, comuna Voluntari.

Producțiile planificate de furaje nu se realizează niciodată pe aceste terenuri. Dintr-un dosar, Afinoghen Herța, tehnician la producția vegetală, ne dictează numărul mai multor adrese expediate mai multor organe, Consiliului popular al comunei Voluntari, Sectorului 2 de miliție, prin care solicită ajutor în stăvîlirea unor crescători de animale, particulari, care în mod fraudulos pasc noaptea turmele de oi pe terenurile cultivate cu furaje ale fermei.

— Aseară, la orele 18 și 30 de minute, ne declară C. Cătuneanu, economistul fermei, o turmă de vreo 500 de oi, cu ciini și mîgari, coborîți parcă de la munte, păștea pe culturile noastre de lucernă. Turma este a avocatului Grama și a cumnatului său, Martac. Treaba asta se întîmplă de mai mulți ani, am sesizat în mai multe rânduri, dar nimeni nu a luat nici o măsură. Ce facem în acest caz? Vacile noastre dau lapte tot mai puțin, pentru că nu le putem asigura rația de furaje, pentru că aceste turme, și altele ca ele, ne dijmăuiesc producțiile de furaje. Pășcînd pe ploaie, distrug semănăturile. Este adevărat, statul nostru incurajează creșterea animalelor, este o treabă foarte bună, dar asta nu înseamnă să le hrănești cu furajele statului, să distrugi culturile. Ei spun că le pasc pe marginea șanțului. Să fim serioși, nu poți să hrănești timp de o vară cîteva sute de oi pe marginea șanțului. Astea cer

● Folosirea cit mai rațională a fiecărei suprafețe agricole este, la ora actuală, o necesitate care se impune imperios, pămîntul devenind, nu numai în conștiința oamenilor, ci mai ales în realitate, un bun de mare preț, un izvor de venituri importante. În acest context, de valorificare superioară a fiecărei „palme de pămînt”, centura agricolă a Capitalei, într-o suprafață însemnată, devine cu atît mai importantă, cu cît este desemnată, în mod firesc, să contribuie la mai buna aprovizionare a populației bucureștene, cu legume, lapte, carne și ouă. Activează, aici, mai multe întreprinderi agricole de stat, cooperative agricole de producție, cu ferme legumicole, sectoare zootehnice puternice, preocupate permanent de sporirea producțiilor vegetale și animale. În acest scop, al creșterii producțiilor, în urma indicațiilor date de conducerea superioară de partid, personal de secretariat general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, Comitetul municipal de partid București, împreună cu Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, a elaborat programe de aprovizionare a Capitalei cu produse agroalimentare, au fost, de asemenea, elaborate de unii specialiști studii privind măsurile tehnico-organizatorice care se impun pentru realizarea și depășirea sarcinilor ce le revin unităților din zonă în aprovizionarea Capitalei cu legume, lapte, carne și ouă.

În cele ce urmează, revista noastră își propune, printr-o suită de materiale, să urmărească, la fața locului, cum sint aplicate în practică aceste măsuri, cum este folosit terenul agricol din centura Capitalei, greutățile cu care se mai confruntă unitățile agricole, cum pot fi ele înlăturate. Ne propunem, de asemenea, să popularizăm experiența pozitivă a unor colective de muncă, să criticăm, totodată, lipsurile care se repetă în activitatea și gîndirea unora, deprinderile vechi, neconforme cu mersul înainte al agriculturii noastre socialiste.

pășune și pășunea, hai, s-o vedeți cum arată. În jurul fermei noastre sint cam 2 000 de oi, turme particulare. Sigur, și ei desfac brîza și mieii tot pe piața Bucureștilui, nu avem nimic împotriva, de astfel de produse avem nevoie, dar de unde furaje? Noi efectuăm semănături de iarnă, turmele lor pasc și iarna pe ele, și în loc ca o cultură de lucernă să dureze cinci ani, normal, la noi durează numai trei. Cum să justificăm aceste pierderi?

Și din același registru cu procese verbale, mai cităm un caz: în ziua de 9 aprilie, Florentin Crăciun, posesorul unei „Dacii”, s-a instalat cu turma în drum, la capătul solei de lucernă. Amendat, a plătit 5 lei de oate. Dar ceea ce distruge o oate, are o valoare mult mai mare. Oamenii fermelor au dreptate. Ei nu aruncă, nici pe departe, nerealizarea planului de furaje în spatele proprietarilor particulari. Aceștia din urmă au de multe ori o comportare abuzivă, noaptea sau în plină zi trec cu turmele în pornire pe recoltele unor ferme de stat. În lunile din urmă, în anii din urmă, am fost și noi martorii unor asemenea fapte. Unii dintre acești proprietari particulari au fost amendați, alții au fost avertizați, dar se pare că beneficiile lor le permit să plătească amenzile, să-și vadă de treabă mai departe. Și treaba e bună, e bănoasă, e prosperă.

● Unii șoferi — periculoși agenți poluanți

Spuneam că ferma „Roșia”, alte ferme din jurul Bucureștilui, cum sint cele din I.A.S. Bragadiru, Popești-Leordeni, Mogoșoaia, Ciocogirla, își aduc o mare contribuție la aprovizionarea Capitalei cu lapte și carne. Unele dintre ele, printre care și ferma „Roșia”, se vor dezvolta în curînd, lucrările în zootehnie vor fi mecanizate, se îndreaptă cu pași repezi spre o industrializare a producției zootehnice. În atare condiții, terenurile repartizate rămîn singure surse de furaje, iar producțiile acestor pămînturi trebuie să crească și ele de la an la an, în raport de sporul efectivelor de animale. Se impune deci folosirea integrală și intensivă, să zicem astfel, a fiecărei suprafețe mari sau mici, a fiecărei palme de pămînt. Pămîntul devine de la an la an, în realitate și în concepția celor care îl muncesc, un izvor de însemnată bogăție, de mare valoare. Cu cît mai repede, cu atît mai bine. Și dacă aceste suprafețe nu pot fi extinse, atunci cu nici

un preț ele nu trebuie să fie diminuate. Din păcate, treburile nu stau tocmai bine: de la an la an, asistăm la un proces tot mai agresiv de poluare a terenurilor din centura agricolă a Capitalei.

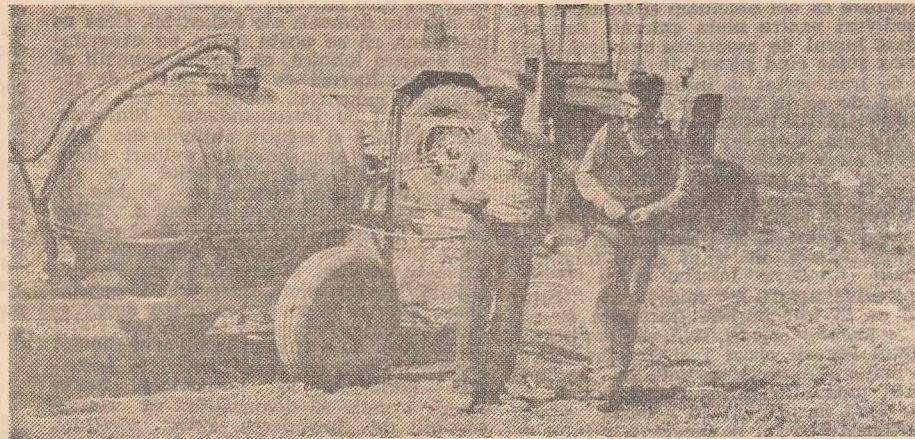
— Care sint cauzele acestei poluări? Îi întrebăm pe tovarășul Petre Șerbănescu, primarul comunei suburbane Voluntari.

— Din acest uriaș proces industrial, care îi dă Capitalei noastre o dimensiune fără precedent, rezultă, în mod firesc, și unele reziduuri. Acest proces este gîndit și legiferat în așa fel încît să nu aducă nici cea mai mică daună centurii agricole a Capitalei. Legi, decrete, H.C.M.-uri, Decizii ale Comitetului executiv al Consiliului popular al municipiului București reglementează conservarea și apărarea terenurilor agricole de orice sursă de poluare. Reziduurile rezultate în procesul de producție al unor întreprinderi trebuie încercate și transportate cu atenție într-un loc stabilit, în zona asta la groapa Cățelu. Din păcate, conducătorii auto care transportă resturi industriale, dintre cele mai diverse, nu respectă aceste acte normative. Cu ușurință, aș spune mai degrabă cu destulă iredponsabilitate, pîndesc un moment potrivit, cînd consideră ei că nu-i vede nimeni, și desartă reziduurile pe terenurile noastre agricole, la jumătate sau la un sfert de cale și se întorc repede acasă, deși pe foaia de parcurs trec, rețineți afacerea, că au circulat pînă la groapa Cățelu. În felul

acesta economisesc benzină și o valorifică, în felul acesta ne trezim cu pogoane întregi acoperite de piatră, deseuri metalice etc., terenuri care nu mai pot fi valorificate.

Astfel de situații se pot întîlni în raza „Lăzăreasca”, pe parcela de la tramvaiul 5 în Valea Saulei, pe soale Pipera, Petricani, pe lîngă calea ferată, pe terenurile unor C.A.P. Comitetul executiv al Consiliului popular al comunei Voluntari a trimis mai multe adrese la Consiliul popular al Sectorului 2, conducerea fermei „Roșia”, la fel, au fost avertizate, ne declară primarul, un număr de 22 întreprinderi, mai mulți șoferi, unii periculoși agenți poluanți, au fost amendați de miliție, dar procesul continuă. De unde sint acești conducători auto iredponsabili? Unii, de la ICRAL „Herăstrău”, „Mase plastice”, Trulul de construcții industriale agrotehnice, Unitatea de mecanizare și transport forestier, C.I.L. „Pipera”, „Electronica”, TCIF. Iată și cîteva numere, notate din multe altele: duminică, la ora 10, șoferul Marin Badea (33-B-5052) a descărcat moloze pe culturile fermei „Roșia”, la fel au procedat și conducătorii auto de pe mijloacele de transport numărul 31-B-1138, 21-B-5071, 22-B-7427, 33-B-412 etc. Actele necugetate ale acestor oameni au, pe lîngă poluarea suprafețelor agricole, diminuarea lor, și alte urmări. Iată ce ne declară medicul veterinar Corneliu Cilțea: „deseurile metalice, adunate odată cu recolta de furaje, ajung în stomacul animalelor și produc metalopatii, adică le îmbolnăvesc, boli care duc la moartea animalelor. Noi am luat unele măsuri, am introdus niște magneți în stomacul animalelor bolnave, aceștia atrag și se încarcă de deseuri metalice, sîrme, se fac ca un arici și rămîn în stomac. Necazul e că după un an, doi, magnetul nu mai ține în jurul lui metalele acelea mici, nu mai are efect, și animalul moare. Mai înainte, sacrificăm, din aceste motive, una sau două vaci pe an. În prezent sacrificăm, din aceleași cauze, 10—15 vaci de lapte pe an. Și să pierzi 15 vaci din rasa Holdstein, de la care ai mulge cam 60 000 litri de lapte pe an, nu e un fapt care să nu te pună pe gînduri”.

Am constatat aceste exemple, le-am redat întocmai, pentru a le aduce și la cunoștința (sperăm) acelor care contribuie, în mod atât de păgubitor, la poluarea suprafețelor agricole din raza centurii agricole a Capitalei. Noi sperăm că acești oameni, ai căror copii se hrănesc tot cu lapte, își vor redescoperi faptele, caracterul lor nociv, păgubitor, și vor avea timp să mediteze asupra lor, să afle în conștiința lor puterea de a le elimina din comportament. Pentru că și cîmpul, ca și mașinile dintr-o întreprindere, este al nostru, este al nostru mai mult decît oricînd, iar din recoltele lui, din laptele pe care ni-l asigură prin furaje, ne îndestulăm mai mult sau mai puțin cu toții. Protejarea naturii, indiferent sub ce aspect, nu mai este un fapt convențional, ci unul imperios necesar!

Așa arată munca între pauze

Hărnicia, la ea acasă și prin vecini

Este seară, ora opt și jumătate, și la Consiliul popular al comunei Crevedia Mare o singură fereastră a rămas lumînată, cea de la biroul primarului Vasile Ivan. În încăperea, în jurul unei mese pe care și-au lăsat, parcă spre a și le odihni, mîinile grele, muncite, cu urma pămîntului întipărită în ele, alături de primar s-au așezat președintele C.A.P.-ului, inginerul Alexandru Antonescu, șefii de fermă Marin Palangă și Dumitru Stănescu, șefii de echipă. Nicolae Iordache, Petre Brăleanu, și șeful secției mecanizare, Marin Mărgelatu. Ședința de analiză a comandamentului comunal pentru însămințări nu durează mult. Vrem sfert de oră. Oamenii nu-și răpesc unii altora timpul cu lucruri cunoscute de către toți. Au lucrat, doar, cea mai mare parte din zi împreună. De aceea, acum, la capătul unei zile de muncă, al unei zile pline, care a început încă din revărsatul zorilor și chiar mai înainte, pe la cinci dimineața, ceea ce rămîne de hotărît pentru a doua zi se poate spune repede și sigur, în cuvinte puține. Decl. arată primarul, cele două tractoare care astăzi nu au lucrat, au fost deja reparate. Asta e bine. Mîine vor fi repartizate să lucreze la ferma inginerului Palangă Marin, unde vor fi distribuite, de altfel, mai multe mijloace mecanice decît astăzi. Azi au lucrat acolo

doar patru discuri iar mîine vor lucra zece. Tot acolo a lucrat azi o singură mașină de erbicidat, iar mîine vor lucra două. E sigur că, din toate întinderea de pămînt, de vreo trei mii de hectare, a Crevediei Mari, acolo, la această fermă trebuie concentrate forțele în zilele următoare, cele cîteva care au mai rămas, conform planificării, pînă la încheierea însămințărilor. „Chiar azi, ne spunea primarul, am terminat însămințările la floarea-soarelui. Mai avem de pus soia, 30 de hectare, pe care le vom lucra chiar mîine, și porumb 450 de hectare. Înaintăm cu o viteză de 150 de hectare zilnic. Asta înseamnă încă trei zile pline de muncă și vom încheia cu bine și această campanie”.

În comuna apropiată, Bucșani, aceeași situație exprimată aproape în aceleași cuvinte puține, dar sigure pe ele. Doar cîtefre au fost altele, bineînțeles, pentru că președintele C.A.P.-ului de aici, Emil Panait, care este și președinte al Consiliului agroindustrial Anghelești, a ținut să ne vorbească despre situația la zi a lucrărilor în toate unitățile subordonate. Tot trei zile le mai trebuie și celor de pe raza acestui consiliu ca să încheie însămințarea porumbului. Aici, ca și la Crevedia, viteza de înaintare zilnică este riguros respectată. De-a lungul unei zile de lucru se însămințează 600 de hectare. „Lucrăm cu mașinile la întreaga capacitate, spune Emil Panait. La noi, în această campanie, n-a fost un singur tractor, un singur utilaj care să fi stat”. La fel și oamenii, am adăuga, aducînd din păcate și un alt exemplu, tot din același județ, din Ilfov, mai exact de la Bolintinul Deal, pe

al cărui pămînt am putut vedea, chiar și numai în trecere, că o zi frumoasă de primăvară este folosită de către unii, în bună parte, doar pentru ca la o margine de cîmp să se întindă și să rămînă întinși la umbra tractorului. Ne-am apropiat de un grup de tractoare cu gîndul că, poate, oamenii s-or găsi în pauza de masă. Era ora 13,30 și, după cum aveam să aflăm de la Gheorghe Voinea, care nu-și rezervase pentru prînz decît un sfert de oră, doar atît cît să deschidă și să golească o cutie de conserve, pauza, după ordinele șefilor săi, începe cam de pe la 12 și oricum nu poate să dureze mai mult de o oră. „Eu, ne spunea Voinea Gheorghe, pregătesc terenul, discuiesc. În urma mea trebuie să lucreze băieții ăștia doi, cu semănătorile. Acum eu am terminat aici și trebuie să plec dîncolo, peste sosea. De aceea m-a-ți găsit mergînd cu tractorul pe drum, pe porțiunea asta, dar n-am plecat la plimbare, trebuie să mă întelegeți...”. Sigur că l-am înteles pe Voinea Gheorghe, om harnic, după cît se pare, pentru că discuieste singur, în cea zi, toată întinderea de pămînt care se zărea pînă departe, către marginea satului. Însă am vrut, bineînțeles, să vedem cum au muncit și cellalți, pe pămîntul pregătît de către el. De aceea ne-am și îndreptat, cum spuneam, către cele trei tractoare care zăceau la capul locului. Sefa de echipă, Maria Ion, ne-a dat lămuririle necesare. „Avem aici trei tractoare și doi tractoriști”. Cum totuși, cei doi tractoriști s-au dovedit a fi doar unul singur, am vorbit cu el. Se numea Nicolae Dumitrescu și ne-a confirmat că

se afla în pauza de masă. Tot el însă a recunoscut că pauza aceea se lungise cam mult. Cît despre colegul său, Mihai Incalup, ne-a spus că e plecat în sat, tot la masă. De fapt, adăuga Nicolae Dumitrescu, după ce Mihai Incalup va sosi din sat nu va putea prea repede să se apuce de lucru, fiindcă semănătoarea lui are o defecțiune.

Așadar, timpul trecea, soarele se ducea către apus, din cele două semănători una era defectă, iar cealaltă, cum am văzut, ședea ca și cum ar fi fost și ea tot defectă, fiindcă Nicolae Dumitrescu își lungise cu cel puțin o jumătate de oră pauza de prînz.

— Cît ați însămințat azi?

— Cam puțin. Din 12 hectare, cît avem normă, nici jumătate...

O ultimă surpriză în mijlocul acestei mici tabere cîmpenești, ca să-i zicem așa, a fost că pînă și semințele erau pe sfîrșite.

— La ora 12, ne spunea șefa de echipă, trebuia să vină o căruță cu sacii dar uite că n-au mai apărut și mie mi s-a lungit gîtul uitîndu-mă de-a lungul șoselei, că doar-doar o apărea. Da, la 12 trebuia să fie aici Gheorghe Albei cu căruța cu sacii. N-o fi găsit-o pe șefa fermei, pe Niculina Dumitru, ca să-i întocmească formele...

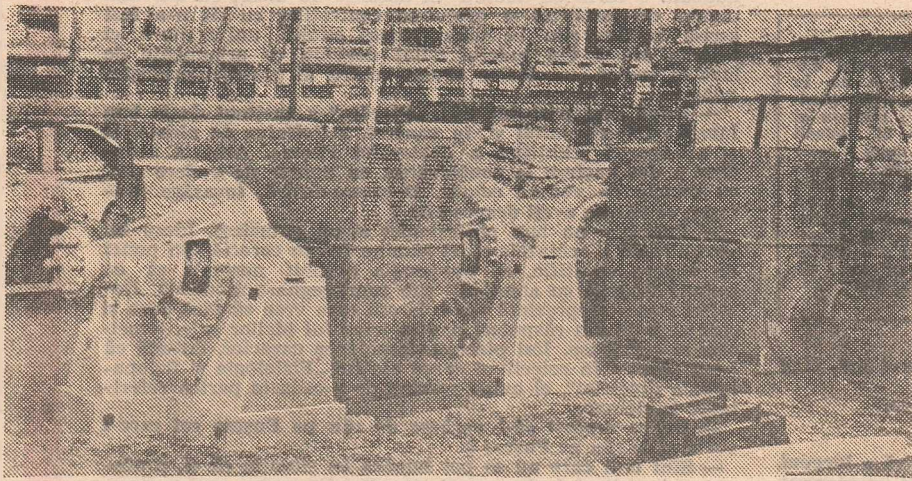
În felul acesta e limpede că dacă pămînturile din cele trei comune ar putea vorbi, cel din Bolintin Deal ar avea cîte ceva de aflat de la celelalte două, din Bucșani și Crevedia, despre organizarea muncii, disciplină, seriozitate.

DUMITRU ELIADE

Pulsul lucrărilor pe șantierul centralei termice Botoșani

Micile restanțe dau întârzieri mari

Pe șantierul Centralei termice zonale Botoșani am încercat să luăm, dacă se poate spune așa, pulsul unor lucrări restante urmărind activitatea de pe șantier. De la beneficiar, întreprinderea de articole tehnice din cauciuc, discutând cu inginerul Constantin Ciubotariu, directorul întreprinderii, am aflat: „Sintem prima unitate a chimiei pe platforma industrială a municipiului Botoșani și vom produce articole tehnice din cauciuc, ponderea constituind-o benzile de transport (necesare mai ales în minerit). Parțial am intrat în funcțiune în decembrie 1978, cu capacitățile de accesorii metalice, și anul acesta în iunie e prevăzută să intre capacitatea de matrițe, în august capacitatea de garnituri profilate și în decembrie, capacitatea de garnituri presate. Pe noi, faptul că nu s-au pus în funcțiune niște capacități la centrala termică nu ne-a afectat prea tare. Am reușit să realizăm încălzirea printr-un provizorat, desigur, cu cheltuieli suplimentare. Noi sintem beneficiarul prin faptul că lucrarea este finanțată de Ministerul Industriei Chimice, dar centrala e prevăzută să asigure abur tehnologic și apă de încălzire atât pentru zona industrială cât și pentru termoficare urbană. Lista consumatorilor cuprinde unități existente și altele care sint în construcție sau urmează să apară în următorii ani pe harta municipiului. Mai întâi ar fi consumatorii existenți, ce nu se dezvoltă, și cel mai important e cunoscuta întreprindere textilă „Moldova”. O urmează consumatorii existenți în platformă și care se dezvoltă între anii 1976 și 1980, și anume: „Electrocontact”, Fabrica de șuruburi și Fabrica de izolatori din sticlă. Consumatorii mai noi și care nu sint deloc de neglijat intră în funcțiune, cum e cazul Integratei de țesături de in, sau vor intra: Fabrica de melanj, Țesătoria cu finisaj de bambac. Întreprinderea de bunuri de consum. A patra categorie de consumatori cuprinde cămine de nefamilisti, grupuri școlare și 12.500 de apartamente care așteaptă să fie termoficate. În prima etapă urmau să intre în funcțiune încă de anul trecut, în luna octombrie, un cazan de apă fierbinte de 100 gigacalorii și un cazan de abur, în luna decembrie, cu o capacitate de 105 tone abur/oră. Nici până azi n-au intrat în funcțiune, a trecut o iarnă, acum e primăvară și ne e frică să nu rămănim fără centrală încă o iarnă. Nu există siguranța realizării la timp a cazanelor planificate pentru anul acesta: un cazan de abur de 105 tone/oră, în iunie, și un cazan pentru apă caldă de 100 GCal, în septembrie. În ceea ce ne privește, pot să spun că am asigurat documentația pentru toată lucrarea, cu excepția unor detalii de execuție și care n-au dus la stagnări. Cu utilajele a fost mai greu, ca de obicei, furnizorul — uzina bucureșteană „Vulcan” — a livrat cu întârzieri de trei-patru luni de zile, motivând ori lipsă de capacitate,

Trei pompe stau din decembrie și așteaptă în aer liber, doar-doar vor fi montate

ori alte comenzi prioritare. O altă cauză importantă a fost și este nerealizarea de către constructor a fronturilor de lucru pentru montaj la utilajele specifice centralei și alte utilități”. Din cele de mai sus se vede că despre recuperarea restanțelor nu se vorbește. Ne-am propus să confruntăm spusele beneficiarului cu ale constructorului și montorului. Teodor Simionescu, inginer șef la Șantierul nr. 1 al Grupului de șantiere nr. 3, aparținând de TCIND Iași, s-a scuzat că nu cunoaște problema deoarece nu e în funcție de la 1 ianuarie anul acesta, până atunci lucrând la beneficiar ca șef de lot. A amintit de lipsuri la: betoane, agregate, excavatoare și mașini. Ne-a recomandat să stăm de vorbă cu oamenii de la punctul de lucru, ceea ce am și făcut, dar nu sintem mulțumiți de echivele dumnealui. Dacă lucrând la beneficiar n-a știut ce se întâmplă cu construcția centralei, cum de n-a reușit să afle în cele trei luni de când e șef?

„La noi, la constructor, nu sint probleme”, cu aceste cuvinte ne-a întâmpinat maestrul Ilie Șerban, șeful lotului la constructor. Chiar așa să fie? Intrind mai în amănunt a recunoscut că „mai au mici probleme care, e adevărat, dau întârzieri mari”. Nici el n-a fost de la început, e numai din august anul trecut, conducerea veche a plecat pe ușa din dos pentru că n-a pornit bine lucrarea. „Am intrat în iarnă fără pietriș, mărgăritar și nisip — continuă maestrul Șerban. Pinea noastră e betonul. N-am avut beton, n-am putut înainta și asta ne-a pus piedici mari. Ne-a prins iarna cu lucrările descoperite și n-am mai putut recupera nimic. Acum avem beton și nu sint mașini CIFAROM pentru transport. Țin de SUT Iași, și nu ajung niciodată la ora șapte sub stația de

betoane. Ba alimentează, ba nu sint nicăieri și șoferii vin când vor ei”. N-a terminat bine vorba că Boz Gheorghe, șeful brigăzii de betonisti, a venit tunind și fulgerind: „Ce ne facem, nea Șerbane, că n-am beton? E ora două și de la unsprezece țin 35 de oameni degeaba. Am vorbit cu tovarăsa Mihai, bonierista de la stație, și mi-a zis să stau blind că-mi dă pe la cinci. L-am cerut la telefon pe tovarășul Pricop, șeful bazei, și nu era acolo. Azi mi-au sosit trei metri cubi din comanda de 20! Măcar de mi-ar da betonul până la ora cinci, chit că avem program până la cinci și jumătate. O să țin oamenii mai mult, ce să fac, știți că avem cofrajele gata de patru zile și stăm cu ele așa”.

Am constatat că la constructor încă nu se lucrează la capacitate. Să zicem, ca și subinginerul constructor Pavel Gavril: „Treaba n-a mers bine de la început din cauza pinzei freatice care este la numai trei metri. Apoi că în vara lui '77 și chiar '78 n-au turnat și pentru că le lipsea cimentul. Dar, părerea noastră este că prea se caută motivări, când, de fapt, e nevoie de fapte. Ar putea găsi lipsuri și în felul cum lucrează, în felul cum își organizează munca, dar nu le stă în obicei. Sau sint noi în funcție, sau nu depinde de ei. Oricum ar vorbi despre eforturi, nouă ne este greu să-i credem ațita vreme cît ele nu se văd și mai ales nu se văd rezultatele eforturilor”.

Mai realist s-a dovedit a fi maestrul Vasile Munteanu, șeful lotului de montori Botoșani al Grupului de șantiere montaj-cazane „Vulcan” București, Șantierul „Moldova” din Bacău. „Am așteptat mult, șase-sapte luni, după constructor, dar întârzierile sint și din cauza noastră, a proastei aprovizionări cu materiale. La

montaj ritmul ar putea fi bun dacă constructorii ne-ar crea front de lucru. Utilajele au început să ajungă la noi prin decembrie, Uzina de pompe „Aversa” s-a ținut de cuvint, constructorul ba. La pompele de recirculare este exact invers: avem fundațiile și nu avem utilajul (e vorba tot de uzina de pompe buciureșteană, deci una caldă, una rece). Eu sint botoșean, am 16 ani de șantier și m-am legat de lucrare, nu-mi prea dă inima ghes să plec, poate rămîn la beneficiar”. Aminteați de ceva necazuri la aprovizionare, despre ce materiale e vorba? „Ne lipsesc: țeava, coturile forjate, electrozii de sudură și chiar sudorii. Am promisiunea șefului șantierului, Aurelian Topsoiu, că vor sosi. Ți aștept din zi în zi și ei tot nu apar. Coturile forjate trebuie să le producă întreprinderea „Dacia” Pitești, dar n-avem nici o veste. Vată minerală am primit 6 tone de la Aleșd și Ploiești, iar noi în prima urgență avem nevoie de 27 de tone. Primul cazan de 105 tone abur-oră e montat, are probele hidraulice făcute și așteaptă de șase luni să fie îmbrăcat în vată pentru a putea trece la probele la cald. Sintem 51 de montori și cînd avem front de lucru muncim zi-lumină, încercăm să salvăm ce se mai poate salva din întârzieri. Cînd va bate frigul la ușă, cel tîrziu în noiembrie, vor produce în prima etapă un cazan de abur și unul de apă caldă pentru consumatorii industriali și urbani. Dacă primim materialele și avem front de lucru, atunci ne angajăm să tragem cît putem, și discutăm altfel”.

Din zona industrială cea mai afectată de neintrarea în funcțiune a centralei termice zonale Botoșani este Integrata de țesături de in. Directorul întreprinderii, inginerul Mircea Ciaprazi, ne-a declarat: „Integrata a avut punere în funcțiune la unele capacități încă de anul trecut și trebuia racordată la centrala termică nouă. Pînă acum am mers pe provizorat, luînd agent termic de la întreprinderea textilă „Moldova” și agentul termic a fost cum a fost. Acum avem nevoie de abur tehnologic pentru țesătorie și mergem tot pe provizorat și prea multe provizorate nici nu-s bune, nici nu putem face la infinit, intrucît și capacitatea centralei întreprinderii „Moldova” e limitată. Bani aruncați în vînt. Pierderile numai pe luna martie sint de un milion de lei. Cu finisajul intrăm în funcțiune în iunie, mai precis ar trebui să intrăm, dar nu știu ce ne facem. Dacă nu va începe centrala să funcționeze pînă-n iunie e dezastru, e periclitat finisajul și e vorba de 15 milioane de metri pătrați de țesături!”

Am urmărit o zi activitatea pe șantierul centralei termice Botoșani, am dat cuvîntul unor factori implicați în punerea în funcțiune a acestui obiectiv. Desigur, n-am reușit să stăm de vorbă cu toți cei care ar putea pune umărul la urmirea din loc a centralei, care singură ține pe loc mai multe unități din municipiul Botoșani. N-am încercat să găsim vinovați, ci am dorit să lansăm niște semnale de alarmă. Trebuie făcut ceva mai mult decît pînă acum, mai sint oameni și unități economice care nu dau totul pentru ștergerea micilor restanțe cu întârzieri mari și pagube materiale și mai mari!

ION PREDOȘANU ■

O chestiune de echitate Specialiști cu diplomă sau specialiști cu rezultate?

„Uneori lucrurile stau și așa: termină omul facultatea, face stagiatura, timp în care, teoretic, trece prin toate sectoarele întreprinderii, după care ajunge într-o secție, atelier sau într-un birou. Desigur, în producție fiind, își face meseria. Cît poate, cît se pricepe, cît vrea să dea. Dar azal în acel birou se întâmplă să-și uite profilul facultății și stagiaturii așteaptă liniștit să strîngă vechime. Poate fără voia lui leneșește. În loc să crească, să fie mai deștept în meseria lui, stă pe loc. ba chiar mai uită și din ce știa. Astfel încît hotărîrea luată cu ani în urmă de conducerea partidului, potrivit căreia specialiștii din serviciile funcționale să lucreze jumătate din timpul lor de muncă în cercetare sau în producție, cel puțin mie, îmi apare, în primul rînd, ca o chestiune de echitate”.

De ce în primul rînd o chestiune de echitate, îl vom lăsa pe Ionel Dumbravă, directorul I.C.H. Palas-Constanța, să explice mai tîrziu. Deocamdată însă să notăm că opinia directorului Ionel Dumbravă este rezultatul experienței unui colectiv, al devenirii unei fabrici. În 1959 I.C.H. Palas constituia o premieră europeană. Fusese înființată cu scopul de a valorifica patele din județ. Ceva mai tîrziu s-a ridicat aici și o fabrică de hirtie care a preluat celuloza obținută din paie. Iar în 1971 a început să producă și secția de hirtie și cartoane innobilate care asigură impermeabilitatea la umezeală, grăsimi, mirosuri. Era o altă premieră deoarece în țară nu se mai făcuseră asemenea ambalaje. S-au importat utilaje pentru ele, dar tehnologia s-a născut aici, la „Palas”. Fîrește, un ambalaj nu este un strung carusel, dar și aici se pun probleme de productivitate, eficiență, pe lîngă cele de gust, pe lîngă cele estetice. Și într-o asemenea întreprindere pot exista specialiști, care să as-

tepte vechimea într-un birou „uitîndu-și” meseria, și specialiști, care să lucreze numai în producție, să învețe mureu, să-și pună mîntea la contribuție, să fie capabil să găsească o soluție tehnică, să realizeze o tehnologie nouă.

„Spunem că este o chestiune de echitate, continuă Ionel Dumbravă. În primul rînd. Pentru că faptul trădează o atitudine, o anume educație. Echitate față de școala care ți-a dat o diplomă. Față de societatea care ți-a dat posibilitatea să obții această diplomă și apoi locul unde s-o valorifici. Nu credeti că este absurd ca în ștatele unei întreprinderi să figureze, să spunem, două sute de ingineri, iar dintre aceștia un sfert să plimbe hirtii, să facă situații și tabele în vreme ce întreprinderea, colegii lor nu mai prîdidesc cu atîtea și atîtea probleme? Singură, diploma, fără un aport tehnic pe măsura pregătirii, nu-ți justifică titlul de inginer. Este un punct de vedere: sint locuri unde, într-adevăr, îți poți împărți timpul, lucrezi patru ore în biroul tău, îți rezolvi problemele curente, iar în celelalte patru ore poți să sprijini un sector de producție, poți gîndi o anume problemă tehnică. Noi am procedat astfel: dăm specialiștilor noștri spre rezolvare diferite teme tehnice. Le-am pus în față o listă cu asemenea teme, i-am pus să aleagă și le-am dat termene. Tematica, desigur, a probată în colectivul de conducere. Știți care a fost rezultatul? Am reușit să mișcăm în cîteva laturi ale activității noastre în care nu găseam nici o soluție. Pentru că rezultate foarte bune se pot obține doar gîndind”.

Și pentru ca cele spuse de tovarășul director să nu pară numai lucruri de principiu, privesc cîteva caiete cu situații din care rezultă lîmpece că toți cei 37 de ingineri ai întreprinderii, care au drept loc de muncă serviciile funcționale, oameni cu diverse specialități, au în seamă cîte

o problemă tehnică de mare interes pentru întreprindere.

Nu întâmplător am vrut să stăm de vorbă cu directorul adjunct Ion Făsie. Stînd foarte bine cîte are un director pe cap, eram curioși să vedem în ce măsură acesta are timp să rezolve și o problemă de cercetare.

— Cum se numește tema dumneavoastră pe care trebuia s-o rezolvați, dacă nu mă înșel, pînă la sfîrșitul lui martie?

— Analiza valorii la hirtia ambalată și tipărită pentru prezentare și reclamă.

— Cum despre ce este vorba?

— Ambalajele unor produse au suprafața de hirtie acoperită cu cerneală în proporție de 50—90 la sută. Din aceste procente, doar 10—15 la sută poartă informație, restul este pată de cerneală, deci risipă. Am ajuns la concluzia că reducînd cu 50 la sută suprafața acoperită cu cerneală funcționalitatea produsului nostru rămîne aceeași.

— Lucrurile par destul de simple.

— Cerneala ne costă foarte mult și nu uități, noi primim retribuțiile după producția netă de cinci ani. Cunoaștem foarte bine ce trebuie făcut pentru ca această producție să fie cît mai ridicată. Iar în al doilea rînd sint inginer, specialist în celuloză și hirtie, asta mi-e meseria și este normal să mă preocup eu astfel de probleme.

Mircea Timofte, șeful secției hirtie innobilată, mai are puțin și termină lucrarea: „Reducerea consumului specific la hirtia innobilată”.

— De ce ați ales o astfel de temă?

— La ora actuală se folosesc sururi de hirtii și folii de aluminiu cu o lățime mai mare decît cea necesară realizării produsului finit.

— Cum vă împărțiti vremea ca să puteți lucra și la tema respectivă?

— Eu lucrez direct în producție, deci observațiile din secție îmi folosesc foarte mult și în orele din afara programului îmi fac lucrarea. Problema se pune însă la colegii mei care n-au legătură directă cu producția. Ne vin în secție foarte multe studii, cu aplicabilitate imediată, pentru că au plecat de la niște necesități ale întreprinderii, oamenii, colegi de-al mei, ingineri, sint bucurosi că pot practica specialitatea în care s-au pregătit.

La mică distanță de I.C.H., pe aceeași

platformă industrială, se află și întreprinderea integrată de lînă. Timpul de lucru al specialiștilor este și aici, ca peste tot în țară, de opt ore. Fie că lucrezi în secția de finisaj, fie că lucrezi la serviciul de organizare a producției și a muncii. Să ne referim chiar la timpul Eugeniei Savitchi, șefa serviciului amintit.

— Ca și colegii dumneavoastră, aveți o decizie în care se spune că, pe lîngă atribuțiile de serviciu, trebuie să urmăriți și unele probleme tehnice în secția finisaj. Decizia e lîmpece, ce se întâmplă mai departe?

— Ceea ce este firesc: lucrez și într-o parte și în cealaltă. Sint ingineră textilistă și, ca să fiu sinceră, și în serviciul de organizare a producției este nevoie de un specialist. Dar iată că pot să ajut direct și producția.

— Concret, în atelierul de finisaj ce faceți?

— Urmăresc fazele de fabricație ale procesului de producție. Din modestie ingineră Eugenia Savitchi nu ne mai spune că în felul acesta calitatea produselor pentru export s-a îmbunătățit, faptul aflîndu-l de la colegii dinsei, din discuțiile cu directorul adjunct al întreprinderii. Tot din serviciul organizare a producției și a muncii face parte și inginerul Florin Macoveanu care ne mărturisea: „Pe lîngă obligațiile de serviciu mai am și sarcina de a urmări calitatea țesăturilor pe războaie și de a lua măsuri în vederea manipulării și depozitării corecte a bucăților de țesături crude pentru a se evita deteriorarea lor. Este o altă latură a pregătirii mele de specialitate. M-am ocupat doar de transportul intern. Acum urmăresc și calitatea. Dimineața mă duc la țesătorie, observ războaiele în care s-au montat urzile pentru articolele de export-direct și controlez parametrii tehnici. Știți cum se poate măsura eficiența acestei activități de dincolo de indatoririle de serviciu? Prin calitatea produselor secției. Anul trecut, la țesătorie n-a existat nici o reclamație la export. S-au redus și cupoanele și a fost respectat și timpul de livrare a contractelor. Pentru mine, ca specialist textilist, aceste rezultate ale țesătoriei sint o confirmare a faptului că nu mi-am uitat meseria”.

MIRCEA RAICIU ■

**„E descalificant să te pronunți
impotriva unui medicament
înainte de a-l încerca”**

● ION TEODORESCU EXARCU:
profesor doctor docent, șeful disciplinei de fiziopatologie de la Spitalul clinic „Gheorghe Marinescu” din București; membru al Comitetului executiv al Uniunii Medicale Balcanice; autor a peste 150 de lucrări științifice, tipărite în țară și peste hotare, comunicate la diverse congrese; sub redacția sa, „Patologie biochimică”, „Fiziologia și fiziopatologia reproducerii umane”, „Fiziologia și fiziopatologia sistemului nervos” etc; director al Editurii medicale.

— Cum ați găsit Editura medicală în urmă cu 4 ani, când ați devenit director al ei?
— Să zicem că am găsit-o într-o anumită stare.
— Perfectă, bună, rea?
— Greu de precizat după atîta vreme.
— Asta așa e. Să recunoaștem că discuția noastră a început sub cele mai fericite auspicii și că nici n-am visat un răspuns atât de cuprinzător. Tovarășe profesor, dac-ați face un bilanț al acestor ani, ar fi el favorabil?
— Ar fi, deși n-am izbutit să ducem la bun sfîrșit tot ce ne-am propus.
— Să aflăm ce v-ați propus, nu-i așa?
— Venind la editură, am fost surprins să constat că, din cauza metodei de lucru defectuoase, se crease un dezechilibru păgubitor între o disciplină medicală și alta, unele domenii bucurîndu-se de o atenție exagerată, iar altele fiind neglijate, lipsite fie și de un material de bază, descoperite în multe privințe. Pentru a îndrepta lucrurile, am întocmit un plan cu bătaie mai lungă, hotărînd ca, pe baza unei hărți tematice, să umplem toate spațiile albe în maximum 5 ani. Judecînd după ce-am făcut și ce n-am făcut pînă acum, e greu de crezut că vom reuși.
— De ce susțineți că metoda de lucru era defectuoasă? În ce consta ea?
— Se tipărea în exclusivitate pe baza propunerilor înaintate de autori, editura fiind astfel la mîna acestora.
— Ce v-ați propus să faceți și n-ați făcut?
— N-am izbutit, în ciuda strădanilor, să edităm o carte de genetică medicală, cu atît mai justificată cu cît această disciplină continuă să aibă o soartă ingrată, de copil orfan. Se predă la biologie, printre picături, parcă tolerată, deși statutul ei ar trebui să fie altul. Pe aceeași linie, ne-am împotmolit în tipărirea unui manual destinat medicului de circumscripție, carte care ar fi trebuit să cuprindă toate sarcinile aflate în fața prosopului doctor, începînd cu urgențele și terminînd cu regulamentele. Am încercat să ne descurcăm, am bătut la o ușă, am bătut la alta, dar nu ne-am ales decît cu promisiuni!
— Tovarășe profesor Exarcu, cite titluri publică într-un an editura pe care o conduceți?
— În jur de 45.
— Numai 45, aveam impresia, după cele văzute prin librării, că numărul lor e mai mare.
— E mai mare, intrucît în librării pătrund, anual, mai multe cărți de medicină, numai că nu toate se datorează editurii de specialitate.
— Vreți să spuneți că și alte edituri pot scoate cărți de medicină?
— Exact asta vreau să spun. Toate, inclusiv Editura sport turism.
— Credeți că e bine așa, credeți că e normal așa? Dacă Editura sport turism are dreptul de a tipări cărți medicale, de ce n-ar avea și Editura medicală dreptul de a tipări cărți de turism? ! Greșim cu ceva?
— Într-un fel, da. E bine că editurile au acest drept, dar nu e bine că ele pot publica medicină fără ca cineva autorizat să controleze și să aprobe această producție. Lipsa unui control și a unei orientări de ansamblu conduce la o supra-punere de titluri și, în ultimă instanță, la o risipă greu de justificat prin bune intenții. Ca să nu mai zic că, apărînd ici și colo, nu toate cărțile medicale au nivelul științific necesar.
— Care ar fi soluția?
— O comisie care să analizeze cu autoritate profesională intențiile tuturor editurilor în materie de carte medicală și să decidă, după ce își va fi făcut o idee de ansamblu, ce trebuie să vadă lumina tiparului și ce nu. Consider că o asemenea comisie ar putea fi înființată în cadrul Academiei de Științe Medicale.
— Sîntem convinși că, la editură, lucrurile bune au pre-eumpănit. E de datoria noastră să amintim că „Reproducerea umană” și „Sistemul nervos”, scoase sub redacția dumneavoastră, au reprezentat momente editoriale memorabile, dar tot de datoria noastră e să vă întrebăm dacă au fost

singurele? Dacă n-au fost, v-am ruga să zăboviți și asupra altor realizări de prestigiu ale Editurii medicale, de dată cît mai recentă. Vă ascultăm.

— Mă voi opri, întii și întii, la „Infecția în obstetrică”, datorată doctorului Ion Dumitru, șef de clinică la „Colțea”, medic foarte dotat și foarte muncitor, prezent dealtfel și în „Reproducerea umană”. Voi continua cu „Probleme actuale și concepții noi în patologia gastroduodenală”, purtînd semnătura lui Ioan Pușcaș din Șimleu. Carte riguros întocmită, aducînd o serie de noutăți în materie de ulcer, cu atît mai demnă de respectul și prețuirea confracților cu cît n-a fost scrisă în cine știe ce simandicoasă clinică universitară, ci într-un orășel din județul Sălaj devenit, cu argumente de luat în seamă, un foarte căutat centru al gastroenterologiei noastre.

— După cum probabil știți, „Flacăra” a susținut de la bun început Ulcosilvanii și, în general, activitatea de pionierat și avangardă științifică a doctorului Pușcaș. Această atitudine a dat naștere la controverse, cu puncte de vedere pro, cu puncte de vedere contra. Dumneavoastră, tovarășe profesor, ce părere aveți despre asta?

— Pușcaș e un bun profesionist și un entuziast. Ideea lui de utilizare a acetazolamidei rămîne foarte corectă din punct de vedere științific, cu observația absolut normală că ea trebuie folosită cu atenție și sub supraveghere medicală. Dealtfel Pușcaș reprezintă tipul de om care vrea să facă ceva și care se bate din răsputeri pentru triumful ideilor sale, temerice și curajoase. Îmi place un asemenea caracter, dovadă că l-am cooptat în colectivul ce va alcătui „Fiziologia și fiziopatologia digestiei”, el avînd sarcina de a redacta partea referitoare la stomac.

— De ce credeți că-l vorbesc de rău pe Pușcaș cei care-l vorbesc de rău pe Pușcaș?

— Sînt unii care nu se pot împăca cu situația că el, profesor universitar la București sau din alte centre universitare, stau acasă și se plimbă prin Cismigiu, în timp ce Ioan Pușcaș, pînă mai ieri un necunoscut din Șimleu Silvaniei, străbate lumea făcînd comunicări peste comunicări! Sigur, orgoliul și invidia încă mai caută nod în papura noului, uneori îl și găsesc, existînd tendința de a cerceta numai partea lui mai puțin decantată, dar ele au putere din ce în ce mai mică. Azi, mai ales, cînd țara e guvernată de adevăr și de dreptate și cînd în fruntea ei acționează, harnic și înțelept, unul dintre cei mai mindri bărbați ai istoriei neamului, energie promotor al noului în toate domeniile, tovarășul Nicolae Ceaușescu. În medicină, ca și în alte domenii, circulă destule idei valoroase, numai că ele trăiesc alături de multe alte idei false, de inchipuirii ale noului. E obligația noastră, față de societate și față de urmași să le separăm și să acordăm ideilor sănătoase tot sprîjinul.

— Cum să le separăm? Pe ce criterii?

— Supunîndu-le demonstrației. Folosînd metoda dublului orb, singura în măsură să se pronunțe. Asta, firește, dacă ideea respectivă posedă un suport cît de cît științific, o bază, un grăunte. Dacă da, merită încercat, experimentul urmînd să valideze sau să infirme ideea, probînd în ce măsură noul pretins de ea a fost autentic sau fals. Chiar dacă în calea lor vor fi întinse piedici și capcane, ideile bune vor învinge, în timp ce acelea fără acoperire vor da faliment, stingîndu-se din lipsă de dovezi. În prezent, cînd în lume e foarte la modă să inventezi cite ceva și, mai ales, să crezi că inventezi cite ceva, de pildă un leac miraculos, singura probă concludentă este cea a eficienței. Altfel zis, cu vorbe nu se vindecă nimeni! Dar de încercat, repet, e obligatoriu. E moral. În aceeași ordine, mi se pare descalificant, profesional și etic, să te pronunți împotriva unui medicament înainte de a-l încerca.

— Credeți că au fost asemenea cazuri, credeți că mai sînt?

— Fără îndoială. De mai multe ori mi-a fost dat să aud vorbindu-se în doi peri, dacă nu chiar cu răutate, despre eficacitatea terapiei cu Boicil. La început, recunosc, nu m-a interesat chestiunea, luînd cele auzite drept bune. Mai tîrziu însă, nu mi-a fost greu să pricep că tocmai confracții care înaintau verdicte cu privire la medicamentul doctorului Vasile Boici nu-l cunoșteau pe inventator și nici nu foloseau Boicilul! Mi-e teamă că din acest punct de vedere rămîne încă mult loc pentru mai bine. Nu credeți?

— Poate, dar cazul Boici e ușor de comentat, el fiind ca și încheiat. Altele sînt încă pe rol.

— La cine vă referiți, la Pavel Kozak?

— Și despre el ați auzit vorbindu-se urît?

— Dimpotrivă. Dar asta, cum spuneam, n-ajunge. O descriere medicală, nu mă refer neapărat la Kozak, indiferent de disciplina în care se aplică, nu poate fi acreditată numai pe seama scrisorilor de mulțumire venite de la pacienți, fie ele cît de multe, fie ele cît de fierbinți. Scrisorile nu trebuie neglijate, dar e absolută nevoie ca ele să fie întărite de dovezi științifice clare, plasate dincolo de orice dubiu. Mă gîndesc că, în contextul unor inițiative viguroase de scoatere la iveală și de impulsionare a noului în medicină, revista dumneavoastră își poate uneori reproșa o oarecare grabă. O oarecare pripăială. Ar fi păcat ca această precipitare să compromită niște idei, în esența lor, prețioase.

— N-o să le compromită, tovarășe profesor, nu vă fie teamă. Apoi, chiar admitînd că s-a întimplat, pripeala e oricum mai puțin de luat în seamă decît prejudiciul cauzat noului prin ignorare, aminare și rea-voință. În orice caz, vă mulțumim pentru sugestie și, firește, pentru interviu.

OIDIU IOANIȚOIA ■

Ce e nou în

**Realizările dr. Ioan Pușcaș
(Șimleu Silvaniei)**

**Creșterea frecvenței recidivelor
ulceroase după cure cu antibiotice**

Frecvența crescută a recidivelor ulceroase ca și creșterea incidentei îmbolnăvirilor de ulcere gastroduodenale din ultimele decenii, care plecînd de la 1-2% ating astăzi peste 10% din populația globului, a făcut obiectul unor cercetări ale colectivului de gastroenterologi de la Șimleu Silvaniei, condus de dr. Ioan Pușcaș.

Aceste cercetări arată o frecvență semnificativ crescută a recidivelor ulceroase după curele cu antibiotice.

Rezultatele obținute și care au fost comunicate la al III-lea Congres național de gastroenterologie din Cluj-Napoca și al VI-lea Congres mondial de gastroenterologie de la Madrid, arată că unele antibiotice ca: tetraciclina, cloramfenicolul, ampicilina, rifampicina, cresc secreția acidă, atît în condiții bazale cît și după stimularea acesteia. La bolnavii cu anaciditate în secreția interdigestivă, ele produc o secreție acidă crescută și continuă atît diurnă cît și nocturnă. Aceiași cercetători arată o apariție a recidivelor ulceroase la peste 80% din bolnavii cu ulcer duodenal care au folosit aceste antibiotice.

Totodată asocierea antibioticelor la terapia antiulceroasă diminuează sau împiedică efectele favorabile ale acestei terapii în vindecarea ulcerelor gastroduodenale.

Constatările autorilor duc la concluzia că unul din factorii responsabili de înmulțire a recidivelor și cronicizarea ulcerelor gastroduodenale ar putea fi constituit de apariția și folosirea antibioticelor, în această eră a antibioterapiei.

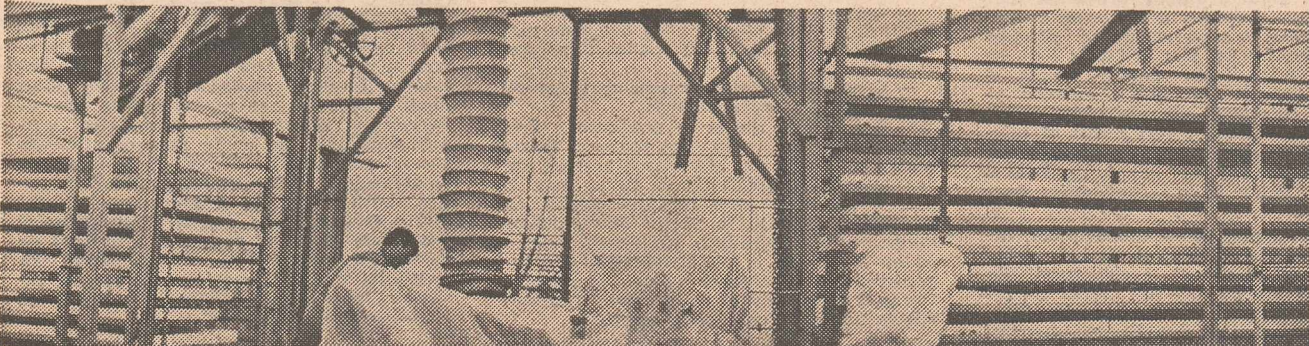
Explicații privind creșterea secreției acide gastrice la bolnavii cu tulburări neurovegetative

Observația clinică privind frecvența crescută a unei secreții gastrice acide la bolnavii cu tulburări neurovegetative este binecunoscută, deși neexplicată fiziopatologic. De cele mai multe ori, această hipersecreție acidă coexistă cu un tablou clinic polimorf, unde acuzele digestive se intrică cu cele de ordine neurovegetativă. Rezistența la terapia antiacidă a acestor cazuri este la fel de binecunoscută. Acești bolnavi prezintă o tulburare a echilibrului dintre cele două componente ale sistemului nervos vegetativ, fie în sensul creșterii tonusului vagal (vagotonie), fie în sensul scăderii tonusului simpatic. Un grup de cercetători din Șimleu Silvaniei conduși de dr. Ioan Pușcaș au efectuat investigații complexe la un mare număr de bolnavi cu tulburări neurovegetative și acuze dispeptice. Investigații psihologice, acești bolnavi au prezentat hipertonie vagală sau hipotonie simpatică, conform testelor psihologice moderne (Rohrschach, Luscher). Efectuarea stimulărilor repetate cu insulina care explorează funcționalitatea mecanismului vagal al secreției — inducînd deci o vagotonie artificială la un lot de bolnavi cu valori normale ale acidității și fără tulburări neurovegetative — autorii au reușit să reproducă aceeași aciditate crescută cu aceeași rezistență la terapie, întilnită la bolnavii cu tulburări neurovegetative. Explicația fiziopatologică a creșterii secreției acide gastrice la acești bolnavi cît și a rezistenței acesteia la doze normale de inhibitori specifici ai anhidrazel carbo-nice este dată de o activare enzimatică prelungită produsă prin tonusul vagal crescut și indusă intracelular prin intermediul histaminei.

Concluziile practice ale acestor investigații sînt necesitatea explorărilor, complexe, inclusiv psihologice, ale acestor bolnavi pentru stabilirea profilului lor neurovegetativ, precum și nevoia unui tratament mai energetic, cu doze mai crescute de inhibitori enzimatici în comparație cu bolnavii la care echilibrul neurovegetativ nu a fost afectat. Rezultatele acestor cercetări au făcut obiectul unor comunicări la o sesiune științifică de patologie gastro-duodenală din februarie 1979, la Zalău.

Realitatea ilustrată

Stațiunea de cercetări pentru sericultură va pune în curînd în funcțiune două stații pilot de creștere a viermilor de mătase în condiții de mecanizare a îngrijirii larvelor tinere. Linia mecanizată va realiza, în cinci serii de creștere, 500 de tone de gogoși. Hrana va fi asigurată de plantațiile intensive de dud și culturi perene amenajate după tehnologii originale, adevărate pajști furajere sericicole, capabile de a produce 20 000-30 000 kilograme de frunză la hectar.

PLAFAR —

certitudini și promisiuni

Continuând lista „miracolelor” pe care, începând cu semestrul doi al acestui an, Trustul Plafar le pune la dispoziția marelui public, iată, aducem la cunoștința adepților, din ce în ce mai numeroși, ai tratamentului cu plante medicinale, următoarele:

● După experimentări care au durat doi ani, în cadrul câtorva spitale clinice de specialitate a fost omologat un produs numit Baby-plant. Autorul produsului, biologul Mircea Alexan, ne încredințează că testările au dat rezultate foarte bune și că noul produs este dedicat nou-născuților în combaterea eritemului fesier și a mai multor infecții ale epidermei. După cum credem că se subînțelege, Baby-plantul este o soluție care activează apa din baia de fiecare zi a nou-născuților.

● Lista noutăților mai cuprinde: siropul de păducel, creație a profesorului B. Segal de la Facultatea de industrie alimentară din Galați. Este un sirop alimentar, tonic și vitaminizant cu o importanță acțiune ca sedativ cardiac. Siropul Carpați, reluat după o formulă de acum 30—40 de ani a celebrilor laboratoare Vorel din Piatra Neamț. Eliminându-se o serie de componente de altădată, acest sirop combină în premieră, în mod fericit, aroma și eficiența terapeutică ale fructelor de soc și cătină. Principala sa calitate, pe lângă o puternică vitaminizare, capacitatea de a elimina toxinele din sânge. Siropul poliplant, alcătuit, după cum îl arată și numele, din esențe naturale de cătină, soc, salvie, isop, cereșel și stinjenel. Între calități, să amintim că este tonic al aparatului digestiv, tonic al sistemului nervos și plurivitaminizant.

Tot în semestrul doi al acestui an Trustul Plafar se angajează să livreze beneficiarului, adică industriei alimentare, importante cantități de ulei indigen de lămâie, un perfect și superior înlocuitor al extractelor aduse până acum din import pentru fabricarea răcoritoarelor de tip Ci-co. Principala calitate a acestui ulei indigen de lămâie, faptul că este natural, și nu sintetic, cum erau și sint extractele importate. Am scris de atâtea ori despre aceste mult așteptate siropuri și răcoritoare din esențe naturale din fructe de pădure și plante medicinale, încât aproape că ne este teamă ca nu cumva să rămânem din nou doar cu promisiunile. Dar, cum se spune, vom trăi și vom vedea. Până una-alta, un amănunt în plus și interesant despre uleiul indigen de lămâie. El a fost obținut, după o minuțioasă cercetare, de farmacistul Adrian Tibori și chimistul Traian Cădariu de la Plafar-Orăștie, din uleiul volatil conținut de coriandru, cetină de brad și chimen. Nu este vorba, bineînțeles, despre uleiul volatil în stare brută, ci de acele fracțiuni ale acestui ulei volatil, fracțiuni care sînt aceleași, din orice punct de vedere, cu uleiul conținut în coaja de lămâie.

„Această excepțională realizare a cercetătorilor de la Plafar-Orăștie, avea să ne declare biologul Mircea Alexan, deschide noi și largi perspective nu numai pentru anunțatele băuturi răcoritoare, ci și pentru o sumedenie de alte domenii ale terapiei pe bază de plante medicinale. Ar fi vorba, de exemplu, despre un nou sirop, propus omologării chiar în luna aprilie a acestui an. L-am numit, deocamdată, simplu, sirop pentru diabetici. Acest sirop, surprinzător pentru unii, este îndulcit nu cu zahăr, întrucât este contraindicat, ci cu ciclamat de sodiu în cantități aprobate de specialiștii Ministerului Sănătății. Planta medicinală de bază a acestui sirop o constituie fructul de măcieș care, pe lângă aportul de vitamine, are și un efect de refacere a elasticității vaselor capilare”.

Să încheiem această succintă prezentare a certitudinilor și promisiunilor Trustului Plafar cu menționarea unui grup de 10 produse ce vor fi supuse omologării tot în această lună aprilie. Cele 10 viitoare produse alcătuiesc o adevărată familie, familia Melite, care vor beneficia, după cum se subînțelege, de aportul mierii. Mai exact spus, o sumedenie de extracte de plante cu importante principii active vor fi înglobate în miera care devine nu numai un hrănitor, ci și un transportor eficient al principiilor active la nivelul pereților aparatului digestiv. Deocamdată atât și, după cum ni s-a spus, să așteptăm cu încredere realizarea acestor promisiuni.

VICTOR NIȚĂ ■

Cluj-Napoca — în avanposturile științei

Pe locul cinci în lume în producția de izotopi stabili

I.T.I.M. Mă primește profesorul Victor Mercea, membru corespondent al Academiei. I-am propus o alegere deosebit de grea. Din sutele de performanțe ale Institutului pentru tehnologie izotopică și moleculară să „aleagă” pe cele mai valoroase — două — obținute în acești ani în care județul a urcat treaptă cu treaptă spre titlul de Erou...

— Eu cred că realizarea cea mai mare este spectrometrul de masă cu dublă focalizare. Un aparat de înaltă precizie, destinat stabilirii structurilor moleculare...

— Și unde se aplică?

— În industria chimică, în medicină și biologie, diminuând importul cu 600 000 lei valută. Am realizat și un spectrometru de masă special pentru cercetările spațiale, lansat anul trecut, toamna, cu racheta VERTICAL 7, cind a făcut primele măsurători izotopice pînă la înălțimea de 1500 km. Pregătim un alt aparat, cu care se va realiza unul din experimentele spațiale românești...

— Și a doua?

— Realizarea producției de izotopi stabili — azot 15, oxigen 18, carbon 13, bor 10 — pe instalații construite în institut, prin autodotare. Exportăm izotopi stabili în valoare de peste 2 milioane lei și am obținut 27 substanțe marcate cu izotopi stabili pe tehnologii omologate. Avem satisfacția de a fi a 5-a țară din lume, după S.U.A., U.R.S.S., Anglia și Spania, care produce acești izotopi stabili...

...Inginerul Octavian Căpățînă și colegii săi de echipă de la Filiala clujeană a Institutului pentru tehnica de calcul își făcuseră un obicei: rămineau aproape întotdeauna câteva ore după program. Îi frământa un gînd: să realizeze un microcalculator. Nu mină de „ambția” performanțelor. În țară se mai realizaseră și altele. Voiau însă să-l pună la treabă, să-i ajute în muncă, asistindu-i în activitatea cotidiană de proiectare și realizare a echipamentelor electronice! Nimeni nu le dăduse o astfel de sarcină. Și, într-o dimineață, cînd totul fusese terminat, grupul tinerilor cercetători și proiectanți clujești și-au invitat colegii la o întîlnire impresionantă. Folosind resurse interne, cu cheltuieli minime, într-o valiză diplomat, un nou microcalculator românesc își aștepta utili-

zatorii. Are de acum și nume: SMP-80. Și are deja foarte mulți utilizatori...

E doar un fapt. Unul dintre cele aproape zece mii de obiective realizate în ediția a II-a a Festivalului național „Cîntarea României” în județul Cluj, în cadrul acțiunii de creație științifică și tehnică. E doar un fapt, rezultat din străduința celor 3 din cei peste 60 000 de oameni ai muncii, cuprinși în această amplă manifestare națională a muncii, hărniciei și inteligenței. Și nici cel puțin cel plasat în virful realizărilor aici, la I.T.C.! Care să fie acesta? D.A.F.-ul? Implantarea ionică? Compilatoarele? E foarte dificil un clasament. D.A.F.-ul este un dispozitiv de afișare alfanumerică, utilizat ca terminal de vizualizare la calculatoarele de fabricație românească. Are memorie proprie și un mare număr de facilități, devenind unul dintre cele mai preferate terminale la ora actuală, cînd proiectarea sistemelor informatice pentru conducere a cunoscut o atît de mare extensie. D.A.F.-ul, ca și implantarea ionică, o tehnologie românească concepută de un colectiv clujean, condus de ing. Radu Morar, în vederea realizării structurilor semiconductoare, sînt priorități naționale. Cu modestie, de parcă ar fi vorbit despre cel mai banal lucru, ing. Radu Morar, îmi spunea că în colaborare cu I.P.R.S. Băneasa, anul acesta, printr-o nouă tehnologie vor fi realizate deja un milion și jumătate de structuri, înlocuindu-se vechea tehnologie, mai puțin eficientă, cumpărată de fabrică pe valută...

Am în față citeva cifre. Prin activitatea de creație, în județul Cluj s-a realizat un spor de producție ce depășește o jumătate de miliard de lei, iar contribuția adusă la reducerea cheltuielilor materiale se apropie de 200 milioane lei.

Și „căutările” chimiștilor clujești din ultimul timp au dus la rezultate impresionante. Una din ele a fost îndreptată spre un element deficitar în economia noastră: pentaoxidul de vanadiu. Se importă și nu e deloc ieftin. Cercetătorii chimiști s-au oprit în cele din urmă la catalizatorii utilizați. Ei conțineau pentaoxidul căutat. Și se aruncau! Procedeu de extragere e gata. Nici un gram de pentaoxid de vanadiu nu va mai trebui de acum risipit. Același lucru s-a făcut cu platină și rodiu. De un timp, resursele materiale secundare de site catalizatoare, termocuplele și alte produse ce conțin rodiu, au un drum precis: I.A.M.C. Otopeni, unitatea unde tehnologia creată de oamenii de știință clujești aduce economii anuale de peste 50 milioane lei. Sau, un alt exemplu. În ultimul timp, aici, în acest institut s-a intronat o linie foarte precisă: **totul pentru sinteza fină!** Ce înseamnă asta? Am primit răspuns printr-un exemplu sugestiv: să realizeze astfel de produse încît prin investirea unei mari cantități de inteligență, la citeva grame de substanță să obții valori de milioane sau zeci de milioane de lei sau lei valută! Și, feromonii, una din substanțele insecticide de cea mai înaltă valoare, au început deja să cîștige piețe externe. Sinteza fină și noile izbinzi ale chimiștilor clujești sînt pregătite de mulți ani. Gîndiți-vă: necesarul pe țară e de ordinul câtorva kilograme, iar efectele economice de ordinul sutelor de milioane. Ideea aceasta s-a născut din pasiunea pentru studiu a celor 125 de cadre cu studii superioare, din rîndul cărora 99 sînt deja doctori sau doctoranzi!

Iată numai citeva din descoperirile cercetătorilor clujești care lucrează în simbioză cu industria și care au contribuit decisiv la performanțele județului devenit Erou al Muncii Socialiste.

CONSTANTIN MUSTAȚĂ ■

Medicamente de concepție originală realizate la Facultatea de farmacie din Cluj-Napoca

Datorăm universitarilor clujești și în mod expres unui larg colectiv de cercetători ai Facultății de farmacie din Cluj-Napoca aceste citeva medicamente de concepție originală: aspirina calcică, siropul antianemic și prodetanul (unguent protector împotriva detergenților anionici). Cumpărătorii pot găsi (cînd au norocul!) aceste leacuri cu efecte terapeutice notabile în farmaciile din Cluj-Napoca, Sibiu, Oradea, Brașov și din alte localități urbane din Transilvania.

Mai amintim apoi faptul că în clinicile Clujului se administrează și alte droguri terapeutice, investite cu virtuți de excepție, descoperite sau inventate și ele tot de către cercetătorii Facultății de farmacie. Din suita acestora amintim: extractul vegetal pentru tratarea ulcerului varicos, tinctura și comprimatele folosite în afecțiunile prostatei și pentru reglarea micțiunii, precum și uleiurile și balsamurile obținute din plante aromatice.

Medicamentele concepute, experimentate și realizate de universitarii clujești se produc la ora actuală în Laboratorul de analize, servicii și microproducție al Facultății de farmacie. Este vorba deci de o cantitate redusă de droguri care, practic vorbind, nu poate satisface deocamdată întreaga rețea farmaceutică a țării. Sîntem siguri însă că, în curînd, atît Ministerul Sănătății, cît și întreprinderile producătoare de medicamente, nu vor întîrzi să le acorde cuvenita atenție.

Aspirina, medicament tradițional cu spectru larg, provoacă, după cum se știe, și efecte secundare nedorite, în special la bolnavii cu afecțiuni gastrointestinale. În contact direct cu mucoasa gastrică, ea poate produce iritații, ulceratii sau chiar microhemoragii. Asociată sau în sinteză cu produse neutralizante (calciu, magneziu, aluminiu etc.) aspirina își dezvoltă toleranța la administrare, favorizînd absorbția și asigurînd stabilitatea preparatului. Un asemenea produs a fost deja realizat în străinătate și el se importă și în țara noastră. Se importă cu toate că farmaciștii clujești au obținut un medicament similar și cu nimic mai prejos decît cel adus din străinătate!

La fabricarea aspirinei ca și a celorlalte droguri cu structură cristalină, cercetătorii clujești au avut în vedere una dintre cele mai actuale probleme ale investigațiilor chimico-farmaceutice din întreaga lume: biodisponibilitatea medicamentului. Este vorba, între altele, de modul în care se efectuează mărunțirea, granulara, uscarea sau comprimarea medicamentului, consecințele pe care le au asupra acestuia stresul mecanic sau șocul termic, considerate, paradoxal, pînă de curînd ca simple probleme de tehnică farmaceutică. Ipsiute de orice influență asupra produsului finit. Facultatea de farmacie din Cluj-Napoca este, dealtfel, prima care a introdus încă din 1974 un curs facultativ de biofarmacie.

Un alt medicament, conceput și realizat în laboratoarele facultății și în colaborare cu clinica de dermatologie este „Prodetanul”, unguent protector împotriva detergenților anionici, deci o barieră împotriva agenților care distrug stratul lipoproteic al epidermei. Extrem de căutat (dar greu de găsit), preparatul reprezintă rezultatul unor investigații efectuate de farmaciștii universității clujești în diverse unități industriale, cercetări destinate realizării unor produse capabile de a proteja învelișul cutanat al celor care lucrează în medii infestate de agenți nocivi. În prezent asemenea cercetări se desfășoară în industria siderurgică și în cea a mobilei. În cadrul facultății a fost dealtfel introdus și primul curs facultativ de dermofarmacie și cosmetologie.

Amintim în continuare siropul antianemic, produs cu fier anorganic bivalent, extrem de folositor în anemiile feriprive

la copii. El este asociat cu sirop natural de citrice care îi întregeste acțiunea tonică.

Vorbind despre celelalte medicamente, trebuie să arătăm că cercetarea și valorificarea principiilor active descoperite în extractele vegetale constituie aici la Cluj-Napoca o mai veche și permanentă preocupare. Iar faptul că cercetătorii clujești acordă un plus de interes vastei farmacii a naturii nu este deloc intîmplător. Orașul de pe Someș a fost încă din 1908 primul sediu mondial al unui institut pentru cercetarea plantelor medicinale. Meritul revine în acest sens regretatului biolog Bela Páter (1860—1938) care, în colaborare cu studenții și cadrele didactice ale Institutului agronomic a cultivat și ameliorat pe loturi experimentale zeci de specii de plante medicinale. Acest început merituos a fost continuat de renumitul om de știință prof. dr. Teodor Goina, autorul unor remarcabile studii și descoperiri în domeniul fitoterapiei. Stafeta a fost preluată de actualele cadre didactice ale Facultății de farmacie, iar investigațiile și realizările lor practice se recomandă printr-o întreagă suită de rezultate spectaculoase. Este vorba nu numai de revizuirea și valorificarea medicinelor populare, empirice, ci, totodată, de descoperirea unor noi plante cu virtuți terapeutice.

Cu o asemenea plantă, absentă din catalogul speciilor vegetale tămăduitoare, farmaciștii universitari au pus la punct un extract vegetal destinat tratării ulcerului varicos al gâmbel. Realizarea constituie o premieră mondială de o excepțională valoare (literatura de specialitate nu consemnează existența unui asemenea unguent cicatrizant). Pînă la ora actuală nu există nici un alt produs farmaceutic capabil de a lecul complet plăgile varicoase, de a realiza totala reepitelizare a țesutului ulcerat. Medicamentul, experimentat clinic și beneficiind de o bogată cazuistică, este în curs de brevetare (probabil brevetat la ora cînd apar aceste rînduri), de aceea nu putem oferi prea multe amănunte și nici nu putem desconfira numele plantei folosite la fabricarea lui.

Interesante se dovedesc și cercetările în aromaterapie. În fapt este vorba de reconsiderarea unei tradiții bogate: folosirea unor balsamuri și uleiuri vegetale, extrase din plante aromatice, produse folosite din vremuri imemorabile pentru proprietățile lor analgezice, anestezice și antimicrobiene. S-a dovedit astfel că din 500 de kilograme de coada șoricelului (plantă uscată) se poate obține un kilogram de ulei volatil bogat în azuleme (substanță cu efecte epitelizante, antialergice și antimicrobiene), substanță extrasă pînă nu demult doar din florile de mușețel. Un alt ulei, puternic aromat, a fost descoperit, de asemenea, în corolele tubulare ale florișoarei.

Meritul pentru realizarea acestor medicamente de concepție originală cu efecte terapeutice remarcabile, revine, așa cum arătam la începutul relatării noastre, unui larg colectiv de cadre didactice ale Facultății de farmacie din Cluj-Napoca. Evident, pentru finalizarea fiecărui produs în parte au lucrat în mod special unul sau doi cercetători, dar din spirit colegial sau îndemnat de sentimentul unei conferințe profesionale, interlocutorii noștri ne-au cerut să atribuim paternitatea acestor invenții și descoperiri Facultății de farmacie. Cedînd în fața acestei dovezi extreme de modestie, ne vom mărgini doar să notăm, fără comentarii, numele celor care au participat la discuții: conf. dr. Elena Curea, decan al facultății, conf. dr. Mircea Tamas, conf. dr. Honorius Popescu, conf. dr. Aurelia Rub-Saidac, conf. dr. Felicia Danciu și șef lucrări Sorin Leucuța.

LIVIU TIMBUS ■

Legea ne apără: s-o cunoaștem, s-o respectăm!

Nimeni nu-și poate face singur dreptate

Am mai avut prilejul să spun că șansa oricărei aspirații spre civilizație începe de la lege, de la consensul general și hotărât în privința nevoii imperioase de a fi respectate normele cetății. În acest sens, cunoașterea legii este o condiție, dar nu este și garanția respectării ei. Un adevăr dovedit demult spune că în unele cazuri tocmai cei ce se descurcă bine în paragrafe și alinaie găsește și căile eludării lor. Dar nu despre aceștia va fi vorba mai departe. Reacția spontană de opoziție la normă se nutrește din zone în mod obișnuit nesondabile. Imi stăruie în minte următoarea imagine: într-un autobuz se urcă o femeie. Găsiți și sprijinindu-se de bara de lângă ușă. Nu este o oră de vîrf. Își lasă sacoașă pe banca din apropiere și pornește în căutarea unui bilet. Greu, dar găsește unul. Revine și se așază. Poartă un pardesiu încheiat pînă la gît. Are o ținută demnă și absentă. Peste cîteva stații apare controlorul. „Dumneavoastră, îi spune femeii cu sacoașă, n-ați compostat biletul și trebuie să plătiți amendă“. Contravenienta o privește surprinsă. Și totuși: așa este. Se scuză, se explică, pur și simplu a uitat. Controlorul rămîne impasibil. Femeia se impacientază: „Doar n-o să-mi spui că mă crezi hoată. N-am fost aten-tă...“ Intervin cîteva călători. Are dreptate femeia. Dacă ar avea vreo importanță aș putea să jur, la rîndu-mi, de față fiind, că femeia n-avuse intenția de a se sustrage obligației oricărui călător. Dar ar fi inutil. În măsura în care o lege acoperă o nevoie socială ea este dreaptă și nu se aplică de la caz la caz. Nu intenția se pedepsește, ci fapta. Uitărea, în raporturile cu normele obștine, este contravențională. Călătorii o încurajau pe contravenientă să nu plătească: „Sintem martori“, spuneau. Vocea controlorului se sugruma și nu era greu de ghicit că în ochi avea lacrimi. „Eu ce să fac?... Vă cred... Dar biletul nu e compostat și trebuie să vă amendez...“ Atît femeia, cit și călătorii care o încurajau substituiau legii propria lor convingere. O convingere poate îndreptățită, dar contrară prevederilor legale. Nu-i ușor să accepți o amendă de 50 de lei pentru o întimplare stupidă. Dar întimplările stupide aparțin vieții și totul se plătește. Legea e una, convingerile sînt milioane.

În comuna Măgura, Vasile Pitaru, deși a pierdut în instanță, mută gardul cu cîteva metri în curtea vecinului cu de la el putere. „Părinții vecinului, se apără Vasile Pitaru, au fost niște necroci. S-au îmbogățit de la C.F.R.“. Și pentru Vasile Pitaru — ca și pentru femeia din autobuz — legea e dreaptă pînă la el. În cazul lui, nu. El își face dreptatea lui. Legea e bună cînd e de partea intereselor lui. A accepta legea, chiar cînd e dură, cum spune un dicton, este un act de libertate. Elena V. din Timișoara a fost nevoită

să se pensioneze medical. Fostul ei coleg de facultate, ajuns între timp director, a dat-o afară din birou. Ce-i drept a cam țipat la el, dar au fost colegi, nu? L-a urmărit pînă ce s-a încredințat că șeful ei încalcă cele mai elementare norme ale eticii și echității socialiste. Au venit comisii și au cercetat și au plecat și au venit și alte comisii care au plecat cu convingerea că au cunoscut un om trist și minunat. Elena V. rămîne la credința că a prins în plasa intoleranței un pește mare acoperit de pești și mai mari și dimineața nu se dădea jos din pat pînă ce nu-i numără defectele, să se asigure că sînt așa cum le-a lăsat. Și poșta căra un alt teanc de reclamații. Ca personajul care pe măsură ce înainta în tratatul de medicină își dădea seama că suferă de toate bolile din lume, Elena V., studiind legile, potriveau pe măsura fostului șef toate abuzurile din lume. Primul care n-a rezistat a fost soțul ei, sindrom astenic, apoi s-a internat ea, s-a pensionat și totuși memoriile continuă.

A accepta legea potrivit voinței globale a legiuitorului și nu numai în măsura în care-ți apără interesele, este un act de libertate. Primim la redacție numeroase scrisori. Bărbați și femei își părăsesc familiile, copiii, urmindu-și convingerea că ei merită mai mult de la viață, că au fost frustrați, că ceilalți, rămași acasă în restrîns, atîta merită, îi privește, și crezul străbun că predestinarea omului e să nu treacă prin viață fără a lăsa ceva în urmă e înlocuit de orgoliul meschin de a șterge totul pe unde treci, numai pentru a nu fi obligat să te supui normelor generale de conviețuire și a te bucura pasager de satisfacții mărunte. În fața perfidiei și obstinației, a convingerii că lumea există ca să-l servească pe el, individul cu plăcerile lui, instituția executorilor judecătorești pare uneori neputincioasă. Fiindcă, afirmă un magistrat, nu e posibil ca pentru fiecare din sutele de mii de procese să existe un executor special. Legea este lege și ea trebuie respectată și cînd nu ne convine. Fără intervenția hotărîtă a opiniei publice, în afara convingerii că legea este obligatorie pentru toți, în lipsa acțiunii coroborate a tuturor factorilor de intervenție, dreptatea decisă în instanță este amenințată să rămînă un deziderat.

O femeie ținută la pat de o infirmitate survenită spre sfîrșitul vieții imprumută unei cunoștințe toată suma agnosită și instanța decide că serviciile debitorului în favoarea bolnavei nu pot înlocui obligația asumată prin actul notarial. Cunoștința dispăre, ia-o de unde nu-i, și în fața ei cea vinovată este bătrîna care nici pe patul de moarte nu se poate despărți de 20 000 lei.

Moș Onofrei nu permite bătrînei lui să intre în casă fiindcă, după ce-au trăit în bună înțelegere 40 de ani, acum, cînd și-a

găsit o concubină cu 25 de ani mai tînără, i se pare că soția lui nu-l mai îngrijește cum trebuie. Ce poate face executorul judecătorec?...?

Da, știm, deci, că opoziția față de lege nu pornește din acțiunea deliberată de a o încălca, ci din încrîncinarea de a o subordona intereselor proprii, adevărului și dreptății gîndite unilateral, egoist și confuz. Am crezut absurd că la Craiova lucrurile stau altfel. La 30 de ani, viața Mariei S. a fost brutală și neomenos deviată de pe făgașul natural al evoluției. Patru derbedei, înțeleși, comit actul bestial care se numește viol. Există în viață împrejurări cînd gravitatea unui gest ne-țugetat, comis sub impulsuri obscure, este constatată post factum. Forța de plăți cinstit, integral, chiar dacă nu mai poate repara raul făcut, are repercusiuni benefice în planul moral. Pentru incriminat, acțiunea reparatorie a trecutului înseamnă un început de drum pentru un prezent sigur și cinstit, pentru un viitor onest și lipsit de neliniști. Pentru victimă, ea duce după sine dispariția complexului umilînței, a obsesiei ireparabilului.

Mai tragic decît actul în sine este ceea ce a urmat. Bolnavă psihic, în urma șocului suferit, Maria S. este pensionată. Fată singură, de la țară, se retrage într-o cămăruță insalubră, obsedată de ideea răzbunării împotriva celor ce i-au distrus viața. O răzbunare legală, firește. În acest moment, o singură mină întinsă ar fi ajutat-o să părăsească tenebrele și să iasă la lumină. N-are rost să ne abandonăm tentației utopice și să afirmăm că această mină întinsă ar fi putut veni de la fostele prietene, de la fostul colectiv de muncă, care dealfel nici n-a știut sint lucruri intime care ne depărtează de trecut, nu mai sintem ce-am fost. Deși... În sfîrșit, lucrurile stau așa și nu altfel. Nu tot așa stau faptele și tradiția în ce privește pe inculpați. Aceștia au mame, chiar soții, surori, femei ce cunosc grozăvia faptei fără alte mărturisiri și confidențe. Și totuși, tocmai aceștia au fost coplesii de primejdia vinovăției și au încercat să arunce întreaga vină asupra fetei. Ce căuta în parc? Se prefăce. Umbra după bani. Cit de salubră în plan moral ar fi fost pentru toate părțile recunoașterea vinovăției.

Obsedată de ideea neputinței, Maria S. înaintează în boală, mîntea i se încetează, încearcă să se încadreze, dar nu reușește nimic din ce i se dă: doar rebu-turi. Povestește: „Cel mai rău este că nu-mi dau seama cînd greșesc. M-apucă un fel de frică, rămîn la pîndă, n-aud nimic și liniștea mă tulbură și mai mult, aștept din clipă în clipă să mi se întîmple ceva rău, așa am rebutat multe haine și medicul mi-a spus că nu mai pot lucra și iarăși am rămas în această cămăruță, și nici la părinți nu mă pot duce, de rușine, dar mai ales fiindcă aici merg

periodic la consultații, iau medicamente, și mai pot nădăjdui că într-o zi mă voi însănătoși și am să pot iarăși munci, fiindcă am avut patru steluțe de frumusețe în muncă și fotografia mi-a fost afișată de mai multe ori la panoul de onoare“...

Cei patru și-au ispășit pedeapsa în închisoare. De-atunci, Maria așteaptă recipiele care să probeze material recunoașterea raului ce i s-a făcut. Vinovății se ascund și ca să se ascundă folosesc toate subterfugiile posibile, apărați de părinți, și rude, și prieteni, și soții, și concubine. Au de plătit împreună 26 000 lei. Un efort hotărît și conștient i-ar scuti de rușinea și obsesia locurilor dosnice. Ei însă se consideră nevinovați și împreună cu ei la fel cred și rudele, prietenii, sau se prefac numai că sint convinși. Pentru Maria, banii ar ajuta-o să se descurce în condițiile calculării unei pensii care a avut în vedere obligațiile reparatorii ale vinovaților, dar mai mult decît atît, aș spune chiar determinant, acești bani ar liniști-o sufletește, i-ar reda sentimentul nezădărniceii, al securității.

Am discutat cu o parte dintre ei, cu mamele lor, cu soțiile, cu prietenii. A fost chinuitor. E de necrezut cît de adînc se pot murdări unii oameni pentru a nu plăti cîteva bani, cît de fără cuprins este deriva atunci cînd, în fața evidențelor, dînd curs unor porniri meschine, se ascund după deget. Iată, de exemplu, ce declară soția nelegitimă a lui Florescu Leon: „Și eu sint bolnavă nu numai ea și nu fac reclamații. Vrea bani nemuncii, asta vrea. A găsit ce-a căutat. Leon n-are nici o vină. Era acolo întimplător. Și nu vîd de ce să-i dau ei bani. Să muncească, cum muncesc și eu. Poate că eu sint mai bolnavă decît ea. Și chiar sint. Dar nu mă vait. Fiindcă am mindrie în mine. Ce? Cîștiigă cel ce reclamă primul? Atunci o reclam și eu“... etc., etc.

Întreb pe Leon: „Dacă altcineva i-ar fi făcut surorii dumitale ce i-ai făcut dumneaei Mariei, ce s-ar fi întimplat? Sincer“.

„Dar n-a răspuns Leon, ci tot ea: „Nimic. Trebuie să trăim cu toții, nu?“

„Leon Florescu, te-am întrebat ceva!“

„Leon între timp se gîndea și ezista să dea un răspuns ferm. „Nimic. Trebuie să trăim cu toții, nu?“

Toți patru, inclusiv rudele, o urăsc pe Maria. O urăsc pentru raul pe care i l-au făcut și pentru neputința lor de a-l repara, o urăsc ca să nu se urască pe ei înșiși, o urăsc fiindcă prin ea au aflat despre ei lucruri pe care ar fi preferat să nu le afle niodată, o urăsc pentru că după ce-au aflat cine sint n-au găsit în ei puterea de a se ridica, de a se nega pe sine și de a construi altceva în loc. În deznădejdea lașă a lui Leon Florescu, Gheorghe Ciocan, Dumitru Nedea și Ilie Oprani din Craiova poate alții vor găsi temeiurile curajului de a privi viața drept în față, de a găsi în ea puterea de a parcurge drumul către demnitate socotindu-se cu viața nu în ascunzături, ci ferm, cu convingerea și credința că singura cale de a scăpa de rigorile legii este tocmai respectarea lor.

NICOLAE CRISTACHE ■

Rubrică realizată cu sprijinul Ministerului Justiției

De șaisprezece ani, profesorul Gheorghe Stancu e nedespărțit de Vasile Adamescu. De șaisprezece ani, omul acesta, încărunit de timp, plin de frumusețe și omenie, se gîndește mereu la ce ar mai putea face spre a înșenina și mai mult viața elevului său. De șaisprezece ani, din ziua în care profesora Florica Sandu se pensiona, plecînd la Brașov, a fost totul: și dascăl, și Om, și om de serviciu, și prieten, și contabil. Dar e oare ceva ce n-a fost? Omul acesta s-a dăruit atît de mult cazului Adamescu, încît și azi, cînd se apropie de 70 de ani, refuză ideea pensionării, socotindu-se pe mai departe diriginte... Și n-a făcut-o pentru lauri. Nici pentru medalii, cu toate că medalii omenei, instituite special pentru acest om, probabil nu numai cu mîntea reporterului, îi umplu cu atîta demnitate sufletul...

...1978. Era sfîrșit de primăvară. Aflasem despre omul acesta și voiam să-l cunosc. Zile în șir, n-am reușit. Cu voce caldă, deloc supărată, soția profesorului Stancu îmi răspundea la fel: „Știi, Vasileică a primit locuință și împreună cu Laurențiu Crișan, de la Asociația nevăzătorilor, soțul meu îl ajută la curățenie. Aveam apoi să afiu de la lect. univ. Valer Mare că Vasile trăia în zilele acelea sentimente nemaiîntîlnite. La clubul Asociației nevăzătorilor cunoscuse o fată: Maria. Se întîlnise de multe ori cu ea, găsind-o tandră, bună, înțelegătoare, harnică, serioasă. Crede în ea. Alături de ea își vedea visele mai frumos împlinite. Ziua căsătoriei e foarte aproape. Maria, fata din Nandru, o localitate de lângă Luduș, va deveni curînd soția lui Vasile Adamescu. Și iată-i împreună în fața ofițerului stării civile. Sint amîndoi emoționați. Ochiul lui Vasile sint umezi. Dirigintele îi scrie toată ceremonia. Sint de față bunii lui prieteni

și ai Mariei. A venit special de la Brașov și profesora Florica Sandu. „DA“-urile sint spuse din toată inima. Pe Maria au întrebă-o mulți dacă nu-i va fi greu alături de un om lipsit de vîz și de auz. N-a răspuns convențional. E harnică. Bună. Chibzuită. Nu. Lîngă un astfel de om nu-ți poate fi greu. Și nu poți să nu fii mindră și demnă, lîngă el. Și-atît de frumoasă a fost ziua aceea! Simțea veselia din jurul lui. Simțea că toți prietenii sint alături de el. Totul era nou, tulburător. L-au impresionat și telegramele transmise

Povestea unei performanțe umane (XIV)

Marea aventură umană continuă...

de consiliile centrale ale asociațiilor generale ale nevăzătorilor și surzilor din Republica Socialistă România, semnate de președinții acestora. La Boema, grădina de vară din centrul Clujului, invitații sint alături de tînăra familie Adamescu. Se ciocnesc pahare de șampanie, se fac urări. Rînd pe rînd, profesora Florica Sandu, apoi lect. univ. Valer Mare și profesorul Gheorghe Stancu, ascunzîndu-și greu emoția de a fi părtași la drumul spre această mare performanță umană, doresc tinerilor căsătoriți deplina împlinire a speranțelor și viselor. Peste grădina de vară se așterne apoi o liniște tulburătoare. S-a ridicat în picioare mirele. E emoționat. Are pregătită o cuvîntare în Braille. Da. Azi e 29 iunie 1978, și

iată, a ajuns și momentul acesta. Și iată, ziua aceasta, a deplinei sale realizări pe toate planurile, e cel mai bun prilej să mulțumească tuturor celor care l-au ajutat să străbată acest impresionant drum. Se cîntă „La mulți ani“. Vasile înțelege totul. Știe că oamenii sint alături de el și-l iubesc.

...Peste cîteva zile, împreună cu Maria, pleacă în voiaj de nuntă pe litoral. La Saturn, iar de acolo la Borcea, pe meleagurile copilăriei. Îi așteptau toți. Cu dragoste, cu bucurie, cu muzică și o masă mare, la care au

banii, despre ziua cînd va fi cercetător științific, despre faptul că ar dori foarte mult să devină membru de partid... Ne-a vorbit atunci și despre vechea sa dorință de a avea posibilitatea unei mai rapide comunicări cu oamenii. Discuțiile acestea au continuat apoi mai tîrziu la decanatul Facultății de electrotehnică, unde, prin grija prof. dr. Arpad Kelemen, lui Vasile i s-a făcut o primire impresionantă. Prodecanul facultății, conf. dr. ing. Roman Morar, i-a vorbit despre profilul facultății și perspectivă, despre studenții și baza materială a facultății. A vorbit atunci și Vasile, dialogul îndreptîndu-se spre lumea electronică, care-l fascinează atît de mult. Știa bine că electronica îi poate veni în ajutor.

Mă aflam zilele trecute acasă la el, pe str. Reșița nr. 3, ap. 8. L-am găsit la masa de lucru. Studia pentru definitivat. Vrea să n-aibă emoții anul viitor, cînd se va prezenta la examen. Așa s-a obișnuit dintotdeauna. Dar aspirațiile sale nu se opresc aici. Ziua „admirării“ la doctorat e și ea aproape. Nu demult, a primit din Statele Unite și diploma de absolvire a Universității Curajului. Va urma cu siguranță și alte Universități. Pentru că nu-și imagi-nează viața altfel. Pentru că știe că nimic nu e imposibil cînd oamenii sint oameni.

CONSTANTIN MUSTAȚĂ ■

N.R. Așa cum am anunțat, într-unul din viitoarele numere vom publica un amplu interviu cu eroul serialului nostru. Cei ce mai doresc să adreseze întrebări, o pot face direct pe adresa lui (str. Reșița nr. 3, ap. 8 — 3400 Cluj-Napoca) sau a colaboratorului nostru, (Aleea Putna 2, ap. 23 — 3400 Cluj-Napoca).

Dosare redeschise

O sută de milioane de tone de cenușă, un tren lung de la Polul Nord la Polul Sud, își așteaptă valorificarea

(Urmare din pag. 1)

50 tone. Considerând, tot convențional, că un vagon de marfă are lungimea de 10 m, ajungem la concluzia că aceste cenuși ar umple un tren cu locomotiva la Polul Nord și ultimul vagon la Polul Sud. O masă moartă, un balast. Și aceasta nu e totul. Începând din 1980 se vor adăuga în fiecare an aproximativ cîte 40.000.000 tone de cenuși la depozitele existente, ceea ce înseamnă că în mai puțin de trei ani o altă sută de milioane de tone se va înălța la cer.

— De unde această creștere spectaculoasă după 1980 ?
— Centralele termoelectrice vor consuma cantități mereu sporite de lignit și sînturi bituminoase.
— Așadar, prin 1983, un alt tren simbolic se va adăuga celui existent azi, ambele egalînd lungimea ecuatorului pămîntesc. De fapt, și mai lung, fiindcă nu am pus la socoteală „porția” anului 1979. Dealtfel, nici nu am urmărit să aflăm cifre absolute exacte, ci doar ordine de mărime, și ele sînt realmente amețitoare.

Firește, oamenii noștri de știință, institutele de cercetări nu stau cu brațele încrucișate, nu acceptă ca acești munți minerali artificiali să zacă fără folos. Încă în 1975 un cuprinzător program de măsuri pentru valorificarea complexă a cenușilor și diminuarea suprafețelor necesare depozitării acestora a fost aprobat de forurile superioare de partid și de stat. În cele ce urmează vom jalona principalele obiective ale programului în ansamblul său, pe baza datelor furnizate de doctorul inginer Guran.

● Sînt în curs studii privind fabricarea, din cenușile de termocentrală, a cimentului, betoanelor celulare autoclavizate și materialelor ceramice în construcții, la care se adaugă betonul fără ciment (brevetul Nicolae Voinea).

● Se explorează, de asemenea, modalitățile cele mai eficiente pentru extragerea, tot din cenuși, a aluminei și fierului.

● Depășit de spectaculoasă apare refertilizarea depozitelor de cenuși în scopuri agricole. Imaginați-vă aceste halde fentaculare, spulberate de vînt, dune ale civilizației industrializate, unde nu crește nimic ; nu e decît cenușă ! Și totuși, specialiștii de la Institutul de cercetări pentru pedologie și agrochimie, Universitatea Craiova și Stațiunea, pomicolă Tirgu Jiu au găsit soluții de fertilizare și a acestor locuri neprietnice. La centralele Isalnița, Rovinari, Mintia crește azi pe cenușă fertilizată cu îngrășăminte chimice și organice, lăbură perene, cereale (secară), steclă furajeră, arbuști, pomi fructiferi și vie. Deocamdată, experimental.

● Se studiază folosirea cenușilor pentru captușeli de impermeabilizare la canale de irigare, pentru taluze la regularizarea cursurilor de apă sau la baraje hidrotehnice, precum și pentru lucrări de drumuri.

Un domeniu de mare actualitate și perspectivă în folosirea cenușilor este cel al construcțiilor, la care ne vom opri în articolul de față.

● „Cenușa zburătoare este meseria mea !”

— Tovarășe Cezar Amzulescu și tovarășe Eugen Popescu, reprezentanți două generații de ingineri, de cercetători în domeniul materialelor de construcții, avînd însă ca trăsătură de unire pasiunea pentru cenuși. Pasiune poate neînțeleasă pentru omul de pe stradă. În această lume largă și frumoasă în care trăim și muncim, și pe care, pe drept cuvînt, inginerul constructor o socotește și a sa, vă consacrați energia, trudiți și visaiți la cenuși !

— Mai precis, doar la cele așa-numite zburătoare, adică acele cenuși care iau drumul coșului. Și totuși, din acest nimic care zboară pe coșul centralelor termoelectrice cercetătorii pot realiza produse importante pentru industria construcțiilor.

Drumul cercetării nu a fost totdeauna lin, probleme deschise există și acum, ca și în satisfacții și dorința de mai bine — la urma urmei, și ele constituie un motor al progresului — dar și certe realizări. Cezar Amzulescu lucrează de mulți ani în laboratorul de cercetare pentru tehnologii de prefabricate din Institutul de cercetări și proiectări pentru industria materialelor de construcții.

— Cînd prin 1967 s-a construit prima fabrică de beton celular autoclavizat pe cenușă la C.T.E. Doicești, eram ca niște învățăcei neajutorați. Nu fiindcă am fi fost slab pregătiți profesional, ci fiindcă valorificarea cenușilor reprezenta pe atunci pentru noi, ca și pentru multe alte țări, teren virgin, necunoscut. De atunci am acumulat experiență, am elaborat tehnologii moderne, la nivel mondial. O afirm ca specialist, cu toată răspunderea. Cu colectivul pe care-l conduc am întreprins intense cercetări la C.T.E. Mintia, Isalnița și Doicești, iar haldele lor uriașe — pentru noi „materie primă” — ne sînt azi la fel de familiare ca prețenții din copilărie. În fond, cenușa zburătoare este meseria mea ! Scopul urmărit : BETON DIN CENUȘA, mai exact : folosirea și a cenușilor de centrală termoelectrice pentru fabricarea betonului celular autoclavizat.

— Unii dintre cititorii „Flăcării” probabil că nu știu exact ce este acest tip de beton. Vă rugăm să-i lămurim.

— Un material de construcții foarte ușor, dar practic și rezistent. În mintea noastră, betonul se asociază, de regulă, cu ideea de greutate, de masivitate. Betonul celular autoclavizat plutește pe apă ca lemnul, bunăoară. Datorită densității reduse se manipulează ușor pe șantier, deci permite accelerarea ritmului construcțiilor ; este un excelent izolator termic ; se prelucrează ca lemnul ; poți bate cuie în el, îl poți ciopleși sau tăia cu ferăstrăul ; în fine, se obține cu o cheltuielă mai mică de energie decît betonul obișnuit, ceea ce e întărește, de asemenea, poate în mod hotărîtor, în balanța avantajelor. Să invoc și o experiență personală, care m-a împins nu mai puțin decît argumentarea tehnică.

● Citeodată zboară pe coș betonul nostru

— Unde intervin cenușile ?
— Institutul nostru se ocupă cam de 15 ani de valorificarea cenușilor de centrală, fabrica de la Doicești constituind o primă și pregnantă ilustrare a acestor preocupări. Elementul nou constă în faptul că ne-am extins, în ultima vreme, la

cenușile rezultate din arderea sînturilor bituminoase, care la noi va căpăta o dezvoltare accentuată în viitorul apropiat. Pe această linie am elaborat și brevetat o tehnologie modernă.

— Sînteți mulțumit de ritmul în care ea se aplică ?
— Înapoi prea încet, prea timid. Iată cîteva argumente în sprijinul grăbirii acestui ritm :

● Există de pe acum la noi o experiență practică în valorificarea cenușilor, materializată în fabrica de la Doicești, care funcționează de 12 ani.

● O stație-pilot, organizată la „Progresul”-București, dă deplină satisfacție, fiecare utilaj-cheie a fost omologat, tehnologia (autori — inginerii Valeriu Cristescu și Cezar Amzulescu, titular — Institutul de cercetări și proiectări pentru industria materialelor de construcții) s-a brevetat atît în țară (nr. 67.881), cît și în Suedia, Republica Federală Germania, Grecia și se află în curs de protecție și în alte țări.

● O fabrică pe noua tehnologie se construiește la Suceava. — Și totuși, după părerea mea — continuă inginerul Amzulescu — există încă unele rețineri nejustificate pentru multiplicarea acestei tehnologii atît în țară, cît și la export.

— Cu alte cuvinte, cu o fabrică nu se face primăvara ?
— Intocmai. Și încă un aspect. Betonul celular autoclavizat din cenuși reprezintă o direcție de cercetare și de producție cu largi perspective. Pretutindeni în lume, la porțile centralelor termoelectrice munții de cenușă se ridică tot mai înalți. Concomitent, foamea de beton crește. Gîndiți-vă doar la țările slab dezvoltate sau în curs de dezvoltare, care au nevoie crescîndă de acest material de construcții ieftin și solid, fabricat dintr-o materie primă practic gratuită : cenușile. Aș afirma că întregi continente așteaptă asemenea tehnologii. Țara noastră are ce oferi, dar trebuie să participe în această cursă în condiții cît mai competitive.

— Să revenim la piața internă. Care sînt perspectivele ?
— Doar la trei centrale se filtrează și se captează cam 700.000 t cenuși zburătoare pe an. O fabrică modernă de beton celular autoclavizat, după tehnologia noastră, produce anual din 40.000 t cenuși 700.000 metri cubi de beton. Deci cu actuala bază de materie primă s-ar putea construi circa 15 asemenea fabrici, relativ mici dar eficiente, cu utilaje lesne de întreținut, fiabile, fără poduri rulate, deci cu hale ușor de realizat și cu indicatori tehnico-economici ridicați. În prezent, din 700.000 t cenuși volante captate se folosesc însă pentru beton celular autoclavizat doar o zecime. În 1979 se vor utiliza cam 100.000 t cenuși pentru toată industria prefabricatelor, adică pentru beton celular autoclavizat, tuburi de canalizare, Țale pentru trotuare și drumuri, prefabricate pentru locuințe etc., precum și pentru industria cimentului (cenușa înlocuind parțial cimentul). Iată cît de departe sîntem de a utiliza rațional, economic, cenușile volante.

— Și ce se întîmplă, cu ele ? Chiar zboară pe coș ?
— Uneori. Cînd ceva zboară în sus, te sîmți tentat să-l lași să se piardă în empireu, ca să nu ai probleme de depozitare. Nu zic că aceasta e regula, dar se întîmplă. Dacă cei de la centralele termoelectrice ar ști că toate cenușile volante se valorifică și că deci ele constituie o „marfă”, s-ar comporta altfel.

— Dacă doar trei centrale captează și însușează cenușile, înseamnă că cele 700.000 t cenuși de care vorbeați nu reprezintă decît o fracțiune din cenușile zburătoare potențial disponibile.
— Firește. Fără a mai menționa faptul că prin 1980 va intra în funcțiune C.T.E. Anina. Deocamdată, destulă cenușă zboară pe coș, dacă nu la propriu, cel puțin în sensul că zboară betonul nostru... Eu și alți specialiști considerăm realistă și necesară construirea, într-un viitor nu prea îndepărtat, a cîte unei fabrici de beton celular autoclavizat pe bază de cenuși în fiecare județ. Este, desigur, doar un punct de vedere, care merită însă discutat.

— Și ce se întîmplă, cu ele ? Chiar zboară pe coș ?
— Uneori. Cînd ceva zboară în sus, te sîmți tentat să-l lași să se piardă în empireu, ca să nu ai probleme de depozitare. Nu zic că aceasta e regula, dar se întîmplă. Dacă cei de la centralele termoelectrice ar ști că toate cenușile volante se valorifică și că deci ele constituie o „marfă”, s-ar comporta altfel.

— Dacă doar trei centrale captează și însușează cenușile, înseamnă că cele 700.000 t cenuși de care vorbeați nu reprezintă decît o fracțiune din cenușile zburătoare potențial disponibile.
— Firește. Fără a mai menționa faptul că prin 1980 va intra în funcțiune C.T.E. Anina. Deocamdată, destulă cenușă zboară pe coș, dacă nu la propriu, cel puțin în sensul că zboară betonul nostru... Eu și alți specialiști considerăm realistă și necesară construirea, într-un viitor nu prea îndepărtat, a cîte unei fabrici de beton celular autoclavizat pe bază de cenuși în fiecare județ. Este, desigur, doar un punct de vedere, care merită însă discutat.

— Și ce se întîmplă, cu ele ? Chiar zboară pe coș ?
— Uneori. Cînd ceva zboară în sus, te sîmți tentat să-l lași să se piardă în empireu, ca să nu ai probleme de depozitare. Nu zic că aceasta e regula, dar se întîmplă. Dacă cei de la centralele termoelectrice ar ști că toate cenușile volante se valorifică și că deci ele constituie o „marfă”, s-ar comporta altfel.

● Ne grăbim încet

— Ne aflăm la un punct de cotitură — observă inginerul Eugen Popescu, de la laboratorul de tehnologia betoanelor, condus de doctorul inginer Ion Ionescu, tot de la Institutul sus-menționat. Din reziduuri, cenușile zburătoare se transformă în produs necesar industriei. Ele se utilizează azi și ca înlocuitori parțiali ai cimentului sau ai unii părți din agregata care intră în compoziția betonului sau ai ambilor. Anul 1979 este hotărîtor în folosirea cenușilor în industria prefabricatelor. Din păcate, în multe centrale termoelectrice, din lipsă de preocupare pentru însușirea, cenușile zburătoare sînt amestecate cu cele din haldă, devenind astfel inutilizabile pentru prefabricate. Cricum, 1979 este doar un an de început. În cincinalul viitor vom deveni probabil milionari, adică vom fi capabili să captăm la termocentrale 1.000.000 t cenuși zburătoare. Întrebarea fundamentală este însă cît se va utiliza realmente pentru prefabricate și pentru betonul celular autoclavizat. Ne grăbim încet.

În tehnică, dictonul festina lente „nu se poartă”. Este și părerea inginerilor Gheorghe Iulian și Constanța Nicolescu, de la laboratorul de cercetare pentru tehnologii privind valorificarea materialelor prime secundare și a resurselor energetice, din Institutul de cercetări și proiectări pentru industria materialelor de construcții. Ei sînt autorii unei alte tehnologii originale bazate pe cenuși, atît zburătoare cît și de haldă.

— Apare azi un fenomen ciudat : arhibanul pietriș purtat de riuri și care intră în mod obligatoriu în compoziția betonului tînde să devină tot mai rar. Hidroameliorațiile, barajele înalte rețin pietrișul. Aceasta în timp ce solicitările de beton cresc vertiginos. Consumăm anual zeci de milioane de metri cubi de beton ! Dar de unde pietrișul ? Procurarea lui prin concasarea rocii masive nu s-ar justifica economic. Se poate folosi argila expandată, ceea ce implică însă deschiderea de noi cariere, deci scoaterea din circuit a unor terenuri agricole. Or, ne dăpunem de munți de cenuși la centralele termoelectrice. Cine nu a văzut haldele de la Mintia sau de la Poroșeni, La Mintia, odată, se vorbea chiar de evacuarea unui sat pentru a face loc haldelor care se tot lăteau între dealuri. Ulterior, s-a găsit o altă soluție, dar problema haldelor ca atare rămîne : cum le folosim, cum le transformăm din balast în ceva folositor ? Un răspuns parțial la această tulburătoare întrebare, cu vaste implicații, am căutat să-l dăm și noi.

Interlocutorii noștri se refereau la o cercetare recent finalizată și cu tehnologia omologată privind producerea de agregate granulade din cenușă. În curs — un studiu similar privind agregatele aglomerate, tot pe bază de cenuși.

— Unde se va aplica noua tehnologie ?

— Este în proiect la Mintia o linie industrială. Dar programele practice sînt încă tînde ; ar trebui, după părerea noastră, să se abordeze problema frontal, cu mai multă îndrăzneală. Toate aceste păreri, ale noastre și ale altor specialiști, ar putea fi dezbătute pe larg în cadrul unei noi Conferințe naționale pentru valorificarea cenușilor.

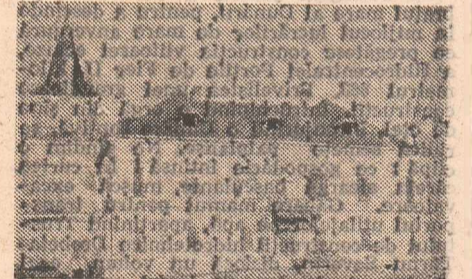
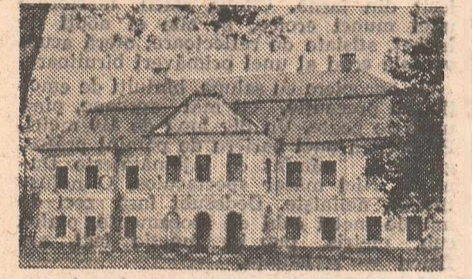
În adevăr, ultima conferință (și prima din țara noastră !) a avut loc în 1973, la Dejva. O nouă conferință națională reunind specialiști de profil foarte divers ar face un bilanț atît de necesar azi, și ar contura rezolvări ale problemelor deschise. Cenușile au încetat să se identifice cu nimic și nimicniciă, să dea doar bătăi de cap (unde le mai depozităm ?), ci oferă un larg câmp de acțiune inteligenței tehnice românești.

Aceste castele trebuie restaurate

— Da, pe teritoriul comunei noastre avem două castele, ne spune Lucreția Cristea, primarul comunei Satul Lung. Unul în satul Pribilești și celălalt în centrul comunei. Dar avem mai multe necazuri din cauza lor decît bucurii. De ce ? Nu s-a găsit o utilizare a acestor clădiri de o rară frumusețe. Din acest motiv cele două clădiri se ruinează vîzînd cu ochii. Știu că s-a discutat de nenumerate ori, s-au luat diferite hotărîri, s-au formulat idei care de ani de zile au rămas doar pe hîrtie. Așa că după ce în clădiri și-au avut sediul diferite întreprinderi de mecanizare, care nu numai că nu au întreținut castelele, dar le-au și ajutat să ajungă în stadiul de ruină în care se găsesse, ele au devenit din nou proprietatea consiliilor populare. Dacă celui din centrul comunei i-am găsit o destinație, fiind la ora actuală sediul fermei de vaci numărul 5, castelul din Pribilești, în afară de două încăperi în care își desfășoară activitatea o grădiniță de copii, îl închiriem pe nimica două amatori. Astfel el devine cînd depozit pentru păstrarea în timpul iernii a cartofilor, cînd a fructelor sau a paielei.

— În satul Pribilești, în cele două încăperi ale castelului în care funcționează grădinița de copii, o întîlnim pe Maria Zetea.

— Mamă, eu sînt născută, crescută aici. Acuși mihtenas ating vîrsta de 60 de ani. Vă spun că această clădire, eu tot parcul din jur, parcă era coborîtă din basme.

Bloua mărunt cînd am ajuns în centrul comunei Satul Lung, la celălalt castel, unde își are sediul ferma de vaci numărul 3. Șeful fermei, Vasile Foltos, și economistul Mircea Tămăș ne deschid ușile castelului. La anexe nu mai era nevoie de a deschide ușile, deoarece unele ziduri nici măcar nu mai există.

Lîngă instalații de muls pe conductă găsim aruncate diferite ornamente care, cîndva au făcut din acest castel un punct de atracție, jaluzele, parchet și chiar un pian ale cărui clape au amuțit de mult.

Travian Ursu — muzeograf principal la muzeul județean, ne spune că aceste clădiri au o importanță atît turistică cît și o valoare istorică. Astfel, castelul din Pribilești a fost construit la sfîrșitul secolului al XVII-lea, fiind o clădire în stilul baroc. De asemenea, parcul avea o suprafață de 17 hectare, existînd arbori aduși chiar din America. Astăzi se regretă faptul că în jurul castelului nu mai există nici un copac. Pardoselile, plafonurile sînt distruse. Ar trebui acționat rapid pentru a se salva tot ceea ce se mai poate ca să nu regretăm mai tirziu că nu s-a făcut nimic pentru salvarea clădirilor. Castelul din Satul Lung aparține unor perioade diferite, avînd și o arhitectură încă necercetată de specialiști. Ceea ce trebuie subliniat este faptul că pe lîngă aceste două castele, în țara Chioarului există o cetate care toată lumea a uitat de ea. În cîteva cuvinte, vă pot spune că această cetate, conform documentelor, datează din anul 1319, fiind o cetate unicat în Europa, de tip neregulat. La construcția cetății nu s-a folosit un plan, ci s-a folosit și urmărit structura terenului. Cetatea, în secolul al XVI-lea, a fost cel mai întărit punct al zonei, cunoscîndu-se faptul că cine stăpînea cetatea Chioarului, stăpînea Transilvania, putînd fi apărută doar de 100—150 de oameni.

Cercetările pe care le-am efectuat aici au scos la iveală uși și bolți aparținînd Renasterii, ceramică veche, monede încă din secolul al XIV-lea — atestînd încă o dată prezența noastră pe aceste meleaguri. Trebuie doar un efort, din partea tuturor, ca aceste monumente istorice să nu fie uitate, ci să se înscrie în lista celor mai interesante puncte de atracție ale județului Maramureș.

SORIN POSTOLACHE ■

Reporteri în circuit — De la Baziaș la Sulina

PORȚILE DE FIER II — porți ale solidarității

Drobeta-Turnu Severin. Pe ruinele podului construit de Apolodor din Damasc se urcă iedera și copiii secolului XX. Urmele castrului Drobeta și ale băilor romane vorbesc și acum despre o străveche civilizație. Prestigiosul rang de „municipium” cu care a investit-o împăratul Hadrian nu a înghețat-o însă în istorie. Aproape două milenii de existență i-au adus acestui oraș înfățișări deosebite și totuși nu i-au știrbit personalitatea. Dar oare ce-i conferă caracterul intim? Gara, parcul trandafirilor și străzile cu mulțimi multicolore, piața, halvița și braga, turnul de apă? Nu. Dunărea. Ea intră în calcul și vis. Dar poate că niciodată ca acum n-a determinat ea mai pregnant existența oamenilor — chemându-i, statornicindu-i, îmbogățindu-i. Se aprind luminile în oraș, Drobeta, această așezare aflată la ieșirea Dunării din Porți, a devenit un oraș cu vocația construcției, o cetate a soarelui. Să-i căutăm pe locuitorii ei, care-i dau sensul, culoarea și viața.

Simbătă, 17 martie, orele 18,20. Instinctiv, toată lumea s-a uitat la ceas. Startul unei mari competiții, paradoxal, aici, pe brațul mic al Dunării a început cu o pauză. Un moment în care oamenii adunați printr-un destin comun, privind luciul apei, și-au permis o clipă de meditație. Gîndul cădea în sine pentru a ține brusc la suprafață, bucurîndu-se de clipa prezentă. După aproape 107 zile de luptă îndrăginită cu apele Dunării, constructorii de la „Porțile de Fier II” au reușit să le supună definitiv. Abia am ieșit din iarnă. Cîteva sălcii, martorele unei munci eroice, în zile și nopți de îngheț, sfișiate de reflectoare, oferă acum verdele crud al unei primăveri biruitoare.

Ne apropiem cu șalupa, bintuiți de emoție, cu precauție, cît mai aproape, pînă unde se poate. Un dig lung de 410 metri. Priviligiul unei bariere de pămînt prăfos, gloduros, pămînt ce înjumătățește Dunărea. Nici măcar spectaculos. O nejustificată neliniște. Dedesubt însă zeci de mii de metri cubi de arcamente, piatră cub, pietriș, pun în funcție legi ale fizicii — rezistența.

Ne retragem pentru a ne înscrie pe brațul mare al Dunării, pentru a descinde în mijlocul lucrărilor de mare anvergură ce pregătesc construcția viitoarei ecluze, a Hidrocentralei Porțile de Fier II, kilometru 863. Priviligiul unei grandioase construcții. Intruchipînd o orgă din șine de oțel, înconjurînd o Dunăre captivă, se ridică semețe palpanșe. Ne gîndim o clipă: ce gospodărie întinsă! În curtea căreia aleargă basculante, mușcă excavatoare. Gabare mamut pentru transportul utilajelor pe apă, aparținînd Trusului de construcții hidrotehnice Drobeta-Turnu Severin, dislocă un volum egal cu importanța lor. Și iarăși cuburi de beton amestecate cu stînci, cu pietriș, pe care le privim cu luare aminte în însăși structura lor — aceasta e temelie. Un macaragiu în colivia sa stăpînește cerul, pămîntul și apa. Descindem pe insula Ostrov, unde, pînă mai deunăzi, țărani, „insularii”, cum își zic ei, cultivatori de cereale, visau o legătură cu „continentul”. Prin realizarea ecluzei, o vor avea. Durabilă și generoasă. Pătrundem într-o colonie tipică marilor șantiere. Barăci utilizate cu strictul necesar. Punct alimentar. Cantină cu o bucătărie excelentă. Acolo fiecare este un om important. Între barăci nu poți circula fără treabă. De după o perdea, în cadrul de jos al geamului, o fată în roșu privește baraca vecină. Nu, luată așa, lumea nu-i veselă. În pavilioane locuiesc 1.700 de persoane. Magnetul care i-a adunat pe toți aici este construcția, este lumina. Mulți au venit

de pe alte hidrocentrale. Sau din cu totul alte locuri de muncă. Directorul Grupului de șantiere construcții hidrotehnice Porțile de Fier II, Pavel Miszaros, locuiește și el în baracă. Familia sa e în București. A lucrat mai întîi ca inginerșef la șantierul Porțile de Fier I. Aici, răspunderea întregului grup de șantiere îi revine din plin. „Vă dați seama de anvergura și importanța lucrărilor, ne spune Pavel Miszaros, dacă producția anuală de energie electrică a hidrocentralei de pe teritoriul românesc va fi de 12.000 kW/h. Aproape toate lucrările sînt aici mecanizate. S-a cam terminat cu hei-rupul. Deși a fost o perioadă plină de romantism revoluționar. Digul pe care l-ați văzut va rămîne numai pentru a crea incinta de lucru a barajului deversor românesc. Pentru a realiza această incintă de beton a ecluzei s-au executat aproximativ 12.000 metri pătrați de pereți mușai din totalul de 19.000 metri pătrați. Săptămîrile și realizarea lor se fac cu o instalație specială Kelly, sub noroi betonific. Acest perete mult se încastrează apoi în roca de bază. Automat se realizează etanșarea, după care încep echipamentele, adică evacuarea apelor pentru construcție. Apoi se realizează la uscat ecluza prin care vor trece vapoarele”.

Cu bucurie dar și cu îngrijorare, gîndul nostru anticipează realitatea. Măsurăm cu imaginația 80 de kilometri de luciul de apă liniștită — lungimea lacului de acumulare. Drum parcurs acum de către noi cu șalupa de la Drobeta-Turnu Severin. Chiar la ieșirea din străvechea cetate își deversează reziduurile în apele albastre ale Dunării Combinatul de celuloză și hîrtie, întreprindere deficitară, poluînd atmosfera, făcînd de nelocuit frumoasa insulă Șimian. O spumă albă otrăvitoare însoțește malurile pînă în depărtări. Odată cu darea în folosință a barajului, Dunărea va crește cu 5 metri. Terenuri compromise, pești alungați. Întrebarea este însă ce facem? Oare inginerii noștri talentați nu găsesc nici o soluție? Inșiși tovarășii de la Comitetul județean Mehedintii al P.C.R. sînt îngrijorați că, la plecare, constructorii „au uitat” să execute decantoarele salvatoare. Revenim însă în mijlocul celor care acum urmăresc un punct de foc — 216 megawați, puterea instalată în Hidrocentralea Porțile de Fier II de pe malul românesc.

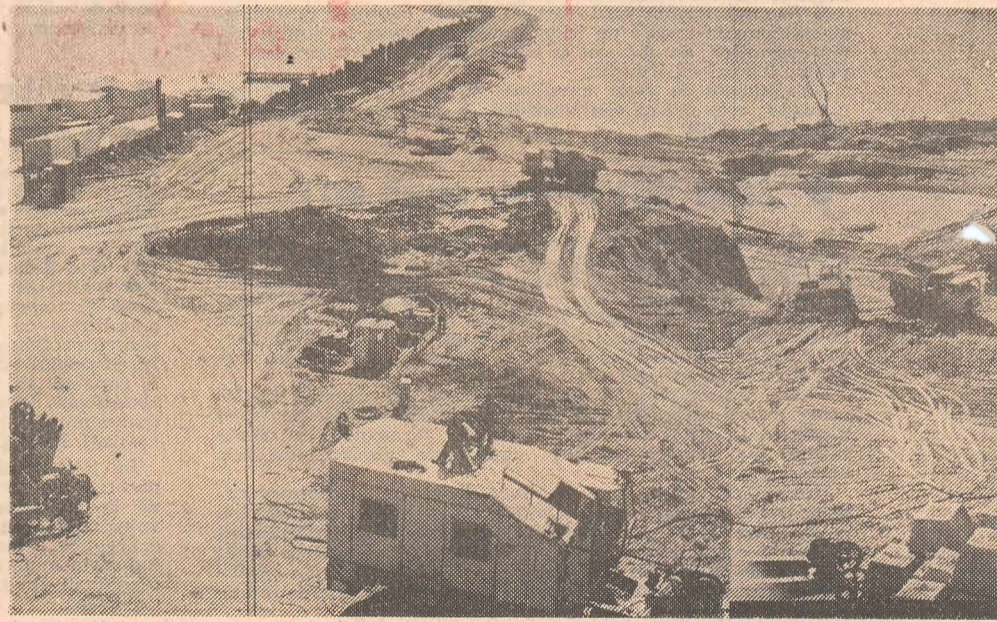
Viața oamenilor se împletește cu aceea a șantierului. Inginerii Denis Lupu și Laurian Lazăr, tineri, absolvenți nu de multă vreme ai Institutului politehnic din Iași, păstrează vie emoția începutului — realizarea primului dig: „Cînd au mai rămas doar cîteva metri pînă la încetarea definitivă a apelor, Dunărea se

Fotografii de AUREL MIHAILOPOL

azvîrlea cu o forță în fața căreia 12 tone de piatră erau măturate ca o jucărie. S-au folosit vreo trei-patru mii de metri de cablu gros de 28 milimetri pentru a lega cuburile de beton între ele, pentru a realiza galioanele. Operație făcută cu înfrigurare și noaptea, la lumina lanternelor. Aveam sentimentul că ne luptăm cu o ființă vie, încolțită, nemaivăzută de puternică — 22 basculante de 16 tone alergau neîntrerupt cărînd piatră, 4 excavatoare și 6 buldozere și-au concentrat în ultimele momente efortul. Pericolul trebuia evitat cu orice preț. Zidul unui baraj nu primește nici o Ană a lui Manole.

Din trei în trei metri așteptau colaci de salvare, o șalupă sta gata de intervenție. De pe un mal pe altul oamenii dădeau comenzi scurte prin stații de radio-emisie. Orice soluție binevenită se prindea din zbor. Șaptezeci și două de ore de covârșitoare tensiune. Acesta e momentul cînd se leagă durabile prietenii. Apa se invită căutîndu-și cursul ei firesc, în cele din urmă renunțînd, devenind oglindă lucie și nemîșcătoare. Și, ca într-o apoteoză, un apus fantastic ne-a colorat pe toți”. Il întîlnim pe inginerul proiectant Ioan Corda, care s-a ocupat și el de deversarea apelor: „Am lucrat cu frenezie,

Realitatea ilustrată

Ziua în care a sosit pianul

Grădinița nr. 196 din sectorul 4 este, de mult timp, una dintre unitățile model, de acest fel, ale Capitalei. Directoarea ei, Elena Popa, a înființat în București, începînd din 1961, cinci grădinițe, treabă destul de anevoioasă, dacă ne gîndim la multele griji și reglementări necesare tuturor începuturilor. Îți trebuie competență și foarte mult sufler ca să organizezi ca un părinte ziua a sute de copii pentru care îți asumi, de fapt, răspunderea celor șapte ani de acasă.

Pînă în ziua în care a sosit pianul se părea că pentru acești oameni, fie ei și oameni mici, nu mai exista nici o noutate pe care grădinița să nu le-o fi oferit. Știau să se joace, să-și facă paturile, să asculte povești și să recite poezii, să joace la războaie minuscule, să mo-

deleze plastilina, să ridice castele și să monteze trenuri, să urmărească filme și să înțeleagă o piesă de teatru. De două ori pe săptămînă, 70 dintre cei peste 300 de copii fac balet, grupe întregi învață engleza și franceza în cabinetul metodic, iar la un test desfășurat de către Școala de muzică nr. 5 au fost desemnați vreo 20 de copii ca fiind foarte dotați pentru muzică. Mai mult, cu ocazia Zilei copilului, copiii au dat adevărate spectacole, cu echipă de dansuri, cor și soliști vocali, nelipsind concursurile de triciclete și biciclete și nici cel de desene pe asfalt. O viață „în mare” — pentru cei mici.

Dar în ziua în care a sosit pianul, copiii au uitat de toate; pînă și de primăvara de-afară și de dimineața petrecută în grădiniță, „la muncă voluntară”, cînd mulți dintre ei pentru prima oară au greblat și au dat foc gunoierului, ajutați de pionierii de la școlile din cartier.

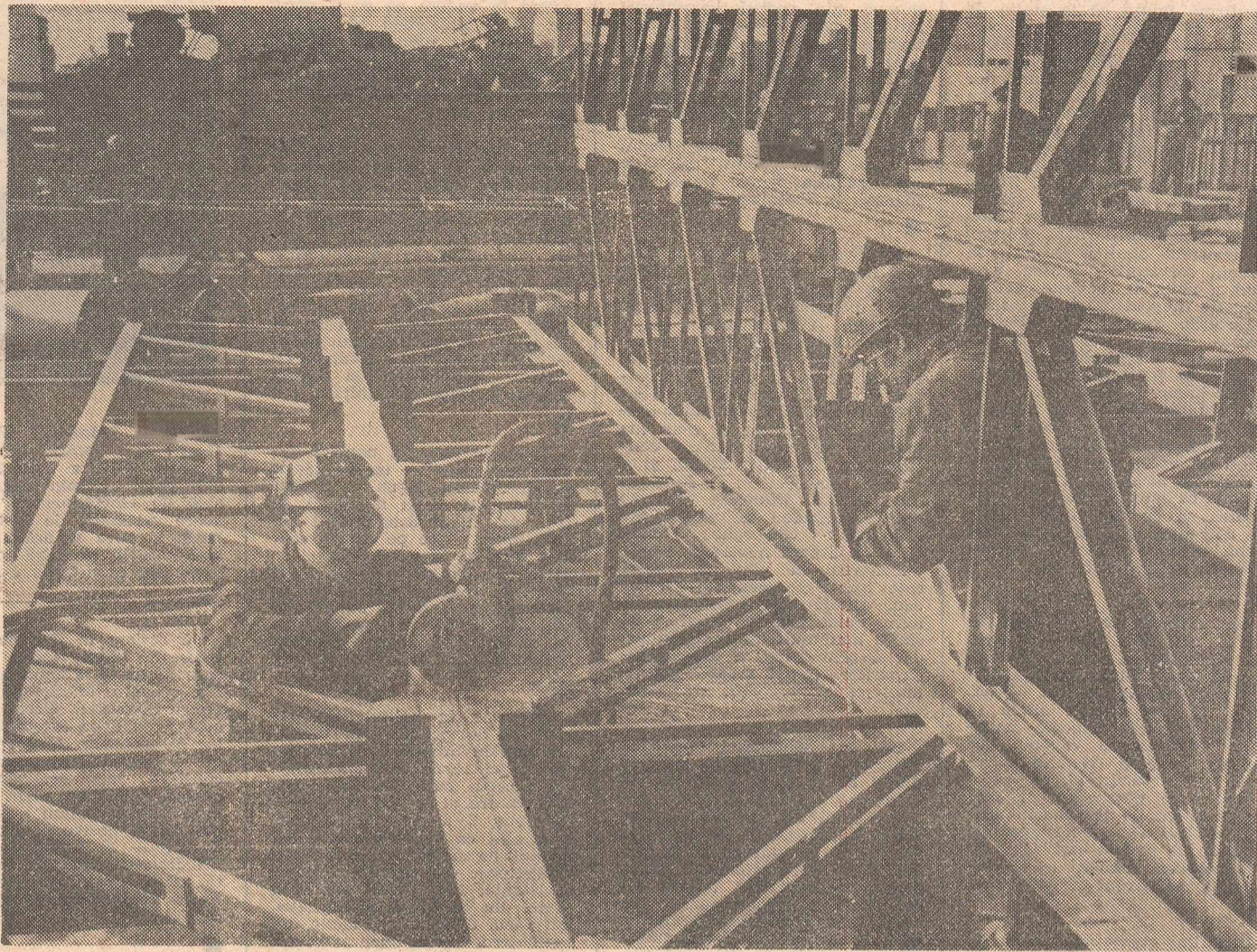
Pianul a sosit imediat după masa de prînz. E greu de spus cine se bucura mai mult: copiii sau tova-

rășa directoare, care se lupta de ani să facă economii din fondul mitelului de părinți. Și-l do pentru orele de muzică, pentru let, pentru gimnastică, pentru companiamente la serbări sau pentru acei copii care, avînd posibilitatea să îndrăgească pianul, vor junge pianiști.

Viviana Gabriela Vasiliu, de grupa mare, s-a produs pe loc cu multă îndrăzneală, cu exerciți „do central”, a cărui unică n era, bineînțeles, do, reproducerea tr-un anumit ritm. În schimb, V Săvescu, tot de la grupa mare, avut trac. A fost atît de pătruns semnificația evenimentului poate a muzicii în sine, încît turile și o anumită încetineală care atingea aceeași notă, a luași exerciți „do central”, cu o anumită atmosferă proprie ar. Urcați în păturile lor, pu și-au mai amintit de focul din dină sau de greble. Era ziua pianului.

ELENA GHERA

Județul Cluj — județ Erou al muncii

Șantierul marelui Combinat de utilaj greu

Lecția de geografie

In 1976, într-o frumoasă zi de vară, aici, la Cluj-Napoca, secretarul general al partidului a turnat prima cupă de beton la temelia unuia dintre cele mai mari obiective industriale ale țării din actualul cincinal: Combinatul de utilaj greu. Acest gest simbolic și sărbătoresc ne amintește de mari ctitori ai neamului românesc, prezenți cu gândul și fapta la tot ceea ce putea să însemne permanență și civilizație, putere și glorie pentru un popor care și-a dorit întotdeauna liniște și pace.

Ce reprezintă pentru orașul de pe Someș și pentru această parte de țară unitatea industrială cunoscută deja în limba-jul diurn drept CUG? A spus-o însuși primul bărbat al țării la una din marile adunări populare: odată cu construcția combinatului, Clujul va deveni cu adevărat un mare centru industrial al construcțiilor de mașini, o adevărată cetate industrială modernă a clasei muncitoare din Ardeal.

În momentele acelea festive, constructorii, preluând din mina secretarului general unealta care turnase primul beton într-un loc necunoscut de ei până atunci, au început activitatea mai mult după schițe decât după planuri detaliate. Proiectanții au definitivat contururile noii cetăți industriale în linii generale. Ei știau că au la dispoziție patruzeci de hectare de teren pe care trebuie să se ridice în câțiva ani o uzină unică în Transilvania. Proiectarea se făcea din mers, gândind și verificând și uneori chiar corectând dacă era nevoie.

Dar fiecare știa că va avea de lucrat pe acest șantier câțiva ani, că trebuie să pună în funcțiune într-un timp relativ scurt un complex de fabrici unde vor intra în schimb aproximativ 18.000 de oameni. De două ori mai mult decât numărul lucrătorilor din cele aproape o sută de fabrici și ateliere ale Clujului din anul 1938. Ei mai știau că acest combinat trebuie să fie o sumă de fabrici care să producă utilaje tehnologice moderne pentru sectoare calde — turnătorii, forje etc. Ei știau, de asemenea, că acest combinat va dispune de o forjă unde va funcționa o presă de 6.000 tone forjă, oțelărie, laminor, turnătorie de piese și alte secții, dotate cu tehnica cea mai avansată. Toate acestea înseamnă de fapt și locuințe, școli, terenuri de sport, adică întreg complexul de repere pe care-l aduce după sine industrializarea.

Inginerul Gheorghe Pardi, directorul Întreprinderii de cazane mici și arzătoare, care răspunde în calitate de beneficiar de această investiție, spunea într-una din zile referindu-se la dimensiunile tehnice ale combinatului:

— Impresionează pe unul care nu cunoaște asemenea uzine nu numai imensitatea halelor industriale, pentru că aici se vor construi utilaje dintre cele mai mari solicitate de sectoarele calde ale industriei românești. Vom lucra la cuptoare de 50 tone pentru elaborarea oțelului! Debitarea va fi asigurată de mașini cu comandă program, combinatul urmînd să dispună de un centru propriu de calcul electronic. Controlul calitativ al produselor se va efectua cu ajutorul ultrasunetelor și al razelor X...

Combinatul devine pe zi ce trece o certitudine.

— Într-un fel, zicea inginerul Andrei Predoiu, șeful șantierului, construcția combinatului o asemuiam cu o mare ctitorie legendară. Și noi lăsăm aici ceva din ființa noastră, pentru că numai astfel poți realiza lucruri durabile, unice, cum vrem să fie acest colos industrial. Noi gândim să lucrăm alături și împreună cu proiectanții.

Trecînd în revistă șantierul, Andrei Predoiu ține să-mi spună că atunci cînd se vorbește despre constructorii de aici ar trebui să se știe că aceștia aproprie prin sacrificii extraordinare și eroism ziua cînd va fi pusă în funcțiune o a doua mare capacitate de producție a combinatului — turnătorie de fontă usoră. După aceasta vor urma sculăria, mecano-sudura, pe care se străduiesc să o dea în funcțiune cu trei luni mai devreme. Se lucrează deja la forja ușoară și forja grea și la alte hale și oamenii sînt pregătiți să atace una din cele mai importante lucrări: oțelăria electrică, a cărei amplasare a fost reanalizată în urma indicațiilor secretarului general al partidului cu prilejul ultimei vizite de lucru pe șantier în ideea unei mai bune concentrări a halelor industriale și folosirii spațiilor de construcție.

Străbătînd șantierul am mai reținut din cele spuse de inginerul Predoiu că se lucrează cu cele mai productive mijloace tehnice. Gradul de mecanizare este destul de mare: la montarea structurilor este de sută la sută, la turnarea betoanelor pînă la 95 la sută. Betonul este preparat într-o stație specială, transportat cu autobeto-

nierele și ridicat cu o pompă de betoane pînă la înălțimi de 25-30 m. Stîlpii grei de pînă la 40 de tone sînt montați după o tehnologie nouă, realizată de un colectiv de specialiști de la Institutul politehnic, soluție care asigură un randament dublu față de procedeele clasice.

De ce mi-am amintit toate acestea inginerul Predoiu? Pentru că în final să-mi spună că datorită gradului ridicat de industrializare a construcțiilor, în decurs de trei ani oamenii de pe șantier au reușit să dubleze productivitatea muncii — experiență care ar merita să fie studiată și generalizată și pe alte șantiere ale țării.

Dar combinatul, așa cum am mai spus, produce deja utilaje pentru sectoarele calde ale țării. Hala miroase încă a mortar proaspăt. Producția este organizată în flux. Oamenii sînt, mai toți, tineri. Lăcătușul Aurel Vușcan, șef de echipă, zicea: Vîrsta medie a acestui colectiv de muncă nu este mai mare de douăzeci de ani. Uneori ți-e teamă să le dai acestor tineri de-abia veniți de pe băncile școlii profesionale să execute lucrări mai complicate. Ei au înțeles frîsă că pe umerii lor apasă mari răspunderi și își dau silința să facă lucru de bună calitate, să învețe muncind. De fapt și noi, cei mai în vîrstă, facem la fel. Și pentru noi utilajele sînt produse necunoscute și cer pricepere, cunoștințe tehnice pe care ne străduim să ni le însușim, să le aplicăm în practică. Așa e aici, la noi: toți trebuie să învățăm, pentru că ne așteaptă o activitate care cere mai multă pricepere și inițiativă.

Maistrul Gheorghe Velțan, printre primii oameni care lucrează în secție, ne vorbește despre recordarea ritmurilor combinatului la „pulsul” țării.

— Cel mai plăcut moment de pînă acum, spune el, a fost pentru mine ziua cînd am început să expediem în țară utilajele tehnologice fabricate de noi. A fost ca o lecție de geografie de un fel deosebit. Ni se spunea: săptămîna aceasta trebuie să terminați utilajele cutare pentru Lugoj, în alta pentru Bistrița și așa mai departe. Pînă acum am produs mai mult de 2.000 tone de utilaje metalurgice. E adevărat, cele mai multe pentru utilajele combinatului nostru, dar au primit de la noi utilaje o seamă de întreprinderi aflate în construcție sau care-și modernizează producția, din Oltenița, Reghin, Lugoj, Bistrița, Aiud...

MARIN OPREA ■

ității

el, cu aceeași echipă de proiectanți Porțile de Fier I, mereu prezentă șantier. Vin aici ca la împlinirea unui re mai întii a fost calcul și îndrăz- Ce-i adună pe oameni aici? De vin ei? Eugen Calancea, inginerul nator pe sistem din partea benefi- ii, tocmai de pe meleagurile Su- a lucrat și la hidrocentrala de la Muncitorul Gheorghe Neagoe care at și la Porțile de Fier I și la Motru-Tismana și-a făcut feciorul hidrotehnist și care iată, astăzi, a tot aici. Cine nu cunoaște fami- gherului Lazăr Ursu, compusă din ersoane? Venită de la Bicăz, de la de la Porțile de Fier I, de la Cerna Tismana, și care s-a întregit pe ? Blănaru Vasile, maistru mecanic al om întreprinzător, cu multă vă, are în subordonare toată activi- necanică a șantierului. De la Bicăz ste socotit unul dintre cei mai buni . Și are doi tovarăși care îl ur- pretutindeni. Am vrut să-l între- ceva pe excavatoristul Alexandru de pe E-302, care a mai lucrat la de Fier I, la termocentrala de la . În câteva secunde, din două cupe plut o mașină cu pămînt. Greu să un excavator. Pînă să înțeleagă ce un șir incredibil de mașini se și eră. Am renunțat. Citim pe o clădi- Școala gimnazială, clasele I-VIII ula Ostrovul Mare. După masă, în clădire au loc cursurile de califi- ameni veniți din Cimpia Dunării, alte indeletniciri, devin aici zidari, i, electricieni, instalatori, buldo- excavatoristi, dragori. Era o criză fori, își amintește Axinte Madoșa, i el de la Bicăz și de la Argeș și Porți, că tocmai cînd aveai nevoie il, nu ți-l dădea nimeni. Anul vom califica nu mai puțin de 255 uncitori. Departe de a deveni ici, oamenii lucrează la propria lor e. Începutul a fost făcut. Trecînd barăcile lor am simțit că trecem entrul solidarității umane de pe magistrală a Dunării.

ADI CUSIN ■

Din partea Comitetului județean Bihor al P.C.R.: La scrisoarea adresată redacției revistei „Flacăra” de către tov. Zurbo Alexandru, vă comunicăm următoarele: Se confirmă faptul că la stația de bioxid de carbon Ciocaia (Bihor) fostul șef de stație, Cambose Vasile, avea obiceiul să intre în stație sub influența băuturilor alcoolice. Datorită acestui fapt a fost schimbat din funcția de șef de stație și trecut pe funcția de șef tură, după care a plecat la altă unitate. Din discuțiile avute, a rezultat că și tov. Zurbo Alexandru, în calitate de șef tură, nu s-a achitat în mod corect de atribuții, avea obiceiul să consume băuturi alcoolice în timpul serviciului, pentru care fapt a avut în repetate rânduri discuții neprincipiale cu șeful de stație, Sancira Ioan. Pentru aceste grave abateri a fost sancționat, schimbându-l din funcția de șef tură în funcția de imbuteliator. Considerându-se nemulțumit, tov. Zurbo Alexandru a cerut demisia care l-a fost aprobată. Și tov. Sancira Ioan a venit de citeva ori sub influența băuturilor alcoolice. I s-a atras atenția ca să-și elimine din activitatea sa cu desăvârșire astfel de obiceiuri, urmând ca la proxima abatere să se ia măsuri disciplinare împotriva lui.

Un răspuns de la Romvard: Referitor la articolul „O călătorie cu trenul” apărut în rubrica „Opinia unui adevărat” din revista dv. nr. 6/08.02.1979, în care printru altele se critică și unele aspecte negative constatate la vagonul bar din compunerea trenului accelerat nr. 238/02.01.1979, vă facem cunoscut că personalul de serviu vinovat de la această unitate a fost sancționat disciplinar. Cazul a fost prelucrat cu toți oamenii muncii de la vagoanele restaurant și bar.

În ultima vreme au lipsit treptat o serie de conserve, iar altele au dispărut cu desăvârșire încă din toamnă. În alimentarele noastre găsești din abundență mazăre, fasole, ghiveci. Mă întreb unde sînt conservele de dovleci, vinete împănate, bame, ardei în bulion pentru umplut? Sau cei în atribuția cărora intră asemenea preocupări nu consumă asemenea conserve? Această lipsă de diversificare se constată și la computuri. (Maria Dumitru — București)

Un răspuns de la Centrala construcției montaj București: Urmare notei publicate în revista dv., din 8 martie 1979, privind ritmul de lucru la blocul 36 din bd. Emil Bodnăraș nr. 39, sectorul 7, vă comunicăm: în prezent, la acest obiectiv se lucrează în ritm susținut. A fost asigurată forța de muncă necesară, astfel încît blocul se va preda beneficiarului, cu lucrările integral terminate, inclusiv fațada și sistematizarea, în cursul lunii iunie 1979.

Codrea Gheorghe din satul Soimus, comuna Corolșimartin (Mureș), ne scrie că este pensionat din iunie 1974, și tot de la această dată pînă la 31 decembrie 1977 și de la 1 aprilie 1978 a primit pensia în mod regulat. Dar pe lunile ianuarie, februarie, martie 1978 nu a primit pensia. De aproape un an de zile își caută drepturile pe cele 3 luni de zile dar cei în drept s-o facă nu-i dau nici un răspuns.

De la Consiliul popular al municipiului București — Direcția generală comercială: La scrisoarea publicată în revista dv. din 15. III. 1979, prin care ne sesizați că liniștea locatarilor blocului din Șos. Ștefan cel Mare nr. 54 este tulburată pe timpul nopții de către activitatea unităților comerciale de la parterul aceluiași bloc, vă comunicăm următoarele: s-au trasat sarcini șefilor de unitate și întreprinderii de industrializare a laptelui să-și desfășoare activitatea în așa fel încît să asigure liniștea locatarilor. În ce privește existența bibliotecii publice între cele 2 unități comerciale, vă comunicăm că în detaliul de sistematizare al Șos. Ștefan cel Mare este prevăzută realizarea de noi construcții de blocuri. Odată cu realizarea acestor blocuri de locuințe vom avea în vedere mutarea bibliotecii respective la parterul altui bloc din zonă.

De la Direcția generală comercială — Trulul de cofetării și răcoritoare nr. 10: Referitor la scrisoarea publicată în revista „Flacăra” din 22.02.1979, de către un colectiv de oameni ai muncii din cadrul laboratorului Progresul, vă relatăm următoarele: urmare precizărilor făcute în luna ianuarie 1979 de M.C.I. cu privire la aplicarea normativului de personal nr. 184 din 1978, care a fost aplicabil cu data de 1 noiembrie 1978, întregul colectiv al laboratorului Progresul a primit diferențe de retribuție pentru lunile noiembrie și decembrie 1978.

Astă-vară am făcut un popas într-o frumoasă și pitorească așezare din județul Bacău: monumentul istoric Cașin. În urma cutremurului din 4 martie 1977 a fost puternic deteriorat. De atunci nimeni nu s-a gândit că ar putea fi reparat. Cred că, studiindu-se cu seriozitate situația, s-ar putea stabili importanța sa și s-ar lua măsurile convenite pentru conservarea acestuia. Există și o galerie subterană în legătură cu care există frumoase legende despre faptele de vitejie ale ctitorului: Gheorghe Ștefan. Încă un aspect neplăcut: aprovizionarea cu pine a satului este foarte proastă. De asemenea, ulițele sînt prost întreținute. Poate aici ar trebui să se simtă mai mult mina de gospodărie a primarului, a tuturor locuitorilor. (Ionel Iosub — contabil șef la I.U.C.G.C. — Galați)

De la Ministerul de Interne — Inspectoratul municipiului București: Referitor la scrisoarea primită de la dv. din care rezultă că mai multe autovehicule proprietate de stat sînt parcate pe timpul nopții la domiciliul conducătorilor auto, contrar prevederilor legale, vă comunicăm următoarele: În urma măsurilor luate de organele de miliție s-a reușit identificarea conducătorilor autovehiculelor semnalate aplicându-li-se amenzi pe loc pentru încălcarea prevederilor legale. Problema parcării autovehiculelor proprietate de stat în locuri nepermise, stă permanent în atenția organelor de miliție care acționează pentru depistarea și sancționarea celor vinovați.

Noi, părinții tinerilor din clasa a 9-a (ultimul an) a Școlii speciale pentru hipocuziel din București, str. Buzoiei nr. 6, constatăm că: gama meseriilor ce pot fi înșușite de acești tineri, în loc să crească în raport cu noile locuri de muncă create în societatea noastră, se restrînge; nu există un nomenclator al meseriilor ce pot fi înșușite prin calificare la locul de muncă; pentru tinerele fete cu domiciliul în București nu există o școală profesională. De ce fete cu domiciliul în București sînt trimise în alte localități, în timp ce tinerii din alte localități sînt aduși în București și ținuți în internate? În acest sens propunem ca să existe o școală mixtă și să funcționeze cu elevi externi, cu domiciliul în București. (Noi, părinții, ne angajăm în ce privește comportarea tinerilor în afara orelor de școlarizare.) Acest lucru considerăm că poate fi înșușit de către Ministerul Muncii avînd în vedere că prin această formă cheltuielile de întreținere prin cazare și masă se reduc. Sugerăm citeva din meseriile ce ar putea fi înșușite de tineri, în afara celor existente, prin școlarizare de patru ani: cofori, frizeri, manichiuriști, ceasornicari, opticienii etc. (Semnează un număr de 17 părinți)

De la Ministerul Sănătății: Referitor la scrisoarea tov. Ciobăniță Constantin și Liliiana, vă comunicăm următoarele: În ziua de 6.X.1978 este transferată la spitalul județean Galați de la spitalul din Brăila, fetița Ciobăniță Rodica, în vîrstă de 5 ani, care în ziua de 5.X.1978 a suferit un accident de circulație urmat de comă profundă. Este operată în aceeași zi constatîndu-se contuzie encefalică majoră cu meningită seroasă... Terapia complexă aplicată a permis menținerea copilului în viață timp de 50 zile de la internare, bolnava decedînd datorită leziunilor ireversibile care au determinat complicații vegetative secundare. Conduita și indicațiile terapeutice au fost instituite corect, s-a aplicat întregul arsenal terapeutic necesar.

Am adunat (și citit) toată seria de reviste „Flacăra” începînd cu anul 1976 (luna aprilie). Nu știu dacă sînt amatori (pentru această colecție) și dacă sînt, poate publicați aceste rînduri, avînd în vedere că ar fi păcat de unele materiale să nu fie citite de cei interesați. Adresa mea este: Mașina de Pîine 69 sc. B, et. V, ap. 68, sect. II, telefon 87 69 41 (Ștefan Ionescu)

Din partea Direcției generale comerciale a municipiului București: Urmare articolului apărut în „Flacăra” în legătură cu calitatea necorespunzătoare a plăcîntei cu brînză și a stării de curățenie a unității și a laboratorului din Șoseaua Giurgiului nr. 127, sectorul 5, vă informăm că au fost luate, printre altele, măsuri de curățenie și au fost sancționați cu avertisment scris șeful de laborator Zăman Ion și Pătroi Maria, locuitor șef unitate.

Avem în comuna noastră — Grădinari, Ilfov — un băiețuș de 6 ani, Crăciun Eugen, care cîntă la acordeon și la muzicuță de ține mai mare dragul să-l asculte. Deși n-are pe cineva care să-l formeze în acest sens și cu toate că abia se vede de după acordeon, Acest copil, dacă ar încăpea pe o mină bună care să-l „șlefuiască”, ar putea ajunge un mare cîntăreț. (Tudora Trimbițașu)

Vă scriu în calitate de pacient al doctorului Ioan Pușcaș din Șimleu Silvaniei, la care am fost în zilele de 5-9 aprilie a.c. Erau acolo sute de pacienți. Unii dintre ei veniți după 6-7 luni sau 2-3 ani pentru control, alții ca pacienți noi. Am întîlnit pe săliile mult prea neîncăpătoare oameni din Iași sau Constanța, din Gorj ori Satu Mare, din București și Suceava, din Ineu, din Timiș, practic din toată țara. M-am bucurat să cîntesc, în „Flacăra” din 5 aprilie, opinia profesorului doctor docent Constantin Gheorghe Dimitriu, care este, nici nu se putea altfel, obiectivă și dreaptă. Vă rog să mai trimiteți pe unul din redactorii revistei să vadă cu ochii săi și să semneze în cuvinte mai potrivite tot ceea ce face la Șimleu Silvaniei doctorul Pușcaș, împreună cu colaboratorii lui desăvîrșiți, pentru sănătatea oamenilor, pentru medicina românească și pentru prestigiul poporului nostru. Fîndcă datorită doctorului Ioan Pușcaș, grație muncii și pasiunii și minții sale și faptului că nu s-a dat bătut, acest loc în care nu se întîmplă nimic a devenit, iată, unul din cele mai efervescente puncte de cercetare medicală ale lumii. (Elena Cumpănașu, București)

Din partea Consiliului județean al sindicatelor Constanța: În urma cercetării cauzelor care au condus la anularea la plată a certificatului medical eliberat tov. Zaval Ștefania de către S.M.B. Eforie Nord pentru perioada lunii septembrie 1978, s-a hotărît ca acest certificat să fie luat în evidență de către dispensarul C.F.R. care deservește personalul muncitor al D.J.P.Tc. și să fie plătit în luna martie a.c.

Subsemnatul Marin Păun, tehnician la T.C.M.M. Moldova Nouă, în urma intervenției revistei dumneavoastră, am intrat în posesia sumei de 1 000 (una mie) lei, dată de organele C.F.I. din T.C.M.M. Vă mulțumesc frumos.

Sînt factor postal în București, la oficiul din strada 7 Noiembrie nr. 7, sector II. De la un timp sînt penalizat, mi se reține din retribuție, pentru nerealizarea planului la încasări radio și televizoare, în prima lună a trimestrului. Oamenii îmi răspund că pe carnetul de abonat scrie că plata se face în termen de trei luni. Nu pot să le spun că n-au dreptate, după cum nu pot să spun asta nici șefilor mei care îmi fac planul. Am trei copii și îmi fac datoria corect și stăruitor, dar nu știu cum să ies din această încercătură. (Stan Florian)

Nicolae Moacă, Polovragi, Gorj: În „Flacăra” din 15 septembrie 1977, a fost publicată, sub titlul „Cămin cultural sau sală de cinematograful?” o scrisoare semnată de Petre Poenaru, în care se arăta lipsa de activitate la căminul nostru cultural. De atunci, nu s-a schim-

bat nimic. Cu excepția orelor de film de duminică seara, căminul stă încuiat. Pentru seara de dans ale tineretului, primarul nostru, Ionel Neghea, recomandă cu căldură, fie iarnă, fie vară, scena deschisă în plin cîmp — din fotografia alăturată

Vă scriem în numele tuturor celor din satul Hareț, Vrancea, care lucrează la fabrica chimică din orașul Mărășești (4 kilometri distanță). Dorim să fim ajutați cu două lucruri: 1. Mijloc de transport în comun. 2. Să ni se îngăduie să plătim, prin consiliul popular, paznici la magazin, intrucît planificările la pază se suprapun deseori cu programul nostru de lucru — în 3 ture — și trebuie să lipsim ori dintr-o parte ori din cealaltă. (Scrisoarea este semnată de Petru Turlugeanu și alți 21 de săteni)

Mă numesc Bodi Eva. În 1978 am încheiat contract cu Institutul de cercetări și proiectări tehnologice pentru sectoare calde București, filiala Cluj-Napoca și am urmat doi ani Școala de specializare postliceală „Tehnofrig” din localitate. Anul trecut, după absolvire, repartizată la unitatea amintită, am fost exclusă de la testarea de rigoare pentru că n-aveam buletin de Cluj-Napoca. Intre timp m-am căsătorit, acum am domiciliul stabil în municipiu, dar de încadrat n-am fost încadrată nici azi la unitatea la care, nu tocmai întîmplător, fusese repartizată.

Locuim în Urda de Jos, comuna Crușet, județul Gorj. Încadrați în industrie, mulți am putea face naveta, ca să ne îngrijim mai bine și gospodăriile noastre țărănești, dar ne despart de această șansă vreo 6 kilometri de drum impracticabil. Sîntem gata să-l pietruim noi și să amenajăm șanțuri, că doar pentru noi am face-o, numai să ne ajute și primăria cu materiale și să nu ne mai întoarcă spatele tovarășii de acolo pe care noi i-am ales. (Scrisoarea este semnată de 65 de cetățeni)

Fericit de cele aflate despre rezultatele doctorului Florea Dinu și de speranța că soția mea va putea scăpa de suferință, am fost la Cîmpina unde am aflat că pentru internarea ei îmi trebuie aprobarea Ministerului Sănătății. Am obținut-o. Poartă nr. 2361, din 20 martie a.c. Numai că peste două zile, mi-a fost refuzată aprobarea... directorului Spitalului orășenesc Cîmpina. Mi s-a spus că n-au ce face, intrucît li s-a interzis practicarea aceluiași tratament de către o comisie a aceluiași minister. (Medvegni Grigore, Constanța)

Sîntem Cezar și Florica Fiorescu, din Craiova, profesori la Școala generală Seaca de Pădure. În „Flacăra” din 7 septembrie 1978, ne răspundeți că: „...pentru abaterile săvîrșite,

Inspectoratul școlărilor Doț. împreună cu organele de partid și de stat, au luat măsura de schimbare din funcția de director a profesorului Nicolae Cîmpoeru”. În numărul din 14 octombrie ne-ați publicat scrisoarea în care vă sesizam că în realitate nu s-a luat nici o măsură. Ceea ce nu s-a întîmplat nici de atunci. Incorectitudinile se mențin, iar noi sîntem apoștrofați de soția directorului pînă și în fața elevilor, într-un limbaj pentru care aceștia ar fi pedopsiți.

De la Ministerul Educației și Învățămîntului: La sesizarea secretarei Gabriela Popa de la Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, vă comunicăm: Ca urmare a rezoluției Procuraturii locale Iași ce a cercetat împrejurările în care a dispărut stampila de la Facultatea de biologie-geografie și geologie și care a absolvit de orice răspundere pe tovarăș Gabriela Popa, biroul senatului Universității a hotărît anulare sancțiunii. Mutarea sa la Facultatea de fizică, tot ca secretară, ca principiu al rotirii cadrelor, nu este considerată sancțiune.

Mă numesc Maria Nicolae, locuiesc în Gibraltar, 72 Doc Road. În cursul unei vizite la locurile copilăriei din orașul Brăila am avut surprinderea să constat că parcul de la intrare în frumosul cartier „1 Mai”, s-a aflat într-o stare jalnică, din acest cartier, statuia închinată memoriei eroilor neamului căzuți în războiul de la 1916-1917 este aproape o ruină, copiii vin cîndu-se și cioplînd din ea. Băncile de odihnă lipsesc la bălăriile cresc peste tot. În fața actualei școli se află șochile fără busturi ale fondatorilor acestui cartier. Rugămîntea mea este ca primăria orașului să ia măsurile ce se cuvin.

De la Consiliul popular al municipiului Dej: Cele sesizate de tovarășul Dumitru Pocol din str. Pepineriei nr. 11, bl. S2, sînt confirmate. Încalzirea centrală nu a fost asigurată datorită unor defecțiuni apărute la cazan și a dispozițiilor de distribuție a apei calde pe timpul înzăpezirilor, din trei în trei zile. În ora actuală termocentrala funcționează în condiții corespunzătoare.

Ministerul Muncii. Referitor la scrisoarea adresată redacției de Ardelean Floare din Herlean, Sălaj, vă comunicăm: Că adresa nr. 97 087/24. XI. 78 s-a restituit dosarele administrativ și medical, avîndu-se favorabil înscrisura la pensie de urmaș petentei și mamei sale.

● „FLACĂRA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

**Gheorghe Stoica împotriva
lui Gheorghe Stoica.
Și invers!**

Un om de 45 de ani, un bărbat robust și necăjit, s-a prezentat în ziua de 9 aprilie la redacție. Numele: Gheorghe Stoica. Domiciliul: Domnești, Argeș. Cereea sprijin, susținând că se află în fața unei mari nedreptăți. Că a ajuns să fie dat afară, cu soția și cei patru copii, din casa pe care el a construit-o. Că n-are unde se muta, că este aruncat în drum, de oameni care nu vor să-l înțeleagă, începând cu propriul său părinte.

A doua zi eram în Argeș. La tribunalul județean aflăm termenii exacti în care a fost pusă, în fața mai multor instanțe, problema, de fapt conflictul dintre tată și fiu. Neînțelegerile dintre ei l-au făcut pe bătrîn să se adreseze, cu cîțiva ani în urmă, instanței de judecată pentru ca aceasta să-i consfințească dreptul de proprietate asupra casei noi — nu în care locuia și locuiește — din propria sa ogradă. Imobilul disputat a fost durat de părinți și fiu între 1964 și 1966. Casa are patru camere și este și azi netencuită în interior. Tatăl, pe numele lui tot Stoica Gheorghe, a obținut ce-a vrut: instanța a hotărît că el este proprietarul. I s-a atribuit casa, nu pe baza volumului contribuției, ci pentru că — pe lângă faptul că el a cerut și a obținut, pe numele lui, autorizația de construcție — este pe terenul lui. „Așa stînd lucrurile, și pe acest temel, — preciza tovarășa Maria Costache, președinte al Tribunalului județean Argeș — tot bătrînului era corect și legal să i se atribuie casa, indiferent de cuantumul contribuției făcute. Contribuția acestuia neputînd să-i confere altceva decît un drept de creață”. A urmat alt proces, în care tatăl cerea evacuarea „adversarului”. Decizie juridică fără echivoc: s-a hotărît evacuarea. Hotărîrea a rămas definitivă, dar n-a fost executată. Pentru că respectivul s-a opus. Reacția lui brutală față de executor i-a atras condamnarea, într-un proces penal de această dată. Condamnarea a fost pînă la urmă suspendată. La această soluție au ajuns organele de justiție, printre altele, și avînd în vedere situația materială și familială a omului, tată al mai multor copii, cu o soție neincadrată în muncă, deci fără un câștig asigurat.

În 1978, bătrînul — așa cum ne spunea tovarășul Mircea Negoescu, vicepreședintele tribunalului — „recurge la un artificiu juridic: vinde”. Cumpărător: Elena Stana. Aceasta este fiica unei surori a lui G.S. cel tînăr, deci nepoata celui care vindea. După cumpărare, noii proprietari, E.S. și soțul, cer ei evacuarea. Procesul duce la o hotărîre azi definitivă prin Decizia civilă nr. 57, din 18 ianuarie a.c., a Tribunalului județean Argeș, care dispune evacuarea pîrîților din imobilul proprietatea reclamantilor, domiciliati în Rimnicu Vilcea, strada Rapsodie nr. 8, bloc D 14, scara A, apartamentul 11. Imediat după aceasta, în decizie se precizează: „Evacuarea se va face după ce li se va pune la dispoziție o altă locuință cu sprijinul consiliului popular al comunei...”. Decizia a fost adoptată, cum se consemnează, „cu majoritate”. Documentul cuprinde și opinia separată a președintelui completului, Aurelian Dianu, în care judecătorul precizează că primăria n-are fond locativ disponibil, astfel încît, practic, evacuarea nu se va putea aduce nicicînd la îndeplinire, fiind condiționată de împlinirea unei obli-

gații din partea statului ce nu poate fi realizată.

Și totuși, Gheorghe Stoica-tînărul tocmai de evacuare se plînge.

Cu deosebită solitudine și amabilitate, tovarășa Maria Costache ne-a însoțit la Domnești. Primarul Gheorghe Vasile spune că, de-a lungul disputei, „cea mai mare parte din timp am fost de partea tînărului, dar nu merită să-l susțin că e bețiv, și-a bătut părinții în mai multe rînduri etc.” Ca să respectăm adevărul trebuie să spunem că și noi l-am descoperit în fața prăvăliei cu băuturi și numai negustat nu părea. Am încercat să discutăm în gospodăria comună cu părinții și tinerii. A fost aproape imposibil datorită irascibilității celor doi bărbați. Tatăl are 73 de ani, fiul seamănă la chip cu el și nu numai la chip. În afară de identitatea de nume și de prenume, pe cei doi îi mai „unește” și înclinația spre hărtă.

Dar citeva lucruri sînt totuși limpezi și nu tocmai lipsite de importanță. Stoica Gheorghe-fiul a participat la construcția unei case cu părinții, ca orice fiu. El este primul locatar al imobilului. Are — ce să facem, acesta este totuși adevărul — patru copii. Care n-au, cel puțin ei, nici o vină în gilceava celor mari.

Apoi, ce fel de vânzare va fi fost oare cea intervenită între bunic și nepoata domiciliată într-un apartament din Rimnicu Vilcea, de vreme ce casa a fost „vîndută” cu 12.000 de lei? Pentru că registrul agricol și matricola fiscală de la primărie conțin corectări ale valorii imobilului și am înțeles că primarul numai încîntat nu era să-i arătăm noi aceste modificări de... maculatur. Este drept că autorizația de vânzare, eliberată bătrînului sub nr. 504, la 5 iunie 1978, preciza că valoarea imobilului, conform registrului agricol, este de 11.025 de lei. Dar avem la redacție originalul unei adeverințe eliberate de aceeași primărie lui Gheorghe Stoica-fiul, la 10 martie 1971, cu nr. 200, pe care o reproducem: **Adeverim prin prezenta că locuitorul Stoica G. Gheorghe din comuna Domnești figurează în registrul agricol cu una casă de locuit cu o valoare de asigurare de lei 34.890, construită pe teren moștenire de la tatăl său Stoica Gheorghe cu care locuiește împreună.**

Actualul secretar al primăriei, Victor Avramescu, semnat al acestui document, ne-a spus că nu elibera adeverința pentru judecata cu casa, așa că n-avea importanță ce valoare trecea. De necezur!

Nu cumva vreaștea din actele primăriei a facilitat vânzarea imobilului, vânzare de a cărei realitate — în condițiile acestea — sîntem obligați să ne indoim? Nu înclinați, ci obligați. De fapte și de acte! Dincolo însă de cearta celor maturi — prin vîrstă, dar, din păcate, nu și prin comportamentul lor „familial” — se cuvine ca acei care doresc într-adevăr o rezolvare dominată de omenie a cazului să nu uite măcar două lucruri: 1. vânzarea intervenită este, limpede, un artificiu, chiar dacă-l numim juridic; 2. cei patru copii mici ai lui G.S. este absurd, nedrept și inadmisibil să îndune — aproape mai mult ei — pentru că bunicul lor și-a crescut și și-a educat propriu-i copil uitînd că mai ales de la părinți vin catifelările sufletești. Sau nu vin. Dar pentru asta nu cei patru prichindei sînt de vină.

În ce ne privește, mărturisim că ne gîndim în primul rînd la ei. Oare nu pot fi convinși să gîndească astfel și propriii lor părinți împreună cu bunicii. Iată o întrebare mult mai potrivită pentru primarul Gheorghe Vasile decît de partea cui să fie, ca să-i folosim expresia.

DORIN GHERGHINESCU ■

Bilanțul a opt ani de viață

**200 de acțiuni,
118 procese**

În aceste minunate zile de aprilie se împlinesc opt ani de cînd Gheorghe Mureșan îl dă în judecată pe Constantin Enache. Amîndoi sînt pensionari și locuiesc în Timișoara, pe strada Feldioara, la numărul 6, într-un apartament de patru camere. Fiecare, împreună cu familia, în cite două camere, holul, bucătăria și baia fiind comune. Din 1972 și pînă azi Gheorghe Mureșan l-a chemat în fața instanței pe Constantin Enache de 113 ori. Și invers, adică Enache pe Mureșan, de 5 ori. Ceea ce înseamnă 118 dosare întocmite la comisia de judecată, la judecătoria și tribunal. Cîteva calcule ne luminează și mai mult. În medie au fost 14,7 procese pe an, dosarele cuprind toate la un loc în jur de 12.000 de file, iar instanțele, martorii și cei doi vecini și-au consumat citeva sute de ore din viață privindu-se, ascultîndu-se și legînd, se pare, o veșnică prietenie. Te poate uni pe viață o simplă întîmplare, dar mite o sută de dosare întemeiate cu migală și, mai ales, cu mult suferință.

Reclamatul are 61 de ani și declară: **„Vă rog să ne scăpați de mizeriile pe care ni le face elementul înrăit, adică procesiv, antisocial, care este colocatarul Gheorghe Mureșan, de cînd s-a mutat în comun cu noi. M-a îmbolnăvit grav, sînt operat și mă dă mereu în judecată. Acum îmi spune că i-am furat palaria și ciorapii”. Ce spune reclamantul în vîrstă de 72 de ani? „Nu mă lasă cit o trăi. Mi-a bătut și insultat nevasta și fetele. Este un criminal, am dat peste 35.000 de lei pe procese, dar nu mă las... Enache: „Pe mine nu mă costă nimic, că el pierde toate procesele. Mi-a dat pînă acum înapoi aproape 20.000 de lei. Eu n-am pierdut nimic, am avut cont deschis la tribunal”. Mureșan: „Fostul locatar a plecat de aici tot din cauza lui, din cauza injuriilor și șicanelor pe care i le-a făcut”. S.a.m.d.**

Argumentele sînt aceleași, lista dosarelor cuprinzînd drept motive loviri și insulte, calomnii și amenințări și încheindu-se cu cererea expresă a fiecăruia: evacuarea. Nu se știe dacă cei doi pensionari din Timișoara au doborît vreun record în materie de procese, dar simpla pronunțare a numelor lor la judecătoria, tribunal, miliție și Consiliu popular municipal îi face pe mulți să-și pună minile în cap și să plece unde văd cu ochii. Am stat de vorbă și cu fostul locatar al imobilului pomenit, Pavel Andriucă, cel care s-a mutat din strada Feldioara „ca să scăpăm de Enache”. **„Am fost 19 ani vecin cu el, mărturisesc P.A. Era imposibil. Ne-a dat în judecată, ne-a făcut șicane, soția mea s-a îmbolnăvit și apoi s-a prăpădit. De aici i s-a tras”. Pavel Andriucă are azi 87 de ani și nu se lasă nici el. A figurat într-un proces ca martor al lui Mureșan. Deși s-a mutat „din cauza lui Enache” încheagă dosare peste dosare, stringe tot felul de date, de hîrtii pentru că a fost jignit. A scris peste tot, va mai scrie, și dacă eu, care am venit pînă la Timișoara să văd ce-i cu dosarele astea, voi îndrăzni să scriu că Enache e nevinovat, el, Andriucă, va scrie și împotriva mea.**

Privesc neputincios la bătrîn așa cum priveam la Enache, la Mureșan. În camera întunecoasă, alături de el, cu minile în poală, cu priviri obosite și plictisite, un copil. O fetiță frumoasă și inteligentă care se numește Alina și care este nepoata lui.

Are 11 ani și știe o mulțime de lucruri despre judecări și tribunale. Înfricoșător de multe. Știe cu precizie cînd a primit bunicul ei o citație în calitate de martor. O știe din auzite pentru că fata avea pe atunci doar trei ani. O știe din auzite pentru că în casa aceea, Alina nu vede la bunicul ei decît dosare și n-aude decît de termene de judecată. **„Cît vă costă procesele acestea?” „Ei, nu mă plîng, am pensia mea. Vreo trei mii de lei am dat pînă acum”. „Ce-ați fi putut face cu cei trei mii de lei pentru Alina?” Bătrînul zîmbește într-o dungă, adică să nu fiu șmecher, că nu ține, el tot nu se lasă pentru că a fost jignit. Alina: **„Am fi putut merge la mare, ca acum patru ani”. Acum Alina este în vacanță și are grijă de bunic: „Mai încet lătaș, că ne aud vecinii, mai lasă-le naibii de procese.” „Tu, tu să nu te bagi, vezi-ți de joaca ta.”** Care joacă?**

Dincolo, în Feldioara la numărul 6, se află, de asemenea, un copil de 11 ani, Ionel Enache, un copil înfiat de Constantin Enache. Un copil care știe ce înseamnă termen de judecată, ce înseamnă mărturie mincinoasă, dar care mai are parte, aproape cotidian, și de ceea ce se întîmplă între cele două familii. Și să ne amintim de declarațiile fiecăruia.

În fine, primăria după atîtea acțiuni întreprinse de G.M. și C.E., la miliție, tribunal, consiliu popular, presă etc., peste două sute la număr, a găsit o rezolvare. O rezolvare omenescă, am spune că de o omenie rar întîlnită. Mai exact primarul Timișoarei, tovarășul Radu Bălan, le-a propus, la una dintre audiențele din toamna trecută, să le dea cite un apartament separat. Din relatarea instructorului de partid de la municipiu, Sevastian Bălescu, în acea zi de octombrie, lucrurile au stat cam așa: **„Măi, oameni buni, le-a vorbit primarul, faceți amîndoi cite o cerere de locuință și vă dăm la fiecare în altă parte apartamente confortabile, nu pierdeți nimic și nici nu mai puneți atîta lume pe drumuri cu judecățile. Acceptați? Mureșan a zis da, apoi s-a întors către Enache și ia zis: tu accepti mă? Da, a răspuns acesta, însă a adăugat: dar... Cum, a sărit ca ars Mureșan, ai zis dar, deci nu ești de acord. Vedeti tovarășe primar, el nu vrea! Și s-au luat din nou la hărtă”.**

Toamna a trecut, a venit și primăvara, s-au împlinit opt ani de la prima judecată și, ca într-un coșmar, reclamațiile, sesizările, procesele continuă. Nu peste multă vreme, Ionel și cu Alina vor ști, în sfîrșit, și ce s-a întîmplat cu palaria și ciorapii lui Gheorghe Mureșan, obiectul celei de-a cîine mai știe cita reclamație, și cum se va termina cel de-al patrulea dosar cu dovezi pe care le stringe Pavel Andriucă. Minunată vacanță de primăvară acum, la împlinirea a opt ani de cînd...

RĂZVAN BĂRBULESCU ■

P.S. Cu exact două zile înainte de apariția acestui articol, a sosit la redacție o scrisoare de la Gheorghe Mureșan. Omul se respectă și nu se dezmente. Folosind tonul vehement și inversunarea din cele peste o sută de reclamații mă acuză de o impolitete pe care, probabil, mi-ar fi dorit-o. În felul acesta îmi amintesc, fără plăcere, cîteva scene din documentarea acestui caz, în timpul cărora rîvneam foarte mult la un singur lucru: să respir aer curat. Rar mi-a fost dat să întîlnesc atîta rea-credință, să aud atîtea vulgarități din gura unor oameni despre care bănuiești că au învățat ceva de la viață. Inversunarea, răutatea, dorința maladivă a fiecărei „părți” de-a o învățate minte pe cealaltă, lipsa acută a simțului realității și a unei brume de simț civic, trivialitatea personajelor te faceau să crezi că te afli pe undeva, pe la începuturile civilizației.

POȘTA REDACȚIEI

SOCIAL

● **Petrică Avram, Orăștie:** Chestiunile de care ne întrebăm (ce formalități trebuie pentru lucrări interioare), le puteți afla de la consiliul popular ● **Basarabă Ștefan, Lupeni:** Cum este și normal, scrisorile adresate redactorului șef al revistei, poetul Adrian Păunescu, ajung la dînsul ● **Mirela Duduleanu, București, sector 6:** Și pentru dv. și pentru alții care procedează ca dumneavoastră: nu ne mai trimiteți nici picuri și nici timbre! Adresați-vă Departamentului aviației civile ● **Comșa P. Adriana, Brașov:** Nu știm dacă viora este făcută de Stradivarius sau de alt meșter ● **Petrișor Zaharie, Sibiu:** Plafarul nu v-a expeditat nici după 4 luni niște ceașuri și credeți că pensionarii sînt dați uitării așa, în general. Fals. Este vorba doar de Plafar. Și nu în general, ci în cazul dumneavoastră ● **Opresan Eugenia, Tg. Mureș:** Trimiteți totuși memoriul ● **Stama Constantin, București, sector 6:** Și dv. vă adresați nouă cu lucruri ce pot fi aflate cu ușurință de la locul de muncă, în speță cînd trebuie să vă întocmiți dosarul de pensionare. Luați relații de la locul de muncă, de la serviciul per-

sonal, retribuire și învățămînt ● **Elevis anului IV al Liceului de matematică, fizică din Urziceni:** Nu este frumos să debutăți în viață cu anonime! ● **Ioanișescu Grigore, Tg. Jiu:** Susțineți că soția dv. nu este vinovată de delapidare și socotiți că trebuie o expertiză tehnică și contabilă. Cereți-o! ● **Milu Gheorghe, Breaza:** Adresîndu-vă revistei ați primit răspuns de la Ministerul Muncii. Nu este nici o eroare sau neînțelegere. Este forul competent și răspunsul primit este corect.

EUGEN SECELEANU ■

ADMINISTRATIV

● **Radu Lătosu — com. Frătești (Ilfov):** Dumneavoastră nu ați fost clasat ca invalid de război în termenul menționat de Statutul invalizilor și accidentatilor de război, deci nu puteți fi înscris în prezent la pensie I.O.V.R. ● **Emil Obadă — București:** Precizăm că în conformitate cu H.C.M. 860/1973, art. 4 și dispoziția C.P.C.P. nr. 1393/131 din 12.XII.1975 pensia suplimentară se include în determinarea venitului mediu pe membru de familie pentru calculul chiriei. ● **Ion Sava — comuna Blăgești (Bacău):** Legal vi s-a respins cererea de înscriere la pensie

de invaliditate, pentru că la data accidentării nu erati încadrat în muncă ● **Gheorghe Stănică — București:** Reveniți cu amănunte. Din scrisoare nu reiese în ce constă ajutorul pe care ni-l solicitați ● **Ioan Geza Szmercsany — Zalău:** Sinteți în evidenta Ministerului Muncii pentru achiziționarea contra cost a unui autoturism „Trabant Hycomat”. Pînă în prezent au fost rezolvate numai cererile înregistrate pînă în luna septembrie 1977 ● **Ion Papadopol — Bacău:** Dumneavoastră ne redrosati că nu v-am dat răspuns la scrisoarea trimisă redacției în 14 septembrie 1978, iar noi vă comunicăm că ați primit răspuns în 27 noiembrie 1978 din partea forurilor județene, cărora ne-am adresat spre competență analiză și soluționare.

MARGA NEDELEA ■

INVAZITARI

● **Meri Șerban — Sebiș, Arad:** Ați fost bine informată: după absolvirea liceului industrial, puteți să vă înscrieți la concursul de admitere la stomatologie, facultatea de trei ani ● **Emil Gherman — Timișoara:** Conform Legii educației și învățămîntului, adoptată de către

Marea Adunare Națională în decembrie 1978, admiterea în învățămîntul superior, la orice formă — zi, seral, fără frecvență — se face numai prin concurs de admitere, în limita planului de școlarizare stabilit prin Decret al Consiliului de Stat, art. 69 și 70 ● **Lucia Moșu — Cărpiniș, Timiș și Viorica Grigoriuță — Fălticeni, Suceava:** Singurul în măsură a vă da informații complete asupra condițiilor pe care trebuie să le îndepliniți pentru a vă înscrie la o școală de ofițeri și, respectiv, un liceu militar, este Ministerul de Interne, căruiua vă sfătuiam să vă adresați direct ● **Ioan Pandea — Bacău, Emeric Rudolf — Lugoj, Ilie Gărdaru — Craiova ș.a.:** Broșura „Admiterea în învățămîntul superior” s-a pus în vânzare la punctele de difuzarea presei ● **Desideriu Taugner — Bistrița Năsăud:** Pentru a urma o formă de învățămînt care să vă dea posibilitatea să deveniți lucrător în turism, este necesar să fi absolviți în prealabil cursurile unui liceu ● **Ioan Oroian — Sărmașu, Mureș:** Conform legilor în vigoare, după terminarea stagiului militar, sînteți obligat să urmați cursurile institutului la care ați reușit la concursul de admitere.

HORIA PĂTRAȘCU ■

PROBLEME

● **Iordache Constantin — București:** Recursul extraordinar a fost promovat. Puteți reveni după pronunțarea instanței de fond ● **Panea Persida — Timișoara:** Veți primi răspuns din partea Procuraturii Generale ● **Cinchiindea Nicolae — Timișoara:** În conformitate cu spiritul legii, Consiliul popular are datoria să vă sprijine în dorința dv. de a vă muta în locuința proprietate personală ● **Popovici Ioan — Buziaș:** O dispoziție a Centralei dv. interzice ca sotul șef de unitate să aibă subalternă sotia gestionară ● **Andreiana Ion — Tirgoviște:** N-am reușit să vă descifrez scrisoarea.

NICOLAE CRISTACHE ■

● **Anunțăm pe cititorii noștri care doresc să ni se adreseze personal în rezolvarea diferitelor probleme că o pot face în fiecare zi între orele 10-13.**

Eveniment cultural

O antologie a dramaturgiei românești (1944-1977)

O antologie a dramaturgiei românești contemporane era necesară, mai ales în formula propusă acum de Valeriu Răpeanu. Avem în sfârșit o imagine de sinteză despre starea și dezvoltarea dramaturgiei noastre, gen literar cotat se pare mai slab decât proza sau poezia ultimelor decenii. Sintem siguri însă că lectura atentă a pieselor adunate aici va obliga la unele revizui de opinie. Selecția reține texte reprezentative ale unor autori reprezentativi, unii dintre ei clasicizați. Primul volum cuprinde teatrul de inspirație contemporană, de la **Omul din Ceatal**, piesa lui Davidoglu, până la **Matca** lui Marin Sorescu. Mai figurează, cu îndreptățire, Lucia Demetrius cu **Trei generații**, Aurel Baranga cu **Opinia publică**, Paul Everac cu **Camera de alături**, Titus Popovici cu **Puterea și Adevărul**, Dumitru Solomon cu **Diogene ciinele**, Ion Băbeșu cu **Chițimia**, Iosif Naghiu cu **Intr-o singură seară**, în timp ce D. R. Popescu e prezent cu **Acești ingeri triști**, iar Horia Lovinescu — firește — cu **Moartea unui artist**. O idee anunțată încă de la început e absența generațiilor în dramaturgia contemporană. Dealtfel, autorul antologiei își precizează cu acuratețe criteriile și n-are nici un rost să le mai reluăm încă o dată. Sint criterii de exigență relativă, cum e și firesc, reușind să imbine admirabil principiul istoric cu cel valoric. Rezultă un tablou mult mai cuprinzător decât îl arată sumarul, ilustrând problematici și stiluri diverse. Concluzia ultimă e că dramaturgia contemporană rămâne deocamdată un concept deschis. Într-un amplu studiu introductiv, bogat în formule și sugestii, Valeriu Răpeanu fixează reperele teatrului nostru actual. Totodată, prin referințe generale la opere și autori neantologate, mai compensează câteva din omisiunile inerente unei astfel de lucrări. Antologia are meritul, în primul rând, că repune în circulație opere valoroase, de expresie artistică durabilă.

Firește, antologia favorizează textele care se pot disocia mai bine de spectacolul scenic. Să dăm așadar cuvântul lecturii. O revelație constituie fără îndoială piesa lui Dumitru Solomon, **Diogene ciinele**. O piesă de structură dialogică. Este poate cea mai bună dramă de idei contemporană, în ciuda finalului ușor derutant. Personajul trăiește mereu la limita vieții, iar ideile sint exact pe măsura acestui mod de a fi. Diogene cinicul ne apare ca un erou modern al gândirii și existenței. În schimb, **Omul din Ceatal** și mai ales **Trei generații** se disting prin factura pur tradițională a compoziției dramatice. În piesa lui Aurel Baranga descoperim o satiră „conformistă”, în care opinia publică se deghizează în ministru. Jocul sciteictor al replicilor și al rolurilor ar putea să-l facă fericit pe spectator, eventual și mai îndrăzneț în ascunzăturile conștiinței interioare. Autorul e mai bun cu personajele sale decât era Caragiale. Efectul ultim e unul purificator. Mult mai aproape de tragic se situează Paul Everac în **Camera de alături**. Drama personajelor, se traduce convingător prin limbaul ideilor și simbolul poetic. O „cameră de alături” e la urma urmei în fiecare din noi; este camera adevărului și a candorii. Cristian seduce prin luciditate și curajul de a fi el însuși, în răspăr cu toate conveniențele vieții sociale și morale. La ceilalți eroi e bine analizat momentul crizei și apoi dezastrul interior. Textul piesei lui Everac este el însuși un spectacol fascinant. Mai monotonă decât filmul este și **Puterea și Adevărul**, piesă politică într-adevăr, dar fără conflict. Tensiunea provine din faptul că personajele, făuritorii noii istorii, își contemplant trecutul cu nostalgie și spaimă. **Acești ingeri triști** și **Intr-o singură seară** exprimă drame ale conștiinței morale. Cu **Matca** lui Sorescu teatrul românesc de azi trăiește un moment de expansiune în universalitate. O femeie care ride de potop și își învinge singurătatea nu naște un copil, ci viața însăși. Tot din mitul arhaic autohton își trage substanța și **Moartea unui artist**.

Al doilea volum cuprinde teatrul de inspirație istorică. S-ar putea ca această delimitare tematică să deruteze. A vorbi de un teatru istoric alături de un teatru în general e la fel cum ai vorbi de poezia patriotică alături de poezie în general. Autorul își explică însă convingător opțiunea: e vorba de a respecta o tradiție statornică de mult în literatura noastră. Mai e, credem, și pretextul de a îmbogăți antologia cu piese remarcabile, care ar fi rămas altfel pe dinafară. Să ne gândim la **Anton Pann**, ultima piesă a lui Blaga, și la **Bălcescu** de Camil Petrescu. Volumul mai conține **Nunta din Perugia** de Alexandru Kirilescu, **Căruța cu paiațe** de Mircea Stănescu, **Avram Iancu sau Calvarul biruinței** de Al. Voitin, **Iancu la Hălmașu** și **Urme pe zăpadă** de Paul Everac, **Săptămâna patimilor** de Paul Anghel și **Moartea lui Vlad Tepeș** de Dan Tărchiță. Despre **Săptămâna patimilor** Valeriu Răpeanu afirmă că „rămâne piesă de marcă a repertoriului nostru istoric”. Lectura confirmă într-un totul ideea. Patosul romantic face loc unui patos cerebral, eseistic. Nu e o viziune — una din multele posibile — asupra istoriei, ci istoria însăși. Odată cu teza dispăre și retorică (eventual și poza). Tot prin tensiunea ideatică impresionează și lucrarea lui Dan Tărchiță — piesă de virtuozitate, fiind seama de dificultatea subiectului. Converteste un mit rău într-un mit bun. Vlad și Ștefan apar ca eroi de dramă, poate chiar de tragedie, nu de epopoe, ca până acum. Aici e noutatea.

Antologia lui Valeriu Răpeanu, alcătuită cu pasiune și competență, aduce realmente un serviciu dramaturgiei românești contemporane.

CORNEL MORARU ■

Profesiune de credință

Accept abstractul dar nu cred că el va putea înlocui vreodată figurativul

Arta înseamnă angajare într-o luptă necruțătoare cu tine însuși. În acest sens pot să spun că viața mea a fost o luptă continuă, complicată și nu lipsită de înfringeri. Am sperat să fiu un artist al naturii, al omului, al vremii. Am vrut să pătrund în esența fenomenelor, întâmplărilor și evenimentelor trăite și însușite. Și poate că într-o oarecare măsură am reușit să reprezint o conștiință artistică în viltarea frământărilor vieții.

● Cred în artistul care gindește. De aceea nu pot fi de acord cu o artă care nu spune nimic. Cu o artă care se exprimă în sine și pentru sine, prin armonii cromatice, nereprezentind nimic. Cred numai în cea artă care răspunde unei necesități interioare a omului de a se manifesta în existent. Oricum am fi de sofisticată și de nemulțumită de capacitatea de a ne exprima prin arta noastră la un moment dat, nu avem dreptul să negăm tot ce s-a făcut până la noi, să aruncăm la coșul de

gunoi ceea ce au făcut măestrii noștri. Nu avem dreptul să renunțăm la tradițiile artei noastre. Pentru că arta românească a reprezentat întotdeauna angajare în sensul vieții, în sensul progresului, al adevărului. Începând cu acele picturi fabuloase de pe pereții bisericilor din nordul Moldovei noastre de taină și de suflet.

● Încercarea abstractă este interesantă dar nu e convingătoare. Accept abstractul dar nu cred că va putea înlocui vreodată figurativul. Pictura abstractă care exclude obiectul sau semnul obiectului prin care omul reprezintă natura constituie un eșec, pentru că se îndepărtează prea mult de la posibilitățile omului de a-și recunoaște natura, de a-și recunoaște destinul.

● Admir arta populară românească dar felul pictorului nu îl reprezintă întocmai la arta populară. Artă populară poate fi doar un punct de referință, de pornire, un moment al inspirației. Cred în faptul că arta trebuie să fie populară dar nu să reproducă etnografic.

● Sint un artist care se moștenește pe sine cu întreaga sa copilărie, adolescență și maturitate, cu experiențe de viață teribile, ca ale tuturor oamenilor care au traversat acest secol sfârșietor și tragic: sint un artist care moștenește arta profesională și măestrii săi, continuatorul unor tradiții estetice demne, care și-a desfășurat existența modest, fără scandal în jurul său și fără ostentație, credincios naturii, istoriei care ne-a plămădit ca neam, ca ființă națională și ca sensibilitate, aici, la această încrucișare de vinturi. De aceea nu poate să-mi fie indiferent ce fel de artă moștensec copiii noștri, tot așa cum nu-mi este egal ce fel de lume le lăsăm în urmă. Nu pot să accept sfârșitul omului, după cum nu pot să accept sfârșitul artei. Sint un om care iubește iarba, florile, sufletul nostru delicat și fragil, care iubește căldura omenească și pacea.

PETRE ABRUDAN ■

Vorbiți și scrieți românește

Inovații lexicale

Îmbogățirea vocabularului cu noi cuvinte este azi dominată mai ales de nevoia vorbitorilor de a se exprima cât mai precis, mai riguros și mai adecvat, atât în diverse domenii și forme de activitate, cât și în vorbirea curentă.

Chestiunea permanent deschisă discuțiilor rămâne cea a adaptării și acceptării acestor cuvinte noi, mai ales când au tendința de a se răspîndi, din diferite motive, și pe diverse căi, în cercuri largi de vorbitori.

Alături de preluarea unor cuvinte din alte limbi, neologismele, limba se îmbogățește și prin crearea de termeni noi, prin derivare sau compunere, de la alți termeni, deja existenți. Ceea ce este mai puțin cunoscut, îl constituie faptul că neologismele, prin însuși caracterul lor de apariții recente, își creează cu dificultate derivate, cu alte cuvinte, familii de cuvinte.

O anumită prudență în utilizarea deri-

vatiei la neologisme este, așadar, cu totul necesară. Alături de formații derivate ca a atenționare, atenționare, a concluziona, ș.a., care par să se răspîndească din ce în ce mai mult, în ciuda condamnărilor lor repetate de lingviști, se pot întâlni termeni ca a ambienta, ambiental (tema ambient nu este înregistrată de Dicționarul explicativ al limbii române), a inscripționa, inscripționare, situaționare — verbul a situaționare nu și-a făcut încă apariția.

Dacă pentru asemenea apariții lexicale s-ar putea, eventual, găsi vreo justificare, nimic nu îndreptățește existența unui cuvânt bizar, interdisciplinabilitate, cu sensul, bănuim, de obiect de studiu, domeniu de cercetare care se pretează a fi interdisciplinar, și care oferă serioase dificultăți în pronunțare și scriere. Mai rămâne să apară și seria a interdisciplina, interdisciplinare, interdisciplinabil, pe care existența cuvintului înregistrat de noi o presupune.

Regretabil este că asemenea termeni noi, rareori justificabili, mai ales ultimul, apar în emisiuni TV, radio, și în presă. Preocuparea îndreptățită de a folosi un lexic cât mai precis, cât mai adecvat, trebuie permanent însoțită de grija respectării elementare a posibilităților limbii române de a crea derivate, mai cu seamă când este vorba de neologisme.

MIHAI MARTA ■

● CAP LIMPEDE

CARTE

● Tărnm insetat se întitulează primul volum al lui Ștefan Dincă apărut la Editura „Litera” din care cităm **Colind de fécior**: „Plingerea vinului / pe buza destinului: / La mulți ani, iubită / lângă măr oprită; / amară făptură / cu miere pe gură. // La mulți ani, fată / cu inimă dată / pe monezi de vint / la cap de pămint...” ● Editura „Univers”, în mult apreciată colecție „Globus”, oferă spre lectură romanul lui Ryszard Klys, **Ucideti oala neagră**, care „aduce în literatura polonă o proză modernă, practică de la Joyce încoace cu mai mult sau mai puțin succes. Eroul lui Klys, un tinăr „dificil”, își retrăiește viața în mai puțin de șapte ore pline de dramatism. Pe parcursul celor treizeci și trei de capitole timpul și spațiul se interferează, creînd, ca într-un caleidoscop sau într-un colaj, imaginea

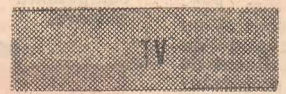
unitară a acelei „ol negre”, ce se dovedește cea mai albă dintre toate. ● La aceeași editură — **Canalul** de Ivan Hrihurko, prozator ucrainean. Prezentarea de pe copertă sună astfel: „Canalul este o carte despre tineri și pentru tineri. Secvențele ei, într-o dispunere ce urmărește o logică a devenirii, încheagă un roman de o factură particulară, în care narațiunea crește în volute din suitele unor file de jurnal. „Comentatorul” principal al întâmplărilor ce punctează, cronologizînd, existența grupului de tineri aflați pe un mare șanțier de hidroameliorații este integral în această colectivitate (o întreagă lume, de fapt), condiție care dă povestirii proiecții mereu modificate, schimbări de perspectivă și registru abil nuanțate. Posesor al unei tehnici scriitoricești de bun nivel, autorul își lasă eroul să-și infățiseze tovarășii — participanți și ei la aceeași prestație dificilă — și derulează astfel o interesantă galerie de

psihologii individuale memorabile. Se naște în acest chip, printr-o știință exactă a articulării, ce elimină eterogenitatea și impune conexarea organică, un univers în care existențele particulare converg, pe căi opuse soluțiilor comode, spre exemplaritatea colectivă”.

CURIER LITERAR

● Octav Gherasim — Piatra Neamț, Ioan Sabău — Timișoara, Petru Aioanei — Iași: Nu se văd semnele unei înzestrări literare ● Mala Bărbulescu — Pitești: Versuri cantabile, care din păcate nu demonstrează până acum decât virtuozitate. Să vedem ce mai urmează ● Rita Cavadia — București: Simple înșiruri de vorbe ● Elisabeta Ana — Lehliu Gară, jud. Iași: Trimiteti-ne mai multe din paginile pe care

le-ați scris, ca să ne putem face o părere ● Ion C. Hogaș — Miroslav, jud. Iași: Adresați-vă unui centru de îndrumare a creației populare ● Elena Moldovan — Turda: Recenzia dv. este o compunere modestă ● Savu Teaha — Cimp-Vășcău, jud. Bihor, Dinu Ion Constantin — Slobozia: Aveți, fără îndoială, ceva de spus ● Ioan Gheorghisor — București: Pagini de nivel modest ● Carmen Jutea — Timișoara: Pentru început nu e rău.

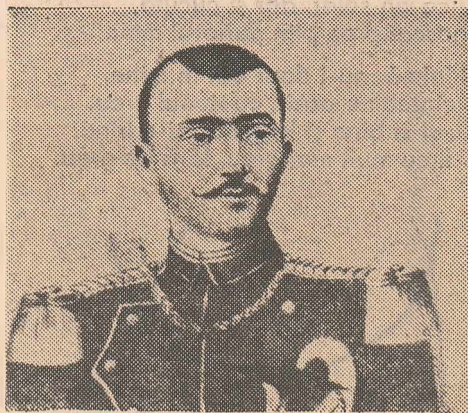
● Sint ani de zile de cînd oameni în toată firea, adresîndu-se micilor spectatori sau interpretînd personaje din lumea basmului, se folosesc (pentru a fi înțeleși!) de un limbaj stilicit și onomatopeic, cu vocale lungite și consoane mu-

late, cu giumbușlucuri și fasolele penibile. Interesant de remarcat că prin grija acestora, procedeul s-a extins și asupra micilor actori. Naturali și realiști în viața de toate zilele, aceștia devin pe micul ecran copii teribili, cu afecte dezlanțuite sau, dimpotrivă, încercați de naivități și prostioare dulci. Moda n-a ocolit nici filmele de desen animat dublate în românește aici iepurasul are obligatoriu glasul sfîșiet de emoție, ursul vorbește mormăind, purcelul grohăind, motanul miorlăind. În versiune originală, rima, echipată cu joben și umbrelă, se adresează suratei sale cu o voce baritonă de bețiv mahmur. Dar nu, nu e bine așa. Dublată de actorul nostru, ea împrumută glasul unui copil răzgat. Or, micul spectator, el în primul rînd, se dovedește descumpănit și iritat în fața acestor jenante reinterpretări. Cu atît mai mult cu cît măestrii ge-

nului au dovedit de foarte multă vreme că antropomorfizarea lumii animale cîștigă enorm prin folosirea unei recuzite sonore originale. Cine nu cunoaște și nu recunoaște de îndată vocea lui Donald, sau pe cea a cloacăntoarei Woody? ● În tîlnirea de sîmbătă seară a revenit la o mai veche formulă revuistică prin agrementarea spectacolului cu dansuri și melodii de muzică ușoară în repertoriul național și internațional. Protejat de un ambalaj strălucitor, umorul de slabă calitate și din ce în ce mai rar pe teme de actualitate, apar poate, mai puțin dezagrabil ● Clubul Tineretului, de data aceasta la Satu Mare, s-a dovedit fi în continuare o emisiune savuroasă și plină de informații inedite. ● notă aparte pentru vervă și prezența de spirit al celor doi realizatori Jeana Gheorghiu și Octavian Greavu.

LIVIU TIMBUS

Să ne cinstim cititorii

Vasile Cirlova

Glasul patriei să sune la auzul
tuturor
 Strigînd vouă : „Lenevirea rușinată
subt picior”.
 Toți acum a-o mișcare
 Spre a voastră înălțare
 Să dați mină de-ajutor.

● În acest an se împlinesc 170 de ani de la nașterea lui Vasile Cirlova, unul dintre primii noștri poeți, autorul poeziilor Păstorul tristat, Inserare, Ruinurile Tirgovștii, Rugăciune și Marșul oștirii române.

Viabilitatea literaturii dialectale

Înd. acum un deceniu, cotidianul de bă germană din Timisoara. „Neue Vater Zeitung”, s-a avîntat într-un experiment jurnalier — tipărirea regulată a unor texte în dialect svăbesc din Banat — și i-au pronosticat acestei inițiative viață efemeră, pornind de la falsă zvonie că ar fi inexistentă o mișcare istoricească (de profesioniști sau de amatori) care să transfigureze lativa gazetărească într-o realitate literară, continuă, rodnică și de calitate. Dar latorul mișcării și cea mină de conștiință ai săi au demonstrat exactitatea calculului lor, cunoscînd dispozițiile latente literatilor bănățeni de expresie germană, tradiția unei astfel de literaturi în dialect lingvistic german precum și pe eagarurile de vest ale țării. N-a trecut un deceniu — și ce înseamnă un deceniu într-o literatură? — iar rezultatele depășit și cele mai optimiste așteptări. Literatura dialectală și-a cucerit cititorii prin articole editate de editurile „Facla” și „Kriterion” au atins tiraje record. Această înălțare atestă calitatea scrisului în dialect, ținuta artistică remarcabilă, melancolic angajat, militant, prin forme literare străine compromisiului sau succedului facil. Aceste producții au stîrnit nu numai o adevărată emulație literară, ci au și să culegă primii lauri binemeriti: Nikolaus Berwanger — laureat al Festivalului Național „Cîntarea Românilor”, Ludwig Schwarz — premiu pentru literatură pe anul 1978 al Asociației scriitorilor din Timisoara, asociație care unește și condeieri de seamă, români, germani, maghiari și sîrbi.

În acest deceniu, timisooreanul Nikolaus Berwanger (născut în 1935), abia exersînd condeiul literar după o rodnică activitate de reporter, a reînnotat firul tradiției literaturii în dialect, tradiție întredă aproape un sfert de veac și la rein-

vierea căreia aproape că nimeni nu se mai gîndise. Ajuns la literatură la vîrsta maturității, a escaladat cu uimitoare ușurință dar și cu o uimitoare bogăție creativă (poezie, proză scurtă, proză satirică, contribuții la istoria presei și literaturii, valorificarea mostenirii literare, istoria teatrului, reportaje, publicistică) treptele afirmăției, demonstrînd un talent polivalent, care nu numai că a intuit drumul noilor literaturi dialectale, dar a și creat opere care sînt realmente puncte de plecare și referință pentru mai multe genuri abordate.

Editura „Facla” a trimis de curînd în librării o nouă carte semnată de Nikolaus Berwanger, carte care reprezintă o premieră absolută pentru literatura germană bănățeană: este primul volum pentru copii scris în dialect. „Cele 44 năzbitii ale lui Lekwarseppe și Eisnpeppi”, ilustrate de Franz Bittenbinder, povestite cu umor și tandrețe și cu o remarcabilă doză de intenții educative, intrinsec calitatea necesare pentru a ajunge o carte de căpătîi pentru cei mai tineri cititori, alături de cărți de autori celebri din marea literatură germană, ca să numim numai pe Wilhelm Busch cu cunoscutul volum „Max și Moritz”. Meritul incontestabil al cărții este că autorul a găsit resurse de-a inventa multe situații comice, a dat fiecărui personaj un nume potrivit și inedit, a redat o parte din propriile pătăni de copil spre delectarea și îndrumarea copiilor noștri.

După cărțile lui Hans Kehrler și Nikolaus Haupt, iată o a treia care aduce o notă inedită în seria scrierilor pentru cei mai tineri cititori. Că literatura în dialect e capabilă să dea un roman foarte bun, a demonstrat Ludwig Schwarz, că dialectul poate fi o forță literară deosebită și în teatru a demonstrat Hans Kehrler; Nikolaus Berwanger ne-a convins că și în poezie sau literatură pentru copii și tineret dialectul poate să-și ocupe locul legitim. Spre îmbogățirea și diversificarea patrimoniului literar al Banatului. Și nu numai al lui.

ANTON PALFI ■

Cronica literară

Bajor Andor: „Marele coordonator”

Schițele lui Bajor Andor, scriitor de naționalitate maghiară din țara noastră, cuprinse în culegerea **Marele coordonator** apărută la Editura Kriterion (selecția și traducerea: Petre Tufaru; prefata: Ion Băieșu), aparțin unui autor care se înduioșează de trăsnăile oamenilor și le prezintă cu înțelegere. Scriitorul își absolvă de orice vină personajele de care ride, astfel încît observația lui Ion Băieșu este îndreptățită: „Am putea spune că Bajor Andor folosește un haz melancolic și filozofic, privirea lui asupra lumii este a unei ființe sentimentale și blinde”.

Dar cele mai bune din paginile sale sînt acelea în care autorul își stăpînește elanurile lirice și contemplă realitatea mai detașat, așa cum se cuvine s-o facă un comic inzeștriat, pentru a reuși să surprindă ce e încremenit în forfota vieții, dacă e să dăm crezare lui Bergson că risul e provocat ori de cîte ori se produce o mecanizare a vieții. În astfel de schițe scriitorul izbutește să stîrnească fără nici un efort hazul cititorilor descriind gesturi, situații, atitudini care împiedică existența să se desfășoare potrivit legilor ei firești. Scriitorul convinge cel mai bine atunci cînd pur și simplu este atent la ceea ce se petrece în jurul său și notează clișeele care apar în gîndirea, în limbajul și comportamentul personajelor. Citind aceste pagini ești din nou de acord cu Ion Băieșu că „Bajor Andor este unul dintre comicii noștri cei mai străluciți, inzeștriat cu un talent ieșit din comun, original și sănătos”.

Care ar fi cîteva din cele mai reușite schițe și povestiri cuprinse în volum? În **Lali, nu te lăsa!** este prezentat un incident petrecut „la prima spartachiadă a orașului liber”, într-un timp cînd nu se știa prea bine ce e aceea o spartachiadă: „Se zvonise că ar fi o întîlnire în care participanții se luptă cu săbiile ascuțite, despuiați de haine și că învinși sînt decapitați pe loc. Acest zvon fusese lansat, pare-se, de profesorii de latină, mină în mină cu reacțiunea internațională”. Pe un ring trebuia să se desfășoare un meci de box simbolic, între Spartacus, „celebrul boxer al lumii capitaliste, fiul iubit al poporului său” și un oarecare Lali. Acesta din urmă, înfuriat de loviturile pe care le tot primea fără a avea drept să riposteze, îl doboară pe așa-zisul Spartacus, atrăgîndu-și minia organizatorilor: „—Măi, oportunistule! Tu știi ce ai făcut? Ai doborît progresul istoric! Acum zace acolo, de abia mai poate mișca. Ai învinețit obrazul curat al avîntului Tineretului Liber...”. Arbitrul, care nu a știut să conducă lupta din ring așa cum se prevăzuse e admonestat astfel: „—Așadar, ești și dumneata oportunist și iei apărarea acestui procedeu josnic prin care e snopit în bătaie un boxer de tip nou. Dealtfel, tocmai oportunistul dumitale a fost de vină, fiindcă te-a făcut să conduci acest meci compromițător cu așa-zisa obiectivitate a arbitrilor burhezi!” Savuroase sînt și **Scrisorile lui Filip Schemă în legătură cu problema îmbunătățirii muncii literare**, o satiră a schematismului manifestat în viața literară. Filip trimite mai multe scrisori unor scriitori celebri. Pe Homer — despre care are cunoștință că „în timpul primului război troian a prestat munca de corespondent de război”, scriind un roman-reportaj îl îndeamnă să-și comprime povestirea în patru pagini și să așeze în centrul acțiunii „în loc de încăierările anarhice ale eroilor, lupta împotriva superstițiilor”, cerîndu-i să sublinieze faptul că Odiseu, „care deține un cal de lemn atît de mare, este în fond un chiabur”. Lui Shakespeare îi reproșează, printre altele, că a pus numele Julietei după cel al lui Romeo — „și în felul acesta nu se poate lupta în interesul egalității în drepturi a femeii”, cerîndu-i să schimbe titlul piesei în **Un cadru tinăr și o cadă tinără vor să-și organizeze viața în comun**. Iar Balzac îl umple de indignare deoarece a popularizat figura bătrînului capitalist Goriot. **Transformarea lui Huba** dezvăluie ce consecințe poate avea o eroare care nu a fost corijată la timp. Ales din greșeală secretară a comisiei de femei, tinărul Huba ajunge să se identifice cu noua sa funcție, astfel încît începe să rostească astfel de fraze: „Noi, fete muncitoare și femei care luptăm, gîtim și mărșăluim alături de soții noștri...”. În **Amintiri despre François Villon** un impostor ține să acrediteze ideea că a fost cel mai bun prieten al poetului „cu care a luptat împotriva feudalismului”. În **Visul greșit al lui Jankó Jenő** eroul visează că niște soldați fasciști i-au atacat colectivul de muncă încercînd să-l răpească pe director, fiind pînă la urmă alungați. Visul însă este astfel interpretat încît Jankó Jenő trebuie să-l renege și să promită că nu va mai visa greșit.

Dar pagini care se citesc cu plăcere sînt mult mai multe în volumul lui Bajor Andor. Ele aduc un aer proaspăt în literatura noastră, care în ultima vreme nu prea a fost răsfățată prin apariția unor cărți pline de vervă umoristică. Scrise simplu și direct, fără a rivni să atingă cele mai grave probleme ale existenței, dar nefiind cituși de puțin superficiale în „nereziozitatea” lor, schițele și povestirile din **Marele coordonator** rămîn de neuitat pentru cel care le parcurge.

GEORGE ARION ■

CAP LIMPEDE

TEATRU

Cinci romane de spectacol prin pe scena Teatrului ra, regizorul George el și scenograful Mi-Mădescu demonstrează spectacolul cu piese scurte. Iată aceasta, piese de Teodor Mazilu, dramaturg cu viziune omică intelectuală și e personală. Simpași plăcute: Anda Ca, Ruxandra Siretea, Camelia Zorlescu, Sanda Tuțuianu, citoare, Liliana Toa. Recital actoricesc: n Radof.

Arlechin, caietul de editat de secreta-literar al Teatrului nal din Iași, a făcut ilea și al treilea pas eganță tipografică și ument de bibliofil. E și conținutul o me-într-o frumoasă tra-e, semnată de Horst l și Mircea Filip, tea germană de

mare succes **Căpitanul din Köpenick** a lui Carl Zuckmayer. Publicația a apărut concomitent cu premiera scenică pe țară, în regia lui Cristian Hadji-Culea, firește la Iași. Deci sînt posibile și faptele de cultură exhaustiv rotunde.

● Scaunul de Tudor Popescu: o piesă bine concepută și bine scrisă, cu personaje, conflict, unitate aristotelică, mesaj. Meritul lansării ei aparține, după revista Teatrul care a publicat-o, Teatrului dramatic din Constanța. În regia, precisă și limpede, a lui Constantin Dinischiotu și în scenografia, de asemenea clară, necomplicată, atît cit însăși realitatea o cere, a Eugeniei Tărășescu-Jianu evoluează actorii: Lucian Iancu (dezinvolt, matur și cu personalitate), Jean Ionescu (cu prestația dumnezeului intrinsecă), Romel Stăncuțel (cu o autochinuire a personajului decentă), Emil Sassu (nu pedagogic-principial, ci, din fericire, omenesc-principial), Virgil Andriescu

(cu generozitate actoricească face portretul unui om dureros de limitat), Emil Birlădeanu (o adevărată revelație actoricească pentru mine; bănuim că roluri bune și regizori buni ar putea desprinde din această mască banală și amară un Bourvil al nostru), Ileana Ploșcaru (personalitatea rămîne personalitate chiar cînd n-are replici, chiar cînd joacă tăceri), Eugenia Lipan-Petre (foarte în rol). Cristiana Minculescu (oarecare ca orășeană, izbucnire de aer proaspăt ca țărancă: ceea ce și-a dorit și autorul), Longin Mărtoiu (corectitudine iritantă dar justificată: interpretează singurul personaj care nu-i pensionar, deci are un scaun de apărut).

NELU IONESCU ■

FILM

● UN OM ÎN LODEN, ecranizare a romanului

polițist „Moartea vine pe bandă de magnetofon”, de Haralamb Zîncă, prilejeste debutul integral în regia de film a tinărului și talentatului operator Nicolae Mărgineanu (spun integral, intrucît din cîte cunoaștem a mai împărțit regia cu un alt fost coleg de I.A.T.C. la un alt film de lung metraj), care este în același timp și coscenarist.

Debutînd, încă din generie, cu un cadru lung, de excepție (susținut încă de aici, și permanent apoi, de muzica într-adevăr „de film” a lui Cornel Țăranu și de o reușită coloană sonoră semnată de inginerul Silviu Camil), actuala producție a Casei de filme 1 (director, Ion Bucheru) se înscrie, categoric, printre realizările de vîrf ale genului în cinematografia noastră — gen atît de gustat de publicul larg,

dar tratat de obicei cu atîta superficialitate.

UN OM ÎN LODEN nu folosește nici urmări spectaculoase, nici pisto-lade, nici bătaii cu „îmft”, „gîmft” sau fălci rupte, acțiunea desfășurîndu-se linear și mai ales strîns, în cel mai bun înțeles al cuvîntului. Mărgineanu nu s-a lăsat deloc furat de posibilul interes strict vizual (pe care cartea lui Zîncă îl propunea, desigur, deși aici avem anumite rețineri!), el construindu-și filmul mai ales pe destinul unor personaje — destin legat, permanent, de traiectoria prin viață, timp de cîteva zile, a eroului interpretat de Victor Rebengiuc. Și interpretat admirabil.

Alături de acesta, Ovidiu Iuliu Moldovan, George Constantin, Mircea Albulescu, Sanda Toma, Constantin Diplan, Draga Olteanu-Matei s.a., în po-fida unor dialoguri nu neapărat remarcabile, reușese să creioneze cu

aplomb o suită de perso-naje demne de reținut.

O mențiune deosebită calității imaginii lui Gabor Tarco și montajului semnat de Helga Preatcu. Și încă una, întregii echipe, pentru acele rare — dar delicioase — momente de umor, cum este de pildă cel al „suspecților” din tren interpretați de doi vîrstnici, amuzanți și teribili de expresivi frați gemeni.

HORIA PATRAȘCU ■

LEONARD RĂCHITA Proiect monumental

„Caminante”

Jurnal mexican (58)

Spre Valladolid

2.

Dealtfel, nici poezii nu trebuie judecați după felul cum au iubit, ci după felul cum au cîntat iubirea. Au fost unii care au cîntat femeia cu fervoarea cu care a cîntat-o Dante pe Beatrice, în schimb n-au înțeles ceea ce un tînăr mexican află indeobște destul de devreme. Abia dacă ne mai mirăm. Ca și de altele... Ne interesează oare că Baudelaire a trăit cu o femeie pitică? Sau că Horațiu nu arăta deloc ca un Adonis, iar Byron și Keats erau scunzi? Și totuși aceste lucruri ne sînt amintite, deși ele n-au nici o importanță decît pentru cei care confundă cultura cu anecdotele picante. Cumva pentru a sugera că Fortuna le-a refuzat onora dintr-un nemuritor ceea ce a oferit, poate, băiatului care ride acum și flutură un sombrero spre autobuzul nostru?

Cînd, în mijlocul unei orchestre de mariachis, își cîntă serenada iubitei, mexicanul nu e, fără indoială, nici mai naiv, nici mai ciudat decît Goethe care la șaptezeci de ani s-a îndrăgostit de o fată de șaptesprezece ani și a cerut-o în căsătorie. El știe că viața nu-i o sărbătoare continuă, dar de ce să deteste serenadele cîntă vreme simte nevoia să le cînte? La urma urmei și el are dreptul să fie judecat după ceea ce simte, așa cum poezii sînt judecați după ceea ce au visat și au spus. Sau de ce declarația unui Gide „N-am știut niciodată să renunț la nimic” ar suna mai puțin firesc în gura lui? Am văzut tineri dansînd **bamba** în regiunea Veracruzului și **jarana** în Yucatán. Dansul lor era aproape un răspuns. Intr-adevăr, cum să disprețuiești ceea ce e un noroc?

Mă întreb ce știam înainte despre Mexic. Lucruri învățate prin școală, citite prin cărți. Unele abia dacă le mai țineam minte. Pe altele le-am uitat aici. Erau prea superficiale pentru a rezista unei confruntări. (Intr-un drum se întîmplă să și pierdem; sau totdeauna trebuie să și pierdem.) În schimb, am căpătat, cred, un punct de vedere personal despre tropice. Toate aceste note ale mele sînt pline de obsesia soarelui? Ei bine, e exact ceea ce vreau să recunosc. De mulți ani sînt convins că a iubi lumina poate fi o problemă de caracter. Între această pasiune și năzuința de a trăi în conformitate cu ea se află uneori doar un pas care nu-ți cere atît curaj, cit onestitate. Am colindat cîndva ruinele de marmură ale Greciei copleșit de bucuria descoperirii pe care am făcut-o atunci. Că lumina îmi spunea mai mult decît cărțile pe care le citisem despre cultura elină, și găseam în ea un simbol fericit pentru disponibilitățile mele de păgîn. Și, iată, în Mexic mi se întîmplă ceva similar. M-am obișnuit mai înții cu pădurea tropicală, apoi cu cerul arzător al sudului săgetat de umbra păsării quetzal, m-am familiarizat cu mirosul insistent de copal, răspîndit în întreg Mexicul, cu violența soarelui, cu ruinele calde și, pe nesimțite, am descoperit că obsesia piramidelor, obsesia calendarului, obsesia ploii și vieții, toate se leagă între ele, toate se întîlesc undeva într-un punct pe acest pămînt fierbinte care a fost una din sursele de cultură și de moarte. Nu-mi fac iluzia că am înțeles astfel Mexicul, dar am certitudinea că el nu-mi mai este străin. M-am simțit mult mai străin în centrul Parisului decît aici. Chiar dacă de zile întregi străbăteam numai incintele unor orașe dispărute și aproape am uitat cum arată un bulevard.

Cineva mi-a povestit odată despre o călătorie făcută cu o mică ambarcațiune pe mare, vreme de trei săptămîni. Prima mea reacție, auzind că „eroii” acestei călătorii vor să scoată o carte despre experiența lor, a fost să zic: Ce poți să descoperi pe mare în trei săptămîni? Ulise a avut nevoie de zece ani. Și chiar atunci, singurul lucru pe care l-a aflat sigur trebuia, în mod firesc, să-l cunoască dinainte. Pe urmă mi-am zis că, poate, m-am grăbit. În trei săptămîni poți să nu descoperi nimic despre mare, dar poți să descoperi aproape totul despre cei cu care călătorești. Pe cîtiva metri pătrați caracterele se arată aproape goale. Și, uneori, asemenea situații sînt necruțătoare. Ele te obligă să te arăți așa cum ești. Poți să stai o viață întreagă lîngă un om și să-l înțelegi superficial. Și o singură împrejurare îți dezvăluie adevărul. După cum tu însuși afli atunci despre tine lucruri pe care le bănuiai numai sau a căror confirmare o așteptai.

Intr-un fel, acest autobuz este corabia noastră. Ne-am imbarcat pe el la Ciudad de Mexico și acum, după mai multe „escale”, am ajuns aproape de limita sudică a Mexicului. Aici nu mai există piramide, nici junglă, nici ploile care pînă acum cîteva zile se năpusteau furioase asupra noastră. Există numai această sosea goală, aridă, pe care autobuzul gonește sub un soare asurzitor și extenuant, cîmpul pietros, cu cactuși giganti. Și totuși, Mexicul îmi dă un motiv de mîndrie. Nu, n-am devenit din fericire unul din acei triști blazați pragmatici pe care într-o țară îi interesează numai hotelurile și afacerile lor. Încă sînt în stare să înalț în mine un strigăt de recunoștință unui cîmp gol strivit de lumină. O, zei impulsivi ai Mexicului, îndurați-vă de alții, eu nu mă plîng. Mă simt bogat în sărăcia mea. Căci nu pot fi sărac cîntă vreme iubesc atît de multe lucruri... „Ceea ce-ți lipsește împrumută de la tine însuși”, suna maxima stoică a lui Cato. De cite ori mi-am adus aminte de ea, mi s-a părut un simplu joc de cuvinte. Fericirea nu se rezolvă prin paradoxuri. Și astăzi cred la fel. Dar dacă nu găsești în tine nimic, zadarnic cauți prin lume. Un cîmp cu cactuși însoriți îmi reamintește asta, în tăcere. Cum tace aproape tot timpul dr. Huerta.

Ajungem cu o mică întîrziere la Valladolid.

OCTAVIAN PALER

Mihu Dragomir

Alături arzînd

Arzînd alături: dragoste și ură
m-au mistuit, zbucnind nepotolite.
Alături: renunțare și ispite.
Alături: nimbu-aeriform și zgura.

Cu buze arse-n doruri nesfîrșite
eu alora le-am răcorit arsura,
nu între DA și NU mi-a fost măsura,
am înviat sub rănile primite.

Arzînd alături: gerul și văpaia.
Cîntînd alături: trăsnetul și ploaia.
Mereu alături: azi și viitorul.

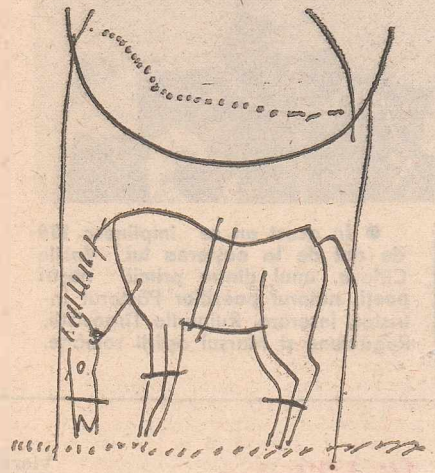
În clipa morții moartă în preziuo
sînt bun sosit, deși sînt și adio,
învînsul meu, și mie-nvingătorul.

La greu

La bine și la greu, mă simt tot bine.
Ba chiar cu mult mai bine mi-e la greu
Născut sub plugul marilor lavine,
sub plug și ploi mă simt în largul meu.

Furtuna ca pe-un mire mă sărută
și-mi cere sfat cînd e și ea la greu.
Și dulce vin solar, dar și cucută,
a cunoscut prea plin paharul meu.

Nu-i inimă, nu-i doar atît în mine,
e-un cîntec ne-auzit, cu ritmul greu,
Cu el, și-n bine și la greu, mi-e bine.
Și-ar fi cu mult mai greu, fără de greu.

Rapsod și ctitor multor începuturi

Dacă ar trebui să optez pentru una din virtuțile dominante ale personalității proeminente a lui Mihai Dragomir, scriitorul polivalent a cărui a 60-a naștere o cinstim în acest aprilie în absența sa de pe acum de 15 ani împliniți tot în această lună, aceasta n-ar putea fi alta, după părerea mea, decît cea prodigioasă vocație a unor mari începuturi, fie că e vorba de tematica predilectă a scrișului său, fie de contribuția la întemeierea noii noastre culturi, fie de promovarea talentelor. Poet cu o afirmare lirică notorie în anii de dinaintea războiului, așa cum ne-a apărut îndeosebi odată cu apariția postumă a masivelor volume „Dor” și „Minutar peste netimp”, Mihai Dragomir avea s-o ia în bună măsură de la început în anii de după istorica insurecție națională antifascistă și antiimperialistă din august 1944 pe care avea s-o evoce, ca nimeni altul, într-o viziune pe care spiritul înnoitor al ideologiei noastre din ultimul deceniu și jumătate o confirmă tot mai mult: „Ziua venea de departe și de demult. / Din cîmpia Padeșului, și mai de demult. / Ziua venea de demult și de departe. / Din pădurile Aibacului și mai de departe. // Și de-aceia n-au mai sunat buciurile, pe drum, / Și n-au bătut în toace de lemn, alarmele / Partidului, țîșnind din străfunduri, a spus: «Acum!» / Și țara și-a luat, de mult pregătite, armele...”

Om care în anii tinereții lui cunoscuse tragedia poporului nostru din preajma și din timpul declanșării celui de-al doilea război mondial, după cum o atestă nenumărate fapte literare, de la poezii și articole scrise în epocă (printre primii înfierare odiosul Dictat de la Viena) la scrierile de după Eliberare: poemul „Războiul”, viziunara plachetă de versuri „Întoarcerea armelor” și romanul rămas neterminat „La început a fost sfîrșitul”, scriitorul angajat cu toată dăruirea de care a fost capabil pînă în ultima clipă a vieții, în slujirea noilor comandamente ale epocii avea conștiința implicării sale totale în noul curs al istoriei noastre contemporane: „Da, eu am stat în răscrucele lumii. / În mijlocul genezii am stat...”

Nu e loc de istorie literară în spațiul restrîns al unui articol și totuși nu mă pot abține să nu citez cîteva fraze dintr-un „Manifest poetic”, care a circulat în foi volante în Brăila anulului 1947, al cărui principal autor era poetul care activa încă în orașul natal ca militant al organizației de tineret și redactor al ziarului Partidului Comunist Român „Înainte”. „Din singele încheșat pe obrazul sfărîmat” — se spune în acest manifest vizionar — „din arborii măcinați cu arterele, pietrișul și ploaia, din praful și zăpezile răscolite de-a lungul globului, din încheștarea de la Stalingrad și maquis-urile franceze, din speranțele robilor coloniali și amurgul falselor zeități bancare — se naște poezia de miine”.

Epopeea, corul, imnul, filmul — poezia strălucind în viață, desfășurare, eleganță, cuvîntul spălat de mizerie și parfumuri.

O simțim, va fi o poezie unanimă, generoasă, masivă, groznică și tulbură, ca un ocean, și limpede în adîncuri, nouă și cuceritoare, ca apa care spală ceața din ochii omenirii, în fiecare dimineață, de atîtea milenii.

Pentru poezia aceasta trăim. „Împotriva formulilor — conchidea poetul — împotriva modei, vom devasta cîmpurile de rugină, vom limpezi fluviile în răcoarea bibliotecii și tumultul manifestărilor, în mine și porturi, vom înfige flamura noastră de credință în poezia descătușată a lumii întregi, poezia spiritelor de-a pururi libere”.

Cine parcurge opera sa poetică însumînd 21 de volume și plachete — și din păcate sînt tot mai puțini cei care o pot face pentru că eforturile noastre nu s-au învrednicit încă să ofere, mai ales noilor generații de cititori, o amplă și semnificativă selecție din poezia lui Mihai Dragomir — va putea admira cît de consecvent a fost autorul cu această profesiune de credință făcută în epoca de început a noii orînduirii ca și a noii literaturi. Dacă într-o seamă din aceste cărți

apărute într-o perioadă dominată de orientări nu prea fertile ale scrișului nici poezia Mihai Dragomir nu s-a putut sustrage de la ceea ce eu numesc fenomenul dezarmării de la cursul fizic viziunii și expresiei poetice cu atît mai vizibil la poet de o mare forță și cultură, încă de la volun „Pe struna fulgerelor” (1955) în paginile căr „Pe străluca unul din primele noastre poeme filozof noi, unanim apreciatul „Oda fulgerelor”, se simte tentaiva de a emancipa nu numai propria poezie orice asemenea corpuri străine, dar și de a contribui înnoirea generală a tematicii și limbajului liric. Am vedea, cînd afirm această, volume ca „Oda pămîntului meu” (1957), mai sus-citatul „Întoarcerea armelor” (1959), „Stelele așteaptă pămîntul” (1961), riguroasă selecție din colecția „Cele mai frumoase poezii” (196 care, corelate cu volumele postume „Șarpele fantast (1965), „Dor” (1969), „Minutar peste netimp” (1974), înfățișează una din cele mai complexe personalități poetice din ultimele patru decenii. Sînt direcții poeziei noastre contemporane cum ar fi lirica patriot vizionară, de factură romantică, de reflecție filozof asupra relațiilor interumane, de exaltare a cucer cosmosului, de apologie a bucuriei de a trăi după legă acestui pămînt în care nu se poate să nu-i recunoaș pionieratul acestui prodigios rapsod. Sentimentul cîntă, deloc emfatic, e acela al ctitorului, avînd fiecare dată o durabilă acoperire în aur într-o inițiativă de animator și îndrumător literar încunun de crearea revistei „Lucașărului”, desigur publicată c a lăsat cea mai luminoasă trajectorie în istoria liter contemporană, căci trebuie s-o recunoaștem, după c o făcea unul dintre membrii conducerii sale de c succesele sale s-au datorat de-a lungul celor apro 21 de ani de existență îndeosebi bucuriei motrice fix de animatorul care avea merite deosebite în conducerea „Vieții românești”, a revistei dispărute odată cu ființarea „Lucașărului”, „Tînărul scriitor”, a cunografiei române (sub directoratul lui Mihai Drago la această instituție s-a obținut primul mare succes filmul „Moara cu noroc”). Deși nu mi-ar fi greu, unul care l-am eunoscut în mod nemijlocit în acei ani, să demonstrez meritele lui Mihai Dragomir promovarea orientării salutare a „Lucașărului” într moment-cheie al dezvoltării culturii noastre, am evoc numai acea întînsă activitate de descoperire formare a talentelor pe care ținea să le întîmpine fiecare dată „cu piinea și sarea celor mai cu prietenii”, cum se exprima în tableta de inaugurare paginii intitulată simbolic „Dintre sute de catarge” la bordul căreia luîndu-și zborul multe „Stele nune” au devenit între timp aștri tutelari ai literurii contemporane. De subliniat că Mihai Drago întreprinde această operă de vizionar asupra de nelor literaturii noastre nu o dată cu prețul unei a vărâte și nobile salatorii, fără orgoliul săvîrșirii u act de binefacere, ci mai ales cu sentimentul om care, cum spune într-o poezie dedicată unor începători într-ale scrișului, se lăsa „pătruns de cantitatea lumină cu gestul cel mai simplu și firesc al celui c ca să bea izvorul, se închină”. Chiar cînd nu p să-si ascundă bucuria de ctitor, de om al începutur el se făcea exponențial colectivității, ca în poemul un romantism vizionar „Miine”: „N-am să vă rog multe, mai departe, / dar voi fi de-a pururi răsplătit Tu copile, ai să zbori spre Marte, / însă zborul l-am pregătît”.

Dar poate niciunde conștiința aceasta de rapsod și de ctitor al atîtor începuturi nu e atît de binețetizată ca filozofie de viață și de literatură ca în l dăra poezie „Om”, care ar trebui pesemne să prezic cercetarea întregii sale opere. Chintesență de gin și expresie, deopotrivă cod umanist și testament, surile ei parcă gravate în marmura unui monum închinat destinului omului: „Pierind în somnul ne vizez o nouă zi. / De-aș vrea să fiu de piatră, știu / tra va-ncolți / Cînd asfințeam, multimea în ușa bătea / O ceată-a fost iubită / trecînd. Iubirea n Mi-a fost sfărîmată casa, și alta mi-am durat. / disperat prin gloanțe și totuși am sperat. / Priet plecat-a pe cînd gemeam mai greu. / Și tot prietenii masa mea-i mereu. / Mi-am azvîrlit chiar viața p talger de cîntar / Am socotit-o strîmbă, și-am i put-o iar. / Și-așa mă ure, spre piscuri, ca flăcări vînt / mereu înfrînt de mine, mereu mai neînfrînt”.

Nu sînt greu de remarcat multiplele valori ale a tei mici capodopere lirice construite parcă numai poeme într-un vers, exceptînd ultimul distih care să îndreptățească speranța într-o nouă zi a poet c pierrea în somnul nopții de 8 spre 9 aprilie Giurgiu, acum 15 ani. Noua zi care trebuie să p teze asupra personalității operei lui Mihai Drago lumină tot mai puternică.

NICULAE STOIAN

Aurel Martin: Ne putem mindri

că am realizat prin carte

o veritabilă mișcare istorico-literară

— A apărut, la Editura Minerva, al cărui director sînteu, cel de-al 1000-lea volum din colecția Biblioteca pentru toți. De la acest eveniment aș dori să începem discuția.

— Mi se pare că este un eveniment de însemnătate națională. În decurs de aproape două decenii, cu o apariție destul de sistematică, B.P.T. s-a impus drept cea mai populară colecție din țară. Ajungînd ca prin 1000 de numere să acopere zone geografice și culturale din cele mai diverse. Pe primul plan aflîndu-se, bineînțeles, literatura și cultura română. Cine are cele o mie de volume, are o întreagă bibliotecă.

— Spuneți că e vorba de un eveniment de însemnătate națională. De ce credeți acest lucru?

— Colecția aceasta exprimă setea de informare și frumos a națiunii. Mă bazez pe ideea interesului stîrnit de la început printre cititori și a tirajelor fantastice atinse de colecție aducînd în zăna omului culturii întregi. Și nu e de ignorat faptul că această colecție se numără printre cele mai vechi din Europa.

— Datează din 1895. Dar cine este fondator?

— Dumitru Stăncescu. Un folclorist. — Prețul accesibil al volumelor din B.P.T. reprezintă și el o încurajare a cumpărătorului de carte.

— Categoriile care este așa. Dealtfel, cartea la noi este ieftină, iar volumele din B.P.T. — la prețul de 5 lei exemplarul — au șansa de a pătrunde în mase. Efectiv este o colecție al cărei titlu se justifică plenar. Ea este „pentru toți”. Aș mai adăuga ceva: în legătură cu modul de favorizare a pătrunderii cărții în mase. Prin prefețe, tabele cronologice și cu un mod foarte modern de gîndire critică. Noi înlesnim autorilor să se desfășoare cum vor ei. Încurajăm varietatea metodologică. Aceasta vine în întîmpinarea unui fapt cunoscut; de sociologia lecturii: trebuie avut în vedere că majoritatea cititorilor sînt tineri care au terminat zece clase, cu un orizont cultural deci mai vast decît cel al cititorilor de acum 20—30 de ani. Din această cauză opțiunile noastre au mereu în față virtualul cititor cu pregătirea lui intelectuală.

— Am vorbit, pînă acum, despre caracterul popular al culturii, discutînd implicațiile existenței unei colecții de carte așa cum este Biblioteca pentru toți. Cum se poate evita ca în orice caz cultura să nu devină un lux, să nu reprezinte apanajul unui grup care să-i permită doar lui să se informeze, să se îmbogățească?

— Mie personal această problemă a „elitismului” mi se pare o falsă problemă. În ceea ce privește țara noastră, desigur.

— Am enunțat-o la modul general. — Ea se poate pune pentru o țară în care ar exista niște contradicții foarte mari între autori și cititori sub raportul receptării operei. Și se pune într-o cultură în care cartea este foarte scumpă. Dacă revenim la ideea dinainte, și anume aceea că la noi majoritatea oamenilor au studii medii, pro-

blema diferențelor dintre autori și cititori apare altfel. Chestiunea care se pune este ca procesul acesta de ridicare calitativă a întregii culturi să se producă în chip firesc.

— Cum adică în chip firesc?

— Cum să vă explic? Potrivit legilor interioare ale culturii. Care înseamnă creativitate, accesibilitate în sens superior, progres, diversitate. Personalizarea actului creator. Pentru că în momentul de față tendința fiecărui autor este aceea de a avea în opera sa o viziune cit mai personală asupra vieții.

— Cum se reușește ca opere care aparțin trecutului să fie prezentate ca opere „vii” — de actualitate?

— Noi avem două tipuri de ediții — critice, în seria „Opere”, „Scriitori români”, „Restituito”. Ele tind să aducă în actualitate, cu acribie filologică, tot ceea ce reprezintă ceva caracteristic pentru scriitorii români reprezentativi. Studiile introductive, notele și comentariile, variantele se constituie în adevărate fiziologii ale operelor literare. Acestea sînt destinate specialiștilor în primul rînd. Există și un alt tip — cele din „Arcade” și „Patrimoniul”, destinate publicului larg, și în primul rînd elevilor și studenților. Publicăm, de pildă, în „Arcade”, o operă sau o antologie dintr-un scriitor remarcabil. Aceste texte sînt însoțite de o postfață. Care este concepută eseistic, exprimînd un fel de dialog al prezentului cu trecutul, al minții noastre contemporane cu opera discutată. În sensul de a extrage ceea ce este actualitate în operele scrise altădată. Și de a vedea cu alți ochi decît odinioară textele respective. Aceasta este un mod foarte important de a-i actualiza pe clasiici, de a le demonstra perenitatea. Tot în slujba ideii de mai înainte se înscriu lucrările de istorie literară propriu-zisă din seria „Universitas”, „Confluente”, „Momente și sinteze” sau „Introducere în opera lui...”. Trebuie să spun că în zece ani de cînd s-a înființat editura ne putem mindri că am realizat prin carte o veritabilă mișcare istorico-literară la noi.

— Editura Minerva nu riscă niciodată cu un autor, ci merge la sigur. Asta înseamnă că munca de aici este mai ușoară?

— Nu. Pentru că munca editorului nu este doar de a selecta. Noi vrem să restituim prin ediții textele și sub un raport filologic superior. Noi nu am avut o mare tradiție în materie de editarea clasicilor. Între cele două războaie au văzut lumina tiparului doar cîteva lucrări de prestigiu. La Editura Fundațiilor — condusă de Alexandru Rosetti — și la „Scriitorii români” din Craiova sub forma unei colecții conduse de Nicolae Cartoian. Ediția Eminescu a lui Perpessicius, Heliade, a lui Dimitrie Popovici...

— Ediția Hasdeu a lui Mircea Eliade...

— Da. În anii noștri s-a ajuns la norme științifice de editare, stabilirea textelor, colaționare, confruntare, depistarea de manuscrise, într-un cuvînt, la cunoașterea laboratorului de creație a autorului respectiv.

● Aurel Martin, istoric și critic literar, directorul Editurii Minerva, s-a născut la 15 mai 1926.

● Bibliografie: **Poeți contemporani** (vol. 1 — 1967; vol. 2 — 1971), **Introducere în opera lui N. Filimon** (1973), **Metonimii** (1974), **Pro patria** (1974), **Acolade**, 1976.

— Cu toată această muncă, pe care de la început știam că nu-i ușoară, unele din lucrările apărute la Editura Minerva nu-și găsesc cititorii. De ce?

— În materie de carte — după opinia mea — problema audienței acesteia trebuie judecată diferit. O prejudecată, zic eu, este aceea că o carte are succes dacă se vinde în cîteva zile sau în cîteva ceasuri. Iar cartea care nu se vinde imediat n-ar avea succes. La noi se vind mai greu edițiile critice. Dar edițiile critice nu sînt tipărite pentru a se vinde imediat. Ci pentru ca promoții succesive de cititori să le poată cunoaște. Unde lipsa de audiență a fost reală a fost în cazul unor ediții de folclor moștenite de la fosta Editură pentru literatură. Era o lipsă de audiență pentru că dădeam mult folclor inedit, interesant doar pentru specialiști. Noi tindem acum ca în materie de folclor să restituim în ediții critice marile colecții devenite clasice și printr-o serie ca „Mășterul Manole”, care are răspîndire în tiraje foarte mari, să aducem folclorul în atenția marelui public.

— Totuși, țin să remarc un fapt deosebit imbușcător: clasiicii nu se găsesc în librării. Să revenim. Ce credeți că este o editură: un organism suplu sau un mecanism rigid, deși bine pus la punct?

— O editură trebuie să țină pasul cu vremea. Sintem deci obligați prin profesie și prin sarcinile asumate să fim supli, să fim dialectici. Dar organizarea acestui lucru presupune și o disciplină, fără de care producția ar fi anarhică. Fără de care ideile directorilor n-ar putea fi urmărite. De aici și una din măsurile luate de la înființare — organizarea întregii producții pe colecții și serii.

— Există, în alte zone ale planetei o anume nepăsare în fața fenomenului cultural. Bunurile spirituale nu-i interesează întotdeauna pe oameni și ei

se arată în primul rînd însetați să posede cit mai multe obiecte, ferecîndu-se într-o lume a suficienței și trăind numai în universul pe care îl văd, fără a-și închipui și existența altor zări. Ei transformă și arta într-o demonstrație a puterii economice, achiziționînd, de pildă, tablouri, la prețuri exorbitante, doar pentru ca în jurul numelui lor să se stîrnească vîlvă.

— Aceasta nu este caracteristic țărilor socialiste, unde de la lichidarea analfabetismului pînă la generalizarea învățămîntului de zece ani există o altă concepție care prezidează cultura. Dacă ne referim la noi, tirajele cărților pentru cei 22.000.000 de locuitori ai țării sînt extraordinare. Este o altă problemă care mi se pare importantă. Raportul dintre producția de carte și cititori. La un simpozion U.N.E.S.C.O. cu prilejul Anului internațional al cărții, directorul general René Maheu, în concluziile sale, a spus că întrebarea secolului în materie de carte nu este cîtă carte se tipărește ci cîtă carte se citește. Și releva fapte din Occident demonstrînd că după terminarea școlii oamenii nu mai citeau aproape nimic, acaparați de lupta pentru existență. Situația este fără îndoială dramatică.

— Vă puteți închipui o civilizație fără carte?

— Personal, nu. Deși se fac prognoze în privința dispariției modului actual de răspîndire a culturii prin carte. Dar există o voluptate a lecturii pe care o dă chiar gestul de a întoarce o pagină sau de a reciti un pasaj. S-ar putea ca în viitor numărul de cărți groase să scadă și să existe o tendință de cruțare a timpului și o tendință superioară de concizie a expresiei.

— Au trecut 30 de ani de cînd ați publicat primul articol. Aveți o vastă experiență de critic și istoric literar. Ce apreciați că s-a schimbat de-a lungul anilor în modul de receptare a moștenirii literare?

— În procesul de valorificare a moștenirii culturale au existat mai multe etape — mă refer la perioada de după 23 August 1944. A fost mai întîi o etapă a amatorismului care s-a împletit și cu o anumită rigiditate de ordin ideologic și cu un anumit dogmatism, cu un anumit mod de interpretare ne-specific a fenomenului literar revolut, într-un context în care valorile literaturii române nu erau practic scoase în evidență prin ceea ce aveau ele esențial. Dăunător a fost, după părerea mea, între anii 1943 și 1954 și încă după aceea, în ciuda intențiilor teoretice de a vorbi despre trecut în mod critic, cu discernămint, că se realiza nu o evaluare a trecutului, a culturii în genere, ci o diminuare a acesteia, atît prin numărul mic de scriitori reeditați cît mai ales prin perspectiva aruncată asupra lor sau asupra unor momente. E deosebit de important faptul că după Congresul al IX-lea care a statornicit linii clare de dezvoltare a realităților românești, în urma indicațiilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, acest proces a trecut într-o fază nouă — fază în care valorile trecutului au fost absorbite în tezaurul nostru peren ca expresie a spiritualității noastre. Aceasta a dus la o diversificare a editurilor potrivit unui anumit profil. Așa s-a născut în 1969 Editura Minerva a cărei sarcină este tocmai valorificarea științifică, patriotică, a trecutului nostru, a tradițiilor progresiste ale culturii noastre. E dincolo de orice îndoială că succesele obținute se datoresc acestei noi politici culturale, antidogmatică, antirigidă, deschisă spre universalitate.

GEORGE ARION ■

Mengele

La Birkenau-Auschwitz erau sute de călăi care uicideau direct, cu propriile lor mâini: strangulînd, împușcînd în ceață, torturînd, injectînd fenol în inimi, selecționînd oamenii pentru camerele de gazare, împingîndu-i în cuptoarele crematoriilor.

Alte sute ajutau la exterminare. Multe alte sute păzeau cu mina pe automat, zi și noapte, ca totul să se petreacă în cea mai perfectă ordine.

Numele lor nu le-am cunoscut. Unele, cîteva, extrem de puține, le-am aflat ulterior, după eliberare, din documentele publicate.

Numele unui singur călău l-am știut încă atunci, acolo, la Birkenau. Al celui mai mare: căpitan SS dr. Josef Mengele. „Lagerarzt.”)

Călăii nu puteau fi cunoscuți de toți Häftling-ii. Victimele, asfixiate și arse în crematoriul nr. 1, n-aveau cum și cînd să-i vadă la față pe călăii crematoriilor nr. 2, nr. 3, nr. 4 și nr. 5. Nici o victimă ucisă într-un crematoriu nu l-a cunoscut pe zbirii de la celelalte crematorii.

Unul singur a fost văzut și cunoscut de toți cei peste 5 milioane de Häftling-i exterminați la Birke-

nau-Auschwitz, de toți supraviețuitorii acestui lagăr: căpitanul SS dr. Josef Mengele.

S-a născut la Grünzburg, în Bavaria, la 16 martie 1911.

El este încă, sînt convins, în viață.

Dacă s-ar întîmpla o minune și ar fi prins, atunci peste 5 milioane de Häftling-i ucși, asfixiați, arși la

două treimi din cei proaspăt sosiți erau exterminați în cîteva ore. Cîți și cine anume trebuia să meargă de pe peron direct în camerele de gazare stabilea de fiecare dată — indiferent cite trenuri soseau într-o zi sau într-o noapte — unul și același: căpitanul SS dr. Josef Mengele.

La selecționarea pentru cremato-

Tinerii trebuie să știe!

Dicționar de lagăr

Birkenau-Auschwitz s-ar intrupa din cenușa lor și ar arăta cu degetul spre el. Peste 5 milioane de degete, într-un gest increment pe veci, ar atesta că el este căpitanul dr. SS Josef Mengele, fostul Lagerarzt la Birkenau-Auschwitz.

Pe peronul Birkenaului se opreau, pufînd din greu, locomotive pornite din orașele tuturor țărilor Europei cotoprite de nașiști. De-a lungul a patru ani, din vagoanele desferecate au coborît pe acel peron de la capătul vieții peste 5 milioane de deportați. Aproximativ

riu a celor rămași inițial în viață stăteam aliniați în front, în pielea goală. Cineva trecea prin fața noastră și cu mina dreaptă înmănușată, orientată spre noi, avînd patru degete ușor indoite, indica, mișcînd abia perceptibil arătătorul, cine să iasă din rînd, din viață și să intre în coloana morții, așteptată cu ușile camerelor de gazare larg deschise. Acel cineva era totdeauna căpitanul dr. SS Josef Mengele.

În puterea virstei, abia împlinise 30 de ani, înalt, zvelt, prestant, căpitanul dr. SS Mengele venea de

fiecare dată să selecționeze pus la punct ca pentru o ceremonie: proaspăt bărbierit, uniformă călău impecabil, cizmele lustruite lună, mînuși fine, din piele de căprioară. Pedant, meticulos, niciodată grăbit, fredona dezinvolt o melodie și, eu fața senină, aproape zîmbind, indica, mișcînd abia perceptibil arătătorul de la mina dreaptă ridicată la înălțimea umărului și îndreptată spre noi, cine să iasă din rînd, din viață. Își mișca degetul firesc, calm, degajat ca un regizor care face semn unui actor să iasă din scenă.

Mensch

Mensch — om?! La Birkenau-Auschwitz acest cuvînt nu era cunoscut. Nu se pronunța niciodată. Niel în alte lagăre de concentrare. A fost înlocuit cu Hunde. Ciine.

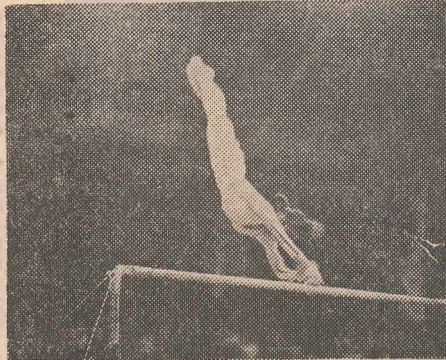
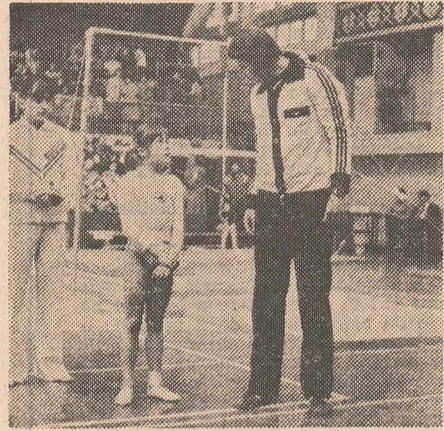
Sobiebor a făcut excepție. Häftling-ul Freiberg, supraviețuitor al acestui lagăr, își aminteste că auzea des pe un ofițer SS-ist strîgînd Mensch. Era numele pe care i-l dăduse ciinelui său. Îl striga mereu Mensch! Omule! Și-l asmuțea să-i sfîșie pe Hunde, pe ciini, adică pe Häftling-i.

*) Medicul lagărului. OLIVER LUSTIG ■ fostul Häftling nr. 112398

Campionatele internaționale de gimnastică ale României

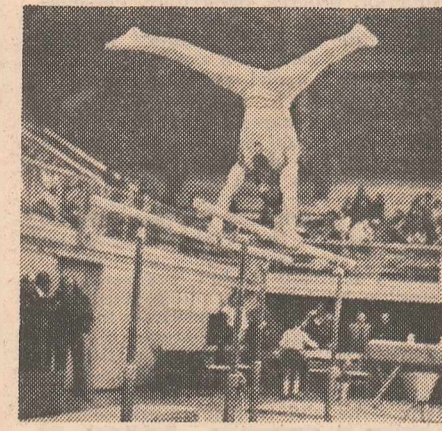
Prezentul și viitorul echipei naționale: Bela Karoly, Nadia Comăneci și Anca Kiss

O notă impecabilă după un exercițiu perfect

Emilia Eberle și Ion Chechicheș sau o echipă în care omul nr. 2 e întotdeauna la înălțime

În absența lui Dan Grecu, spectacolul rămâne spectacol: Kurt Sziller
Foto CORNEL CATANĂ

Minunata familie a automobiliștilor

O spun de la început: minunată este familia automobiliștilor, a celor care construiesc, concurează, repară, a celor care asistă la întrecerile pe patru roți, chiar dacă în fața locuințelor lor sau în garaje nu stă un astfel de mijloc de transport proprietate personală... Aș zice chiar mai mult și anume că, indiferent de cotele geografice, indiferent de puterea „cailor”, de banii puși în joc, lumea curselor de automobile se leagă, într-un fel destul de ușor de identificat, într-o singură și minunată familie, în care ceea ce contează este sentimentul comun de dragoste pentru motoare, viteză, îndrăzneală și risc, siguranță și inventivitate, pentru o muncă la care concură numeroși anonimi, pentru că o mașină înglobează în ea, indiferent de formă și volum, o uriașă și nebănuită cantitate de efort, de material și creație.

Duminică ne-am aflat printre miile de spectatori ai primei întreceri automobilistice de viteză a anului, organizată de Filiala București a A.C.R., în colaborare cu

Clubul „Unirea tricolor”, competiție care-și propusese să răspundă mai multor scopuri: să inaugureze sezonul probelor de circuit (prima etapă a Campionatului național de viteză ca și a celui studențesc și includerea, la cea de-a 7-a ediție, a trofeului memorial Jean Calciu în disputa celor mai rapizi automobiliști).

Participarea — concurenți și public — a fost multumitoare, vremea splendidă, mașinile frumoase și bine puse la punct (mențiuni speciale pentru cele ale Întreprinderii de autoturisme Pitești și ale Politehnicii București), lupta sportivă incisivă. Dar... n-am auzit o vorbă măcar care să fi conferit evenimentului ceva din solemnitatea pe care trebuia s-o aibă. Federația a fost prezentă prin reprezentantul său Radu Dobrescu, în calitate de delegat, funcția sa fiind aceea de adjunct al secretarului forului de specialitate. Un birou de presă n-a existat, spectatorii și ziaristii trebuind să se mulțumească cu anunțurile făcute la fața locului, cu suficiența zgircenie. Cit despre alte informații de popularizare, de situația de pe traseu (de ce n-au mai apărut Iancovici sau Bellu la un moment dat pe primul plan al cursei, de ce a ieșit din traseu Motoc, de ce? de ce? de ce?), care va fi ur-

mătoarea probă și unde va avea ea loc ș.a.m.d., toate ne-au lipsit din... belșug. E drept că nu s-au făcut încasări, intrarea fiind liberă (cel puțin pe acolo unde am intrat noi), idee generoasă dacă automobilismul nu s-ar face cu mulți bani și dacă organizările reușite (cum n-a fost cea de duminică) n-ar solicita și ele fonduri. Nu știm nici până la această oră cînd scriem ciți participanți au fost, cite abandonuri s-au înregistrat și de ce, ce medii orare s-au obținut etc. Știm doar că s-a concursat și că mulți sportivi s-au străduit, că Bucureștii au primit vizita unor automobiliști din județele Caraș-Severin (bine clasati), Cluj (dar de la ce club, căci se schimbă cam des denumirea celui din orașul ardelean), Hunedoara, Iași, Brașov, Timiș — poate și din altele, ce caracteristici aveau mașinile (pe una scria I.N.M.T., adică Institutul național de motoare termice, unitatea de concepție românească în materie!, pe altele I.A.P., adică uzina constructoare și așa mai departe). Dacă tot s-a intrat pe gratis, în ideea popularizării, atunci o propagandă bine gândită apărea cu atât mai necesară. Unde se aflau ziaristii premiați astă-ieri pentru activitatea lor? Nu le-ar fi fost locul într-un cit de simplu birou de presă, într-un nucleu viu de programare a acestui sport?

Principala probă ni s-a părut cea în care s-au înfruntat Ștefan Iancovici, Andre Bellu, Nicu Grigoraș și Cornel Motoc, adică Dacia 1300, clasa a VI-a. Deși nu s-au anunțat turele parcurse și cite mărimeau, deși nu s-a știut cînd primii i-au prins pe alții din urmă și nici de ce au ieșit din cursă citiva favoriți — Bellu definitiv, ca urmare a ruperii curelei de ventilator, Iancovici din cauza unei defecțiuni la ambreiaj, sfîrșind proba numa pentru a primi citeva puncte utile în viitor ca și Motoc, dealtfel — se poate spune că, pînă la dincolo de jumătatea în treceri, duelul dintre Grigoraș și Iancovici a ținut încordată atenția prin schimbările la conducere, cu toată diferența de „cai” dintre Dacia pregătită de Grigoraș și Renaultul Gordini pilotat de Iancovici după care primul, reprezentantul întreprinderii piteștene, n-a mai avut emoții cîștigînd cu brio, și distanțat, proba.

Încercînd să suplinim una din numeroasele carențe de organizare și de propagandă, notăm că următoarea probă va avea loc la 13 mai, la Brăila (circuit de viteză), după care calendarul programează la 20 ale aceleiași luni întrecerea de coastă, de la Păltiniș (Sibiu).

EMANUEL VALEA

Ne-au lipsit 30 de cm și am fi devenit campioni mondiali!

Mica Olandă a devenit o mare forță în fotbalul european și mondial. Revirimentul l-a produs cunoscuta echipă Feyenoord, căreia U.T.A. l-a administrat cea mai severă lecție din istoria clubului, iar apoi celebra Ajax din Amsterdam a pus baza numelui fotbalului din Țara de Jos și a lălelelor. Ca urmare și echipa națională a urcat vertiginos în ierarhia mondială ajungînd de două ori vicecampionă a lumii după două finale dramatice pierdute la München și Buenos Aires. „Oranjii”, cum sînt denumiți jucătorii naționalei olandeze după culoarea tricoului, au creat fotbalul total, admirat de toată lumea, și această școală de fotbal a dus alături de cea sud-americană, engleză, vest-germană și italiană la multe succese notabile.

— Ernst Happel e austriac și pregătește naționala Olandei. De ce federația apelează la tehnicieni străini?

— Happel a antrenat echipa națională. Selecționerul nostru a fost reținut din motive familiale, să meargă la C.M. din Argentina. Este foarte greu să obții o altă somitate pentru pregătirea selecționatei în scurt timp, care să cunoască și fotbalul nostru. De aceea am apelat la Happel care a condus cu multă pricepere și echipe de club din Olanda.

— Deci rămîneți la tehnicienii din Olanda pentru echipa națională?

— Bineînțeles, rămînem la Zwartkruis al nostru.

— Johan Cruyff, despre care presa de pe toate continentele s-a întrecut în superlative, nu mai joacă. Oare poate fi înlocuit? Cum se răfrînge lipsa lui asupra concepției de joc?

— Da, Cruyff a abandonat, dar deja în 1978 înaintea campionatului mondial. În

Argentina am devenit, fără el, vicecampioni ai lumii ca și în 1974 cu el. În meciurile din grupa preliminară s-au ivit multe carențe în jocul nostru, care împotriva Perului și Scoției a fost neconvîngător. Dar odată cu apariția accidentărilor, antrenorul Happel a fost nevoit să trimită în teren citiva jucători tineri și am cîștigat net cu Austria, am realizat o remiză cu R.F.G., am triumfat împotriva Italiei și am pierdut finala numai în pre-

lungiri. Un jucător ca Cruyff e un unicat, apare numai o dată la șapte ani.

— Sînteți un mare optimist, noi am spune o dată la 50 de ani!

— Cum vreți, am 69 de ani și de 12 ani stau în fruntea federației și pot să-mi permit să rămîn optimist.

— De două ori a ajuns Olanda în finala C.M. și de două ori a părăsit gazonul învinsă. Este aceasta soarta Olandei, de a fi întotdeauna vioara a doua?

— Dacă am ocupa întotdeauna locul doi ar trebui să fim mulțumiți. În R.F.G. am avut marea șansă, jocul în mină. Dacă am fi jucat mai cumpătat, n-am fi pierdut titlul atât de aproape. Michels este un antrenor foarte bun, poate și-a pierdut și el puțin capul în toila luptei. În Argentina ne-au lipsit numai 30 de cm pînă la titlul suprem. Spre sfîrșitul meciului, la scorul de 1:1, Rensenbrink a ajuns singur în fața porții, trage calm, dar balonul se duce în bară... Ce să faci, poți să ai noroc, poți avea ghinion, așa-i fotbalul și

de aceea jucăm de o sută de ani fotbal. Sînt deci foarte bine antrenat în felicitarea adversarului.

— Cum explicați scăderea forței cluburilor fruntașe ca Ajax, Feyenoord, P.S.V. Eindhoven sau Twente Enschede, care nu mai sînt în cursa pentru cîștigarea unei cupe europene? Se manifestă un schimb de generații, se poate vorbi de reconstrucția echipelor fruntașe?

— Și pentru noi a fost o surpriză eliminarea totală din cupele europene intercluburi. Ne-am obișnuit ani de-a rîndul, ca Ajax, Eindhoven, Feyenoord să ajungă în fazele finale. Clacarea în cupele europene nu poate fi pusă în legătură cu reconstrucția echipelor ci cu tragerea la sorți, la care trebuie să ai și puțin noroc. Se poate observa un schimb de generație și o reîntinerire, dar toate acestea se fac

Interviu cu W.A.G.M. Meuleman, președintele Federației olandeze de fotbal

repede și din mers. Sînt convins că în scurt timp cluburile noastre vor fi iar în fruntea bătațiilor.

— Deși spuneați că se manifestă acum o scădere a potențialului de joc?

— Să luăm cupa U.E.F.A. Trei echipe din R.F.G. și una din Belgrad. Oare cluburile vest-germane sînt atât de puternice? Sînt foarte bune, altfel n-ar fi ajuns unde au ajuns, dar trebuie și puțin noroc.

— Deci Olanda are, în orice caz, ghinion?

— Pentru noi, federația de fotbal, este mai bine cînd cluburile nu sînt prea mult angrenate în cupele europene. Jucătorii trebuie să joace și în națională, cum e cazul la ora actuală în campionatul european. Dacă cluburile au șanse în cupele europene, gîndurile jucătorilor sînt numai la cîștigarea trofeului și realizările echipei naționale ajung pe undeva pe planul doi. Cu ghinionul, e o treabă specială. În 1978, frunțașele noastre mai erau angrenate în cupe, n-am avut astfel timp

suficient pentru pregătirea lotului și am putut realiza numai în grabă citeva jocuri amicale. Efectul s-a văzut la mondialul argentinian.

— Dar suporterii doresc echipe de club fruntașe în Europa și rezultate excepționale pentru națională!

— Suporterii vor foarte mult, fotbalistii trebuie să dea totul. Cînd mă gîndesc profesioniștii sadea, văd fotbalistul englez, care de trei ori pe săptămînă este solicitat la maximum. La noi, în Olanda mentalitatea diferă totuși.

— Să rezumăm: deci Olanda vine în țară?

— Olanda va fi în curînd iar print frunțașe. Am ajuns la 14 milioane de locuitori — am aflat chiar zilele astea ve-tea la televizor — iar federația numără peste 1,3 milioane de membri. Acest fapt grăiește foarte mult despre entuziasm pentru fotbal în țara noastră.

— Cum se resimt plecările fotbalistilor de 24 de carate în străinătate?

— Chiar la noi joacă străini din Danemarca, Suedia sau Iugoslavia. Dar foarte mulți dintre starurile noastre pleacă în Belgia unde impozitul e mult mai mic. Nu sînt împotriva impozitului, trebuie să plătim fiecare impozit, dar ne doare cînd jucătorii ca Rensenbrink se duc în străinătate întărînd cluburile rivale belgiene. Și apoi este foarte greu de a obține acordul clubului străin cînd acești fotbaliști sînt chemați în lotul național.

— Aceste plecări rămîn deci o problemă?

— Au fost și rămîn o problemă. Găsesc înțelegere și colaborare în Belgia și Spania. Dar cînd sînt programate jocuri din cupele europene este extrem de greu să obții acordul pentru jucătorii de națională.

— Ce șanse are Olanda în C.E.?

— Va fi greu, sîntem în grup cu Elveția, Polonia, R.D.G. și Islanda.

FLOREA ȚIU
NIKOLAUS BERWANGER

Bunele intenții care le favorizează uneori pe cele rele

La o fermă zootehnică din județul Dolj au murit astă-iarnă din lipsă de hrană și adăpost corespunzător un număr însemnat de miei. Cei răspunzători de asemenea consecințe au încercat să se scuze. Intențiile lor ar fi fost bune, în sensul că au vrut să realizeze economii la furaje și materiale de construcție destinate adăposturilor.

Un președinte de cooperativă de consum din județul Botoșani, întrebat fiind de ce nu a dispus măsurile legale împotriva unei gestionare descoperită de organele de revizie că își însușise o sumă însemnată de bani — el, președintele, mulțumindu-se s-o sfătuiască să pună banii la loc — a răspuns că intenția sa a fost să evite aceste aspecte negative în cadrul cooperativei.

Se pune întrebarea : cit credit moral poate fi acordat celor care încearcă să justifice asemenea mostre de bune intenții ?

Să continuăm :

La Miliția Capitalei a fost cercetat recent un caz aparent banal, cu consecințe însă deloc neglijabile : pagube de ordinul sutelor de mii de lei cauzate avutului obștesc.

Cum a fost posibil ca în numai 7 luni, fostul gestionar al magazinului AGROCOOP din „Drumul găzarului”, București — Ion Mierlan — să delapidaze contravaloarea a peste 140 000 pungi din plastic ? — m-am adresat maiorului Ion Petre, din serviciul cercetării penale care a cercetat cazul.

Frauda săvârșită este rezultatul activității infracționiste întreprinse de invinuit împreună cu un altul, Ion Iulian, fostul șef al unei secții anexă de confecționare pungi din plastic. Însăși împrejurarea în care a fost înființată această secție merită atenție și propun s-o comentăm ulterior. În ceea ce privește fraudă comisă la magazinul AGROCOOP, ea putea fi descoperită mult mai din timp, dacă organele de control ar fi ținut seama de faptul că numărul pungilor din plastic găsite în gestiunea lui Mierlan depășea cu mult pe al celor permise legal pe toată perioada controlată.

O elementară întrebare : de unde aceste pungi în plus, ar fi dus la dezlegarea enigmei.

Cind revizora Nicolita Mirescu și-a pus această întrebare, răspunsul a dus la descoperirea ilegalității. Extinzând verificările, revizora a mai stabilit, cu surprindere, că gestionarul transferase mari cantități de pungi altor magazine. La rîndul nostru, am aflat că deși proveniența cantităților exagerate de pungi era vădit dubioasă și se impuneau clarificări, directorul comercial Nicolae Stătie i-a convocat pe gestionarii de la toate magazinele subordonate și le-a dat dispoziție să primească pungi de la Ion Mierlan.

Și cum își justifică directorul Stătie decizia ?

La întrebarea pe care i-am pus-o în acest sens, mi-a răspuns că el ar fi fost bine intenționat, în sensul că a vrut să asigure recuperarea prejudiciului cauzat de Mierlan, deoarece organele de revizie stabiliseră deja o însemnată pagubă în gestiunea acestuia. În realitate, măsura dispusă de directorul comercial avea mai degrabă menirea să-l favorizeze pe gestionarul vinovat, deoarece, prin valorificarea pungilor introduse ilegal în magazin, ar fi fost îngreuiată stabilirea provenienței acestora...

— Să revenim la secția anexă...

O să pară ciudat, dar acesta este adevărul : secția respectivă, situată în comuna Voluntari, str. Sihlea, suburbană a municipiului București, aparține, potrivit autorizației, de întreprinderea de gospodărie comunală și locativă Oltenița (???)

Iarși o ilegalitate. Inutil și mai adăugăm că mai-marii întreprinderii amintite s-au justificat tot prin bune intenții. „Avem și noi un plan de realizări. Ni s-a propus o asemenea inițiativă. Am acceptat-o. Nu ne-am închipuit că inițiatorul este un element incorect” — a fost răspunsul celor de la Oltenița.

Așa să fie oare ? Rezultatul cercetărilor nu pare să confirme și sinceritatea celor spuse de conducerea întreprinderii. În primul rînd pentru că au fost încălcate prevederile legale privind dreptul, locul și obiectul înființării unei secții anexă. În al doilea rînd pentru că această secție a fost încredințată unui element incorect, care a mai suferit condamnări pentru încălcarea legilor (numai în anul 1978 organele de miliție au ridicat spre confiscare de la Ion Iulian peste 2 kg aur provenit din activități ilegale). În al treilea rînd, pentru că atât modul în care și-a procurat Ion Iulian materia primă, profitînd de diverse relații dubioase, cit și profiturile realizate prin fraudă, confirmă că autorizația de funcționare a secției anexă n-a fost decit un paravan pentru incorectitudinea, care au adus însemnate prejudicii avutului obștesc.

Iată, așadar, ce se întâmplă uneori în spatele unor bune intenții.

MIHAI GROZAVU ■

Carpați 2000

Aspecte specifice ale ruralului montan-carpatic (III)

PĂMÎNTURILE. Dincolo de frumusețea și măreția imaginii montane, dincolo de culoare și pitoresc, Carpații sînt munți cu șansa unei producții însemnate de furaje, grație structurii solului, climei, gradului de inerțare ș.a.

Analizată încă succint, această a doua mare componentă montană — pămînturile — ne descoperă o caracteristică generală de bază, un fond al problemei montane : o foarte mare deosebire de forme.

Cercetarea întreprinsă de-a lungul și de-a latul Carpaților, în peste 20 de județe cu zonă de munte, a făcut cu puțință evidențierea existenței a cel puțin două mari tipuri de exploatare a terenurilor montane, prin animale : ca munți nelocuiți, utilizați numai sezonier și mai ales sub formă de pășuni, zone majoritare, cu vetre de sat „adunate” și situate la poalele munților și unde locuitorii au șansa climatică de practicare a micii agriculturi și a pomiculturii.

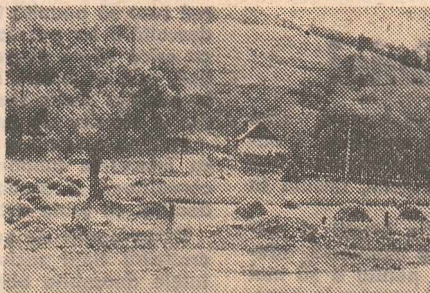
Aceste zone sînt profilate pe creșterea oilor, secundar a bovinelor, ele corespund unor regiuni cu climă mai caldă și o producție furajeră, prin flora spontană, mediocră sau submediocră, iar exploatarea zootehnică propriu-zisă a munților este inegală și incompletă, limitată la scurtul sezon de vară, iernarea animalelor bazîndu-se pe reziduuri agricole sau transhumantă.

Cea de-a doua formă o reprezintă creșterea animalelor în sistemul munților locuiți, cu gospodării împrăștiate pe munți, cu vetre de sat largi și cu o producție furajeră bazată aproape exclusiv pe flora spontană, lipsind șansa climatică de practicare a pomiculturii și micii agriculturi.

Aceste zone, mai restrinse ca suprafață, sînt profilate pe creșterea taurinelor, fiind adevărate „lăptării” ale țării, iar locuitorii și economia gospodărească sînt dependenți strict de nivelul producției vegetale necultivate, flora spontană, supusă fluctuațiilor anuale.

Acest aspect, de mare importanță, a determinat practicarea unei forme intensive de exploatare a unui teren montan, singura care, aici, putea asigura supraviețuirea.

Este zona unor întinse suprafețe de fînețe și a unei mai reduse suprafețe de pășuni, unde muntele, și numai el, asigură atât vîrățul cit și iernatul animalelor, acestea aflîndu-se într-o stare de pendulare sezonieră dinspre fînețe spre pășuni și invers.

Fenomenul de slăbire a zootehniei montane în general a determinat și aici o îngrijire din ce în ce mai nesatisfăcătoare a terenurilor, modificări dezavantajoase în structura plantelor ce compun flora montană spontană, apariția „nardetelor” și „invazia” mușuroaielor, fiind cunoscut faptul că un teren montan, lipsit 3—5 ani de îngășăminte organice și lucrări de îngrijire, este expus compromiterii.

În mod cu totul defavorabil, în zona de munte se propagă ideea „pășunii”, ca soluție a exploatarea rațională a unui teren montan.

Prin sistemul pășunilor se sprijină de fapt o formă extensivă, deci cu slabe rezultate economice, fiind prea binecunoscut că prin pășunare aproape jumătatea din producția vegetală este compromisă prin actul călcării de către animale. Acest sistem n-ar trebui acceptat decit eventual în zona munților nelocuiți sau cu o vegetație sărăcăcioasă și nici măcar aici ca tendință ci ca etapă în cadrul unui proces viitor ameliorativ.

Dimpotrivă, fînețele reprezintă o formă superioară, intensivă, de utilizare a terenului montan, întrucît produc cantități mai mari de furaje. Fînețele presupun însă multă muncă și grijă : gunoiri, îngrijiri, pază, cosirea ierburilor, uscarea, conservarea, transportul, deci o nevoie efectivă de forță de muncă, complicații, cheltuieli etc., ceea ce explică tendințele de promovare, prin unele unități, a formulei „pășunii”.

Fînețele rămîn însă soluția nr. 1, practic neînlocuibilă, în vederea unor efective de animale mai mari în zona de munte, deci producții de lapte, carne, piei, lînă ș.a., sporite substanțial.

Un alt aspect, care ni s-a părut de cea mai mare importanță, este cel al utilizării în zona de munte a unor diverse preparate chimice, fie pentru combaterea unor

insecte, substanțele în cauză formînd grupa pesticidelor, fie ca îngrășăminte chimice.

Dincolo de aspectul costurilor ridicate ale producției și transporturilor, de rezultatele neconcludente sau de pericolozitatea afectării structurii solului și a plantelor ce compun flora spontană, atât de valoroasă tocmai prin polimorfism, apare riscul suprasolicității și epuizării rapide a potențialului productiv a unui sol subțire și sensibil.

Creдем că trebuie să avem în primă vedere că poate întreaga perspectivă a dezvoltării zootehniei montane din țara noastră stă în realizarea unei producții de carne și lapte mai ales, în condiții sută la sută naturale și garantate sanitar, întrucît la nivel mondial asemenea produse se realizează cu dificultate și se pare din ce în ce mai rar și tocmai prin acest aspect un sector — muntele — prin însuși actul rămîinerii sale în urmă ca nivel de chimizare dobindește șansa de a ajunge pe locul I.

Vom avea în același timp în vedere faptul că se pierd, în van, uriașe cantități de îngrășăminte naturale, prin slaba organizare a colectării lichidelor organice, în primul rînd a urinei rumegătoarelor.

În zona de munte sîntem aproape cu totul lipsiți de bazine de colectare a dejecțiilor lichide provenite de la animale, ne lipsesc mijloacele de împrăștiere a acestora și pierdem. O singură taurină produce în medie pe zi circa 15 litri urină, iar aceasta se întrebunțează în amestec cu circa 6 litri de apă. Rezultă că anual cele un milion de bovine din zona de munte produc miliarde de litri de îngrășămînt, care există gratis și nu se utilizează.

Se resimte o acută nevoie de instalații simple de apă în grajduri, de prea simplele adăposturi mecanice. Singură numai apa adusă în adăposturile care există — și nu pentru care s-ar putea pune problema să investim — ar însemna multe manopere grele usurate esențial și, desigur, sporuri directe ale producției.

Nu este în discuție ideea oarecum complicată a unor consumuri mari de materiale, deoarece în zona de munte necooperativizată un proces de modernizare nu poate avea un caracter exploziv ci integrativ-lent, simplificînd linia dezvoltării și a posibilităților.

Iată așadar prezentate cîteva dintre multiplele probleme specifice, care cer încă investigare și mai ales atitudine științifică, cu tratare diferențiată pe zone și microzone, în funcție de amprenta locală, dar cer mai ales rezolvări efective, fiind cit se poate de clar că într-un mod poate fi practicat zoagricultura de tip montan în zonele mai joase și mai calde și cit se poate de deosebit în zonele înalte și reci sau în subzonele de interferență.

RADU REY ■

Un harpagon îmbogățit cu țuică de Clucereasa

Un aspect ce nu trebuie scăpat din vedere este cel referitor la sursele de aprovizionare cu băuturi folosite de gestionarii infractori. De unde aduceau acești gestionarii marile cantități de băuturi cu care au jonglat ani de-a rîndul ? Cine le facilita aceste aprovizionări, prin ce mijloace, în dauna cui ? Să o luăm pe rînd. Sursa erau cramele și fermele viticole ale diferitelor întreprinderi de profil din țară. Persoanele care le dădeau marfa erau, cine altcineva ? alți infractori puși pe căpătuială din unitățile respective, de cele mai multe ori deținînd funcții de răspundere. În dauna cui, e limpede : a statului, adică a noastră a tuturor. Prin ce mijloace, asta vom vedea în continuare.

Ferma Clucereasa a I.A.S. Pitești, de pildă, se ocupa cu fabricarea de țuică. Țuică bună, de Pitești, de diferite calități. În fruntea acestei ferme s-au aflat anul trecut doi indivizi de genul celor pomeniți mai sus. Cu alte cuvinte, doi oameni necinstiți, dornici să acumuleze sume cit mai mari de bani și, în acest scop, decisi să fure cit s-o putea. Și se putea ! Pentru că și aici, ca și în alte unități similare, chestiunea cu evidența materiei prime și a producției era ca un fel de „fata morgana” : acum o vezi, acum nu e. Sigur, așa cum se întâmplă acolo unde lucrurile sînt bine puse la punct, adică după lege, un control ferm, calificat din partea organelor tutelare ar fi fost de natură să sesizeze dezordinea de la Clucereasa, matrapazlucurile ce le făceau acolo cei doi șefi, puși să se îngrijească de avutul fermei cu inspirația cu care un cioban si-ar fi lăsat, vorba proverbului, oile să i le păzească lupul.

Dar cum acest control n-a fost efectuat, cel puțin în perioada în care din gestiune s-a furat pe rupte, „lupii” n-au prea avut de ce se teme și au lucrat ca-n codru.

Puși pe căpătuială, așa cum am mai arătat, șeful de fermă, Olteanu Vasile, și responsabilul economic, Alexandru Traian, au încălcat cu bună-știință obligațiile referitoare la înregistrarea zilnică a cantităților de țuică fabricată.

Ca urmare a acestei activități sistema-

tice desfășurate de cei doi pentru crearea de plusuri, în depozitul fermei au început să se acumuleze mari cantități de băuturi neînregistrate, pe care aceștia au început să le valorifice în mod ilegal. Omul de legătură folosit la aranjarea tranzacțiilor a fost Popescu Gheorghe, o cunoștință a lui Alexandrescu, șef de „Gostat” în București. Acesta, neavînd personal dreptul să desfacă țuică la magazinul pe care-l conducea, a pornit să caute un client pentru marfa amicalui său de la Clucereasa. Firește, nu dezinteresat. Și l-a găsit, în persoana lui Gangureanu Ion, șeful depozitului de vinuri și rachieri din strada Răzoare, sectorul 7.

Conform înțelegerii, la data de 5 iunie 1978, Gangureanu și Popescu s-au deplasat la ferma piteșteană cu autocisterna condusă de Ivănuș Radu, cu scopul de a ridica o cantitate de țuică disponibilă pentru livrare. În timp ce mașina era la încărcat, ei au discutat cu Alexandrescu Traian și Olteanu Vasile amănunțele afacerii. Astfel, s-au înțeles ca prețul litrului de țuică livrat în plus peste cantitatea trecută în acte să fie de 12 lei, iar sumele rezultate din valorificarea cantității totale să fie împărțite în părți egale. Totodată rămînea stabilit ca de cite ori la fermă se „realizează” un plus respectabil de țuică, cei de la Clucereasa să-i anunțe pe bucureștenii pentru a se prezenta la livrare. Cu transportul din 5 iunie, Gangureanu a luat 3 000 litri țuică de 24 de grade, în actul de livrare-recepție-decontare întocmit de Alexandrescu și semnat de Olteanu fiind consemnată numai cantitatea de 2 106 litri. Acesta a fost începutul. Au urmat apoi 1 000 de litri de țuică de 39,9 grade livrată în plus pe data de 19 iunie, 236 litri pe 26 iunie, 1 800 de litri în 19 iulie. La aceste cantități se mai adaugă încă 1 000 litri de țuică dată în plus peste cifra înregistrată în acte lui Niculescu Radu pentru Ștefănescu Gheorghe. În schimbul acestor importante cantități de țuică furată din avutul obștesc, Alexandrescu Traian și Olteanu Vasile au primit de la Gangureanu Ion și Ștefănescu Gheorghe peste 70 000 lei, prejudiciul cauzat de cei doi infractori fermei Cluce-

reasa ridicîndu-se la suma de 124 880 lei.

Cu ocazia preluării gestiunii fermei de către noua conducere, a fost găsită într-o încăpere din plantația pomicolă încă o cantitate de 190 litri de țuică, care s-a dovedit a fi acunsă acolo de același Olteanu Vasile, fostul șef al fermei. Tot în sarcina acestuia se află și suma de 12 050 lei, reprezentînd restul dintr-un avans ridicat de la casieria I.A.S.-Pitești de către Alexandrescu Traian în vederea cumpărării unor cai. Acesta, plecînd în concediu de odihnă, i-a lăsat suma de 18 000 lei lui Olteanu, care a cheltuit 6 000 pentru cai, iar restul i-a folosit în interes personal. Și despre caracterul acestui individ este încă ceva de spus. Atîta timp cit a fost șef a făcut ce l-a tăiat capul, conducînd ferma ca pe o feudă proprie. Beneficiînd și de îngăduința condamnabilă a organelor de conducere ale I.A.S.-Pitești, acesta și-a permis să nesocotească dispozițiile legale privind organizarea și desfășurarea producției în unitatea ce o conducea. Împreună cu responsabilul comercial a pus la cale — așa cum s-a văzut — o importantă delapidare din avutul obștesc, din care și-a însușit importante sume de bani, iar cînd afacerea lor a fost descoperită a încercat să dea întreaga vină pe Alexandrescu, desolidarizîndu-se de propriile sale fapte. Și iată, un asemenea individ a fost pus în fruntea unei unități socialiste să-i conducă destinele, să lupte pentru sporirea contribuției acesteia la dezvoltarea avutului obștesc. Pe ce criterii, este greu să ne dăm seama.

Nu putem încheia aceste rînduri fără a mai adăuga cîteva cuvinte despre Gangureanu Ion, gestionarul depozitului de pe strada Răzoare. Pe lângă afacerea cu țuică acesta a mai comis și alte infracțiuni, cum ar fi : delapidare, înșelăciune cu privire la calitatea mărfurilor, crearea de plusuri etc. Cupiditatea și setea de înăvutire ale acestui om, dacă poate fi numit astfel, nu aveau margini. Fura pentru a strînge bani, cit mai mulți bani. La un prieten lăsat spre păstrare libretul C.E.C. cu un sold total de 350 000 lei, socrului său îi dăduse să-i țină 100 000 lei, în spatele locuinței sale din strada Pictor Băncilă nr. 24, îngropați sub o vită-de-vie, au mai fost găsiți 501 200 lei. Deținea de asemenea bijuterii și alte obiecte de valoare însumînd alte 600 000 lei. Un harpagon al zilelor noastre, îmbogățit prin fraudă !

VALERIU RĂMNICEANU ■
ION CHILOM ■

Surse esențiale ale prestigiului politicii externe a României

Politica externă a României socialiste se bucură, spre mândria noastră a tuturor, de un prestigiu internațional bine meritat, stârșite, pretutindeni, sentimente de profundă stimă și sinceră admirație și, pe alocuri, nu ne indoim, invidia în sensul ei pozitiv.

La mulți străini, de la persoane cu înalte funcții și responsabilități politice până la omul de rând, se manifestă, adesea, interes și vie curiozitate pentru „a afla, pentru a ști mai precis din ce izvoare se trage forța afirmării noastre în lume, care sint sursele care dau atita coerență politicii noastre externe.

România oferă, într-adevăr, exemplul foarte concludent al unei țări care și-a făcut un renume în viața internațională nu datorită dimensiunilor sale geografice și de populație, nu prin forța potențialului său militar, ci prin promovarea cu dirigență și excepțională consecvență a unei politici clădite esențialmente pe rațiuni de justiție, pe respectarea neclintită a principiilor independenței și suveranității naționale, egalității depline în drepturi, neamestecului în afacerile interne, excluderii forței și amenințării cu forța în relațiile dintre state, colaborării reciproc avantajoase.

„Esența acestui complex de principii — arată președintele României, tovarășul Nicolae Ceaușescu — este în ultimă instanță respectarea dreptului sacru, inalienabil al fiecărui popor de a dispune liber și nestingherit de propria-i soartă, de a urma calea dezvoltării social-politice care răspunde cel mai bine voinței și intereselor sale vitale, de a promova o politică externă în conformitate cu aspirațiile de pace ale omenirii, de a participa cu drepturi egale la viața comunității popoarelor lumii”.

Cine urmărește atent și cu bună-credință politica externă a României nu poate să nu înțeleagă că ea este o permanentă expresie a unor comportamente izvorite din principii fundamentale, din analiza obiectivă, lucidă și responsabilă a faptelor și evenimentelor și nu însăși ad-hoc a unor poziții determinate de interese înguste sau reglate după ce se spune într-o parte sau alta.

Politica noastră externă este politica unui popor structural iubitor de pace și bună înțelegere. În îndelungata lor istorie, atât de zbuciumată și nu de puține ori vitregă, oamenii acestor pământuri au dorit dintotdeauna pacea, înțelegerea și concurența, n-au vroït de la nimeni nimic, au omenit totdeauna și adesea peste puteri pe toți cei ce le-au întins o mină prietenească și au devenit neiertători și s-au bătut, cu brațul și cu mintea, atunci și numai atunci când le-a fost primejduită liniștea.

Sub conducerea comuniștilor, poporul român a pus în evidență superioară vocația sa de pace și colaborare. Antrenat cu toată energia și forțele sale în făurirea societății socialiste, în realizarea marilor obiective de înflorire multilaterală a țării, el are nevoie, mai mult ca oricând, de liniște și de pace. Știind că pacea, securitatea și colaborarea internațională, atât de necesare țărilor lumii, nu vin de la sine și că ele trebuie realizate prin eforturile tuturor, poporul român își îndeplinește o îndatorire internaționalistă participând activ și exemplar la construirea păcii, înțelegerii și cooperării, manifestând astfel un înalt spirit de responsabilitate față de cauza socialismului, a progresului omenirii.

Grija și nu numai grija ci și fapta, fapta concretă a României pentru pacea sa și pacea tuturor, pentru soluțio-

narea marilor probleme ale omenirii — lichidarea subdezvoltării și făurirea noii ordini economice internaționale, înfăptuirea dezarmării — credința în forța și voința popoarelor de a rezolva asemenea deziderate, iată o altă explicație a prestigiului de care se bucură politica noastră externă pe toate meridianele lumii.

Grija față de soarta păcii și realizării unui climat internațional care să permită tuturor popoarelor să se consacre exclusiv dezvoltării lor pașnice face ca România să acționeze pentru ca orice litigiu dintre state să se rezolve numai pe cale politică, prin negocieri, să se pronunțe împotriva practicilor vechi în relațiile dintre state, a tendințelor imperialiste de reimpărțire a sferelor de influență, dominație și dictat.

Politica externă a României este elaborată în consonanță cu interesele fundamentale ale poporului român, cu știrea, consultarea și aprobarea acestuia, așa cum se procedează de altfel cu toate actele de politică ale țării.

Vasta operă de edificare a noii orindui, adâncirea democratizării vieții sociale în toate compartimentele sale, rezultatele deosebite obținute în toate sferile de activitate, precum și hotărârea nestrămutată de a învinge greutățile ce mai apar și de a îndrepta ceea ce nu merge încă fac ca România să se înfățișeze lumii ca o țară socialistă care se dezvoltă susținut în toate domeniile și ale cărei realizări o impun ca un partener sigur și stabil.

La noi funcționează perfect înțelegerea că România nu poate participa activ la viața internațională, nu-și poate aduce contribuții semnificative la rezolvarea marilor probleme ale omenirii, dacă nu are o puternică dezvoltare internă, — economică, politică și socială —, dacă nu asigură înfăptuirea cu succes a obiectivelor politicii sale interne. Tocmai de aceea activitatea internă și externă a partidului și statului nostru se află într-o strinsă unitate dialectică, constituie două laturi inseparabile ale unei politici unice. Forța dezvoltării interne multilaterale, unitatea poporului în jurul partidului, a conducerii sale, constituie, în fond, sursa esențială a promovării unei politici externe active și independente, suportul real al adoptării unor poziții foarte clare, lipsite de ambiguități și aproximații, al suveranității deciziilor. Într-un cuvânt, România n-ar putea promova o politică externă de un asemenea prestigiu internațional, dacă politica sa internă ar fi alta, dacă activitățile externe ale țării nu și-ar mai găsi în aceasta un corespondent fidel pe care să se bazeze și din care să-și tragă substanța forței lor de afirmare.

Pornind de la realitățile obiective ale lumii contemporane, de la necesitatea dezvoltării relațiilor dintre toate statele lumii — indiferent de orinduirea lor socială — România practică o politică de largă deschidere internațională. Punind în centrul politicii sale externe dezvoltarea neabătută a relațiilor și prieteniei cu toate țările socialiste, România promovează relații tot mai largi cu statele în curs de dezvoltare, cu țările nealiniate, extinde — în spiritul coexistenței pașnice — colaborarea cu țările capitaliste dezvoltate, cu toate statele, fără deosebire de orinduire socială.

O asemenea politică externă este determinată de înțelegerea că în lumea de azi nu se poate trăi izolat, că progresul oricărei țări presupune cu necesitate o largă colaborare internațională, participarea activă la diviziunea internațională a muncii, la schimburile de valori materiale și spirituale.

Dacă România este mai cunoscută ca nicicând în lume, dacă ea are, acum, prieteni mulți, buni și sinceri, pretutindeni și ca niciodată, faptul se datorește asocierii numelui țării cu cel al conducătorului de excepție, cu numele președintelui ei, tovarășul Nicolae Ceaușescu, Omul care are rolul hotărâtor în elaborarea, promovarea și înfăptuirea politicii noastre externe, făcând din aceasta politica deschisă a întregului popor, Omul a cărui neobosită și exemplară activitate, acasă și peste fruntariile țării, merită lauda, mândria și respectul nemărginit, al nostru, al tuturor.

DUMITRU ANINOIU ■

Urmările cutremurului catastrofal din Iugoslavia

După cum s-a mai anunțat în presa cotidiană, duminică dimineață, coasta Adriaticii și alte zone ale țării vecine și prietene — R.S.F. Iugoslavia — au fost zguduite de un puternic cutremur de pământ, care a provocat numeroase pierderi de vieți omenești și mari pagube materiale.

Cea mai afectată de seism este regiunea litoralului adriatic al R. S. Muntenegru, unde sint situate unele din cele mai frumoase stațiuni balneoclimaterice și turistice din Iugoslavia. Potrivit relațiilor Agenției Taniug, în mai puțin de un minut, seismul a distrus monumente istorice și valori culturale cu care poporul muntenegrean s-a mândrit de secole. Străvechitul oraș Ulțini, cunoscut din antichitate sub denumirea de Cholchinium, practic nu mai există. De asemenea a fost transformat în ruine vechiul oraș Bar, unde se află și cel mai mare port maritim de pe litoralul sudic al Adriaticii. Seismul a mai produs mari distrugerii în orașele Budva, Kotor, Herțeg Novi și într-o serie de alte localități de pe litoral și din interiorul R.S. Muntenegru. Unele localități au dispărut complet, iar altele sint rupte de restul țării.

În ședința de luni a Consiliului Executiv Federal, care a examinat urmările cutremurului devastator din Muntenegru și măsurile ce trebuie luate de urgență pentru a se înlătura pagubele, s-a relevat că potrivit datelor disponibile, acest seism, a fost cel mai mare din istoria Iugoslaviei. Forța de distrugere a cutremurului a avut efecte nu numai asupra regiunii direct lovite, ci și asupra unei mari suprafețe a țării.

Potrivit datelor disponibile până în pre-

zent, numărul morților identificați se ridică la 101. Se crede că ar putea fi mult mai mare, intrucît nu există date privind victimele din satele îndepărtate, iar viețile multor răniți sint încă în pericol.

Postul de radio Belgrad apreciază că numărul victimelor se cifrează la 200 de morți și circa 1000 de răniți, iar alte peste 80000 de persoane au rămas fără adăpost. Pagubele materiale sint enorme și pentru evaluarea lor va fi nevoie de mult timp.

Seismul catastrofal de duminică a fost urmat de o serie de cutremure replici, care au făcut ca pagubele să fie și mai mari. Astfel, în afară de zeci de replici cu intensitate medie, care au dărâmat multe din clădirile deja fisurate, marți dimineață s-a înregistrat în regiunea Boka Kotorska un nou seism de 6 grade pe scara Richter, ceea ce a provocat noi distrugerii grave.

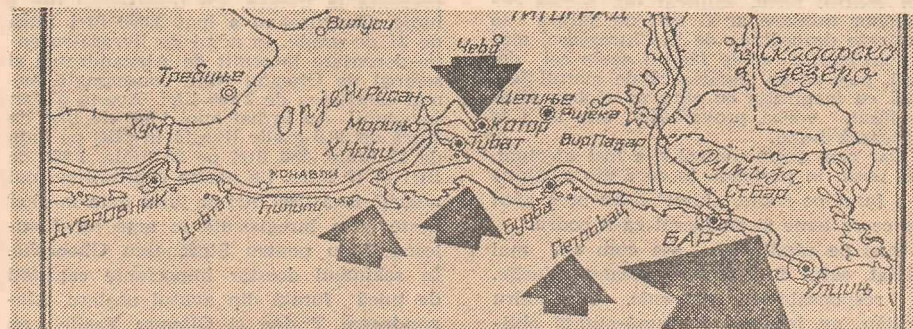
În aceste momente de grea încercare pentru poporul muntenegrean sint trimise ajutoare din toate republicile și provinciile iugoslave. Consiliul Executiv al Adunării R. S. Muntenegru a adresat un apel pentru a se organiza trimiterea de urgență a circa 20000 de corturi pentru adăpostirea sinistratilor,

precum și a circa 50000 de vaccinuri pentru prevenirea izbucnirii epidemiei de tifos.

Pentru a atenua urmările seismului devastator, guvernul iugoslav a adoptat o serie de măsuri urgente, printre care și punerea la dispoziția R.S. Muntenegru a sumei de 50 milioane dinari din rezervele bugetare federale.

Dar solidaritatea celorlalte popoare iugoslave cu poporul muntenegrean greu lovit de acest seism se dovedește a fi mai puternică decât forțele oarbe ale naturii. Spre R. S. Muntenegru pleacă zi și noapte echipe de ajutorare din toate republicile și provinciile socialiste iugoslave. Avioane transportă de urgență cele necesare populației sinistrate. Numeroase colective de muncă alocă importante sume din contribuția lor pentru Fondul de ajutor al R. S. Muntenegru, iar la bănci au fost deschise conturi pentru subscripțiile de ajutor individuale și colective. Într-un cuvânt, toate popoarele iugoslave ajută la înlăturarea cât mai grabnică a urmărilor cutremurelor de pământ care au afectat grav R. S. Muntenegru.

D. RADOVAN ■

Harta zonei afectate cel mai grav de cutremurul de duminică
(După ziarul „Politika” — Belgrad)

Ochii și urechile lumii

Tractoare, pluguri, strigăte

...vă dați seama ce ar fi? Nu vă trebuie multă imaginație pentru a vă da seama ce ar fi dacă invenția lui Mokoto Ueda, un japonez ingenios cit poezii buni, s-ar extinde asupra tuturor mecanismelor din această lume. Căci ce a făcut Ueda? Mecanic de mașini agricole, el a făcut un aparat, — mic cit „o carte de buzunar”, — cum prezicează ziarul, într-o metaforă demnă de sublimul haiku-uri japoneze, acele poezii care în trei-patru versuri concise, uscate până la săracie, dezvăluie adâncimi de simțire și gând la care alții, în o sută de pentametri lungi cit o zi de post nu ajung — un aparat care poate fi montat la orice tractor, capabil să oprească motorul imediat ce înregistrează un semnal vocal. Milioane de accidente în semănat și secerat pot fi astfel evitate — printr-un strigăt omenesc care declanșează instantaneu sistemul de oprire al mașinii. Un strigăt de spaimă, de neliniște, de durere — și secerătoarea se oprește. Despre vocea omenescă, pe cimp, în plină muncă pentru existență, nu am auzit poveste în care tehnica exactă și sufletul inefabil să se alieze mai desăvârșit. Despre strigătul ființei, pe cimp, muncind pentru ale gurii, nu s-a „spus” ceva mai frumos și mai necesar, de mult, cam de pe cind s-au inventat acel „ho!”, acel „prrr!” universale, adresate calilor și boilor pentru a-i opri la moment greu, pe brazdă, pe arie.

...dar vă dați seama ce-ar fi dacă, de la agricultură, invenția lui Ueda ar trece la alte mecanisme la fel de vitale pentru omul care nu trăiește doar din griu și floarea-soarelui? Repet — nu e necesar nici un efort imaginativ pentru a vă găsi, deodată, într-o lume feerică și mult mai normală decât cea de azi. Citeva exemple sint suficiente: puneți aparatul lui Ueda — sensibil la orice strigăt — lângă trăgaciul unei puști, fie ea mitralieră. Puneți-l în mecanismul unei ghilotine sau al unei spinzurătorii, încă folosite în secolul nostru mecanizat. Sau al unui tun. Mic „cit o carte de buzunar”, el ar înregistra urletul victimei ochiilor, și iar vor amuți armele. N-ar fi rău. S-ar putea merge așa până la infinit. Acolo, la infinit, n-ar fi exclus ca, exasperați, să înceapă a urla chiar trăgătorii și să arunce, neputincioși, sculele. Orice se poate întimpla la infinit. Oricum, noua situație nu ar putea dura mai mult decât durează ea, de sute și sute de ani. De sute și sute de ani, ochiții urlă și trăgătorii trag. Ideea japonezului — aplicată fie și limitat, doar în industria de armament — ar pune capăt acestei relații deloc absurde, dar nici prea mărețe, mă rog, ca omul... Admit că ar exista o piedică — și nu aceea a puștii propriu-zise. Anume — nu prea există pușcă sau tun capabile să suporte dotarea cu un semnal de alarmă susceptibil a auzi omul fîntit și a se bloca automat la răcnetul durerii lui. O asemenea „idee” nu intră în parametrii și în caracterul nici unei arme. Dar piedica nu e de netrecut. Prin lungi tratative, lucrurile s-ar putea aranja între ele și din alarmă de tractor, în alarmă de tractor, tunurile ar deveni netunuri, precum oamenii care — din spinzurătorii în spinzurătorii — devin neoameni.

RADU COSAȘU ■

Mondo umano ?

Interferențe
nesentimentale

Așadar, ce se mai întâmplă în lume? Să desprindem unele noutăți dar să nu le amestecăm. „Aviation Week and Space Technology“ anunță că în Statele Unite două noi rachete balistice sînt în curs de cercetare. Este vorba de un proiect — Longbow — ce privește lansarea aeriană de pe bombardiere strategice spre ținte la sol sau aer-purtate. Celălalt proiect se referă la o rachetă balistică cu rază medie de acțiune folosită în scopuri tactice, pornind de la mijloace purtătoare la sol — mobile sau fixe — ori aeriene...

„Se mai întâmplă că s-a expliat sau cel puțin așa se prenumește — geniul lui Niccolò Paganini. Acesta a putut fi cel mai bun violonist din toate timpurile intrucit era atins de o „afecțiune a țesutului conjunctiv“ ce-i provoca o alungire a membrelor. De aici deci o nemaiîntîlnită lungime a articulațiilor cu efectele arhicunoscute în domeniul muzical. Interludiul se oprește, din păcate, aici pentru că...

„Aproape concomitent ziarele, precum „Le Monde“, remarcă (pentru a cita oară?) că, din 1963 și pînă azi, comerțul cu armamente în lume a crescut de cinci ori, peste 50 de țări produc arme grele, arsenalul focoselor nucleare are o putere de un milion de ori mai mare decît cel al bombei de la Hiroșima, iar numărul submărinilor nucleare a sporit de la 12 la 250. Nu ni se dă sporul sateliților pe bază nucleară...

„Totuși, lumea mai are bani și pentru altceva. Său cel puțin așa se pretinde! Banca Franței vinde cu 380 franci (francezi, evident) mie de bilete false pe care le imprimă în atelierile safe. Precizări: au același format ca și cele de 100 de franci și culori identice. În fine, există niște restricții la vânzarea acestor falsuri dar...

„In ciuda superabundenței lor, continuă să se producă din ce în ce mai multe armamente, tot mai ucigătoare și tot mai complexe. Sînt arme ce devin adesea simbol al constrîngerii și al dominației, mijloace de a asigura sau obține avantaje geografice și politice — opineză același comentator, parca resemnat...

„Iată însă că un libanez de 30 de ani s-a gândit să abandoneze cariera militară și a găsit o ieșire: se ocupă de arheologie. După ce a îngrijit de traducerea în arabă a operelor lui Roger Peyrefitte și a participat la finanțarea unui show, acum s-a asociat cu un fericit cîștigător al premiului Médicis pe 1977 și a hotărît să deschidă o galerie de arheologie, la Paris, cu toate obiectele autentificate...

„Cu toate astea, unora imaginația le funcționează în alt sens. Nu rău, nu ciudat, ci de-a dreptul bolnăvicioși și — culmea, culmelor! — producător de ciștiguri substanțiale. Este cazul, de exemplu, al unui (măsterlos) François, care a scris o carte de ficțiune politică. De fapt, autorul este locotenent-colonel, are 42 de ani și se numește Guy Doly, a absolvit faimoasa „Saint-Cyr“. Mai recent, el a scris „A șasea coloană“ care, nici mai mult, nici mai puțin, nu este decît „un scenariu pentru al treilea război mondial“ și pe care, se spune, a luat atîția bani încît ar putea avea și pentru zile negre...

„De care bani nu dispune în mod suficient Alfred Hitchcock pentru un dublu eveniment: vrea să sărbătorească împlinirea a 84 de ani trăgînd primul țar de manivelă la al 54-lea film al său: „Noaptea scurtă“. Și asta în pofida sfatului medicilor săi de a se odihni întrucît are serioase tulburări cardiace...

DUMITRU CONSTANTIN ■

„Transferul de tehnologie în sens invers“, o formulă
prea elegantă pentru a ascunde inechitatea

„În ultimii 15 ani, sublinia recent un raport al Conferinței Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare (UNCTAD), țările în curs de dezvoltare au pierdut o parte importantă din resursele lor umane prin „brain-drain“ în favoarea statelor industrializate“. 305 mii cadre cu înaltă calificare — între care 60 de mii medici, 110 mii oameni de știință și ingineri, 123 de mii de tehnicieni — au fost atrase în trei din principalele țări industrializate — S.U.A., Canada și Marea Britanie. Numai țările latino-americane au pierdut în ultimii cinci ani 50 de mii de absolvenți universitari. Potrivit opiniei experților care se ocupă de această problemă, în fiecare an țările în curs de dezvoltare „renunță“ pe această cale la 6 la sută din promoțiile lor de tineri specialiști și 10 la sută din cadrele cele mai valoroase din domeniul cercetării științifice. În fine, o cifră semnificativă oferită de revista „Le Monde Diplomatique“: numai în S.U.A., personalul medical provenit din țările în curs de dezvoltare echivalează ca număr cu totalul absolvenților a 15 mari institute de medicină care atribuie în fiecare an cel mai mare număr de diplome în această profesie.

Valoric, s-a calculat că în perioada 1961—1972 fenomenul exodului de specialiști a adus țărilor de origine pagube cifrate la 50 miliarde dolari, în timp ce ajutorul acordat de țările industrializate, în aceeași perioadă, țărilor „lumii a treia“ nu s-a ridicat decît la 46 miliarde dolari.

Nu trebuie să uzezi de prea multe argumente pentru a face demonstrația caracterului profund inechitabil al unui asemenea fenomen, cu consecințe dintre cele mai grave asupra țărilor în curs de dezvoltare, care depun eforturi serioase pentru învingerea grelei moșteniri a trecutului de dominație colonială, pentru accelerarea procesului de dezvoltare națională, pentru atenuarea marilor decalaje care le separă de statele puternic industrializate. Exodul inteligenței este cu atît mai nociv cu cît el afectează țări care au o acută nevoie de specialiști, pentru care calea cea mai sigură pentru depășirea

stării de înapoiere ar constitui-o tocmai introducerea cuceririlor științei și tehnicii contemporane, mobilizarea întregului potențial material și uman de care dispun pentru asigurarea progresului economic și social. Așa cum o arată o serie de statistici furnizate de organizații internaționale, țările lumii a treia nu numai că nu își pot permite luxul de a „oferi“ gratuit „creiere“ pe piața muncii din țările industrializate, dar, mai mult, au nevoie, și asta nu mai departe decît pînă la sfîrșitul actualului deceniu, de aproximativ 900 de mii de tehnicieni și 600 de mii de ingineri și cercetători pentru a se putea înscrie cu adevărat pe orbita progresului.

Se spune adeseori, pe bună dreptate, că decalajele economice dintre state au la bază decalajele tehnologice. Aprecierea e firească într-o lume care traversează din plin epoca revoluției tehnico-științifice, perioadă în care de gradul și de rapiditatea cu care sînt aplicate noile descoperiri ale inteligenței umane depinde dezvoltarea economică de ansamblu. Normal ar fi deci, în aceste condiții, ca țările în curs de dezvoltare, care întâmpină și așa serioase dificultăți în procurarea de tehnologie modernă, să fie sprijinite — nu spoliata — pentru formarea cadrelor atît de necesare susținerii unor programe ample de dezvoltare. Dar dimensiunea cea mai gravă a atragerii specialiștilor este ilustrată de actuala repartitie a potențialului tehnico-științific pe plan mondial. Astfel, studiile UNCTAD relevă existența, în țările industrializate, a 112 specialiști la 10 000 de locuitori, în timp ce în Africa proporția aceasta este de 5, 6, în Asia de 22, iar în America Latină de 69. Conform revistei „Science and Technology Working“ țările în curs de dezvoltare dețin numai 2,9 la sută din cheltuielile mondiale de cercetare-dezvoltare și 12,6 la sută din numărul total al cercetătorilor.

Se mai poate adăuga, la acest trist dosar al „brain-drain“-ului, constatarea, aparținînd experților în materie, conform căreia, la ora actuală, căutarea cea mai mare, în acest import — gratuit și scutit

de orice taxe — o au medicii. Medici care provin adeseori din zonele lumii cu cei mai ridicați indici ai mortalității, din țări confruntate cu gravele probleme legate de subdezvoltare. Un raport al UNICEF, publicat cu prilejul „Anului internațional al copilului“ arăta astfel că circa cinci milioane de copii din țările în curs de dezvoltare mor anual din cauza absenței celei mai elementare asistențe medicale. Chiar fără a pune în legătură directă „furtul creierelor“ cu această sinistru cifră, nu este greu de înțeles că plecarea unui număr considerabil de specialiști din „lumea a treia“ lasă în urmă goluri aproape imposibil de acoperit, că și acest fenomen se asociază cortegiului de dificultăți pe care le au de surmontat țările din „conul de umbră al sărăciei“.

Dosarul atît de încărcat al atragerii specialiștilor a făcut, după cum se poate vedea și din aceste rînduri, obiectul a numeroase studii, statistici, el constituind o sursă de îngrijorare din ce în ce mai vădită din partea țărilor sărace, care au adus în repetate rînduri această problemă în fața Națiunilor Unite sau a altor importante forumuri internaționale. În cadrul recentei reuniuni a „Grupului celor 77“ desfășurată la Arusha, la sesiunile UNCTAD, reprezentanții țărilor în curs de dezvoltare au relevat în numeroase rînduri caracterul deosebit de nociv al acestui fenomen, s-au pronunțat pentru adoptarea unor măsuri care să impiedice racolarea de către țările industrializate a cadrelor cu înaltă calificare. La rîndul ei, Conferința Națiunilor Unite pentru știință și tehnologie în slujba dezvoltării, ce se va desfășura anul acesta, în august, la Viena, va aborda între altele și problema așa-zisului „transfer invers de tehnologie“.

„Brain-drain“ sau oricum i-am zice nu este decît o latură, un aspect al unei ordini vechi, inechitabile, cu regretabile prelungiri în relațiile economice și politice din lumea contemporană.

AUREL PERVA ■

Dincolo de vorbe

„Necazurile oamenilor sînt atît de multe încît nu este nevoie să le provocăm altele. Nu este necesar asasinatul, e o bestialitate. E mult mai bine să încercăm să salvăm viața tuturor oamenilor, din toată lumea. Pentru că în această lume trebuie să trăim. Să ne înțelegem unii pe alții pentru a putea trăi în pace. Să distrugi e ușor, e comod. Să construiești este infinit mai greu“.

Băntuții cumva cui aparțin aceste emoționante și mobilizatoare declarații? Nu, Precis nu. E greu de crezut că buzele care au rostit cuvintele pline de dragoste și grijă pentru comunitatea umană sînt ale lui Giuliano Miotti Konigsberg, un cunoscut șef din încă destul de necunoscuta organizație „Internațională neagră“. Neagră precum îi sînt adevăratele programe de acțiune. Culoare de bază a unei mode nu de mult apuse, care simbolizează anarhia, teroarea, violența și moartea, toate tarele de care omenirea face eforturi disperate să se dispenseze.

„Internațională neagră“ este forul suprem de conducere al tuturor organizațiilor teroriste. Ea a luat ființă în urma unor succesive „reuniuni internaționale“ la care s-a evidențiat „necesitatea coordonării acțiunilor, a existenței unui organism suprem a cărui putere și dispoziții să fie respectate“, relatează recent săptămînalul italian „L'Europeo“. Ce fel de acțiuni coordonează această internațională putem înțelege din scurta prezentare a „modestei“ baze materiale de care ea dispune, grație generozității și abnegației întru propășirea umanității manifestate de cîțiva (?) industriași occidentali. E vorba de o dotare militară demnă de respect: mine anti-om, care blindate, elicoptere de luptă ultramoderne, armament individual de cea mai bună calitate, piese de artilerie... și lista ar putea continua.

Cum se împacă aceste obiecte, deocamdată neînsuflite, cu declarațiile de bune intenții reproduse mai sus? Nu e greu de înțeles, mai ales că Giuliano Konigsberg completează idilica imagine mustind de bunătate și dragoste pentru aproapele său „prevestind“, nici mai mult, nici mai puțin, decît un nou război mondial. Pentru a avea pace, declară el revistei ita-

liene, este necesar un război. Și pentru a nu a avea vreun dubiu, după ce enunță acest paradox, conducătorul „pașnicei“ organizații ne luminează definitiv: s-ar putea să fie un război de numai 15 minute, dar care să producă o mare cantitate de morți. De observat nuanța: morții nu se mai numără, se cîntăresc!

În concluzie, pentru a trăi ferice și în pace, trebuie să ne și batem puțin. În fond și îndrăgostiiți se ceartă pentru a gusta apoi savuroasa miere a împăcării, nu? Dincolo de glumă, de abordarea neîncrezătoare a „ideilor“ acestei „negre“ organizații trebuie să înțelegem rit de pericolosă este această lume, care permite unor indivizi adesea izolați, dreptul de a se organiza, de a-și alege un for conducător. O lume a drepturilor și libertăților deplinite, printre care se numără și dreptul la crimă organizată.

„Dezarmați copiii“ — aceasta este deviza sub care se desfășoară în Suedia campania de interzicere a fabricării și comercializării jucăriilor care reproduc arme.

Si celor mari, nu le ia nimeni jucăriile?

IOAN ROȘCA ■

● PARADOXURILE SUPERCIVILIZAȚIEI

Norman Kelly era cunoscut în cartierul său, de la periferia Los Angelesului, pentru marea lui blajînatate. Nu făcea rău nimănui, ajuta bătrînii să treacă strada, își plătea chiria la timp și dădea de mîncare la o bună parte din pisicile care-și făcuseră cuiburi în blocul dărăpănat unde, chipurile, mai puteau locui și oameni. Nu-i era rușine să recunoască că marea lui slăbiciune rămîn filmele pentru copii, dar nu acelea de groază cu vampiri și stafii care răpesc contra plată minori și majori.

Cînd Kelly a devenit omul zilei în cartier, toată lumea a crezut că s-a făcut o regretabilă confuzie. Unul din martorii la proces, barmanul la care Kelly își bea zilnic cafeaua, a declarat chiar, că ceea ce i se impută pașnicului său amic este o aberație cum nu s-a mai întîlnit.

Pe scurt, Kelly a fost prins după ce a spart o bancă și acesea era cea de-a 11-a sa lovitură. Luora într-un stil care i-a făcut pe cei mai vajnici gangsteri să-și scrișească maselele. Își alegea cu grijă locul loviturii, de preferință bănci mici, se posta în spatele unui funcționar și-i băga degetul între coaste simulînd țevăa unui pistol. Nu pleca niciodată

cu sume care să depășească trei zerouri. De 11 ori, la îndopostul degetului său arătător, Kelly a reușit să-și facă bani de buzunar pentru o perioadă rezonabilă. Evident, metoda aceasta nu este însușită, de regulă, în Statele Unite, și aceasta o prezicează rîspicat ultimul raport

al F.B.I.-ului, dat publicității la Washington. New York-ul continuă să dețină capul de afiș în ce privește tradiționalul val al criminalității. Anul trecut s-au comis zilnic, repet, zilnic, 1563 de infracțiuni, pe o gamă de la așa-numitele ușoare, la cele grave, adică asasinatete. Cantitatea de delict pe unitatea de timp, ca un fel de proporție a disperării pe cap de locuitor, a fost clarificată pe orașe, regiuni, pe state.

Acest ciudat raport între numărul de locuitori, cantitatea de timp și cea a infracțiunilor se mișcă de la un an la altul și singura lui tendință este aceea de a deveni din ce în ce mai apăsător. Desigur, pe țări își perfecționează metodele, numă-

șă crește de la un milion la altul, cu 2,8 la sută, cu 3,4 la sută, în sfîrșit, cu 4,6 la sută, cum s-a întîmplat anul trecut față de celălalt. Ziarul „Daily Mail“ remarcă după ce făcea o hotărîtă trecere în revistă a cifrelor criminalității: „Cifrele de mai sus arată că acel criminal care dorește să folosească o armă de foc are de unde să o procure, fără multe dificultăți. Foarte adesea se întîmplă ca armele să fie procurate împreună cu muniția de la diverși armurieri care acționează „pe sub mînă“. Experiența trecută și, din păcate, experiența actuală arată că astfel de lucruri adunate fac ca o tendință să capete aspecte foarte grave. Violența naște

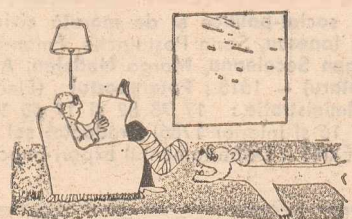
violență, se știe. Ce face poliția?

În fiecare an sînt confiscate în jur de 5 000 de arme, dar unele îmbunătățiri se așteaptă de la legea privind deținerea de arme, încă neadoptată. Pentru că legea din 1968 nu interzice unui deținător de permis să posede oricite arme dorește. Așa că aveau dreptate cei care spuneau, în cursul dezbaterilor în această problemă: „Nu vom eradică violența, dacă nu-i vom schimba pe bărbații și pe femeile care compun această societate, dacă nu vom schimba societatea însăși“.

Această concluzie trasă pe celălalt capăt al oceanului, în Marea Britanie, de un ziar care a testat nu o dată pulsul climatului social, difuzînd anchete cu un mare impact asupra opiniei publice, nu face altceva decît să aducă la un numitor comun semnălele de alarmă trase de presa americană, în fiecare zi. Este într-adevăr tulburătoare constatarea că graficul care indică evoluția criminalității în lumea occidentală se afirmă fără echivocuri, ca o linie continuu ascendentă spre un impas pe care toată lumea îl cunoaște și nimeni nu-l poate evita...

RADU BUDEANU ■

Lumea se amuză

(După JEŽ — R.S.F. Iugoslavia)

Panta tristului record

O victorie mult așteptată

ROMÂNIA — UNGARIA 2—0 (1-0)

La Pitești, urmind un început de inițiativă bună, aceea de a programa întâlniri internaționale în orașele țării, în prezența unui public entuziast, formația olimpică română, alcătuită de această dată pe criteriile bunului-simț, înțelegând prin aceasta scheletul unei formații aflate în plină formă, am numit pe F.C. Argeș, care a dat lotului 9 jucători, dintre care 8 au comparut în teren, învinge cu 2—0, după o întâlnire pusă sub semnul elanului tineresc, al voinței și dăruirii totale. În ciuda unei bune tehnici individuale și a unei idei corecte de joc în deplasare, reprezentativa maghiară nu a reușit să contracareze argumentele fotbalistilor români. Cele două goluri s-au datorat lui Iovănescu, care în minutul 29 a preluat din zbor o pasă a lui Zamfir, și lui Radu II, care, după o frumoasă combinație Marcel Răducanu-Zamfir, a punctat spectaculos în minutul 74. Dintre jucătorii noștri merită a fi remarcate Radu II, Iovănescu, Doru Nicolae, Stan, Ștefănescu și Speriatu. Marcel Răducanu a dat un plus de tehnicitate formației române și mai multă clarviziune în atacurile succesive ale reprizei secunde, cind victoria plutea, cum se zice, în aer pregătită și de remarcabila atmosferă a stadionului din Trivale. Arbitrajul brigăzii venite din Turcia, avind în centru pe Talal Tokat, fără a străluci, s-a menținut în limitele corectitudinii într-un meci fără probleme deosebite.

Urâm garniturii olimpice românești să continue cum a început astăzi.

EMANUEL VALERIU ■

Transferată de la Corabia la Intreprinderea de osii și boghiuri din Balș, Marilena Caraman Nisipeanu, de profesie medic stomatolog, cu domiciliul în București, n-a mai călcat pe la întreprindere de la 1 ianuarie anul acesta. O anunțăm pe această cale că oamenii muncii continuă să speră că M.C.N. va reveni la sentimente mai bune și se va gândi și la plombele lor. (N.G.)

De câteva zile s-au înapoiat în țară cei 69 de artiști ai Circului de stat din Capitală care, sub conducerea directorului A. Iosefini, au efectuat un turneu în Emiratele Arabe Unite, mai precis la Sarajah, unde au prezentat un număr de 18 reprezentații cu spectacolul „Iosefini și arena magică”. Numărul spectatorilor: 52 000. În semn de apreciere, pe lângă frumoasele cuvinte din presa locală, artiștii români au primit și invitația ca în ianuarie-februarie 1980 să dea spectacole în alte trei emirate, precum și în Kuwait.

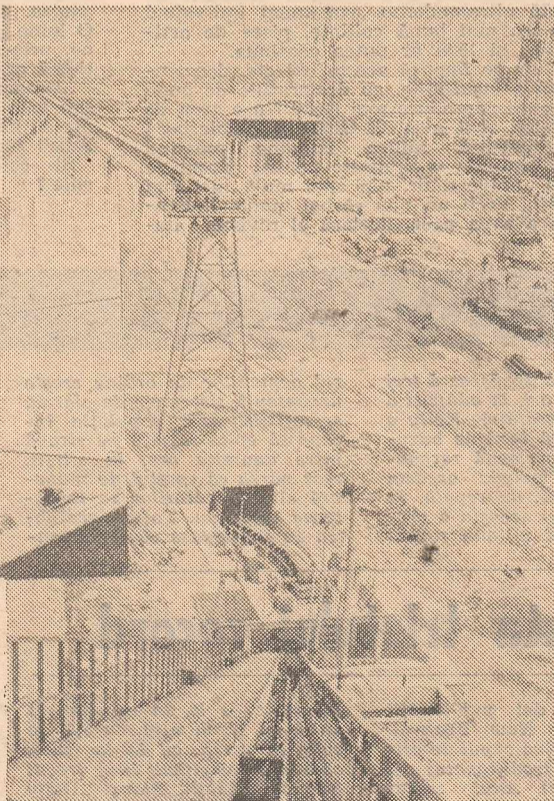
Cea mai modernă

stație de betoane din țară

Pe șantierul nr 1 al Trustului de construcții industriale din București s-a dat recent în folosință cea mai modernă stație de betoane din țară. Subinginerul Dan Pastor și electricianul Ion Balconi, pe care îi

vedeți în fotografie, ne-au explicat că stația automată de alimentare a agregatelor este prima de acest gen. Toate comenzile sînt dirijate de la pupitrul de comandă, economisindu-se astfel utilaje de transport. Și un alt avantaj: agregatele sînt foarte curate, neexistînd corpuri străine care să modifice calitățile betonului. (S. Postolache)

Se scutură magnoliile, dar peste câteva zile ne vom bucura de un alt deliciu al primăverii bucureștene: înflorește liliacul multicolor. Obținut în urmă cu 12 ani de horticultorul Gheorghe Grosu, autor a șase invenții brevetate, liliacul multicolor — care ajunge la 30 de varietăți pe o tulpină, adică 30 de nuanțe de culori și tot atîtea parfumuri, specia fiind unică în lume, — va putea fi admirat în câteva locuri ale Bucureștiului, dintre care amintim: Aleea Marii Adunări Naționale, unde se întinde pe o distanță de 200 de metri, la „Mărșorul” lui Tudor Arghezi, pe strada Muzeul Zambaccian la numerele 21, 22 și 24.

PREMIERĂ MEDICALĂ LA SPITALUL P.T.T.R. DIN BUCUREȘTI. Profesorul doctor Tiberiu Ghișescu și doctorul Nicolae Constantinescu de la catedra de tehnici chirurgicale a Institutului de medicină din Capitală au efectuat recent, la spitalul amintit, o operație vasculară sub microscop.

Gala Galaction a fost evocată zilele trecute la „Rotonda 13” a Muzeului literaturii române, cu prilejul aniversării centenarului nașterii. Au vorbit cu acest prilej academician Șerban Cioculescu, D. I. Suchianu, Edgar Papu, Vasile Netea (în fotografia Magdalena Buză, de la dreapta la stînga), Radu Popescu și Teodor Virgolici.

Luni, la Combinatul petrochimic Borzești a intrat în probe tehnologice cea de-a doua rafinărie de petrol de pe platformă. Realizate de proiectanții Institutului de cercetări, inginerie tehnologică și proiectări de rafinării Ploiești și de constructorii de la Trustul de construcții industriale din municipiul Gheorghe Gheorghiu-Dej, instalațiile noi rafinării prelucrează anual o cantitate de țitei de două ori mai mare decît rafinăria veche.

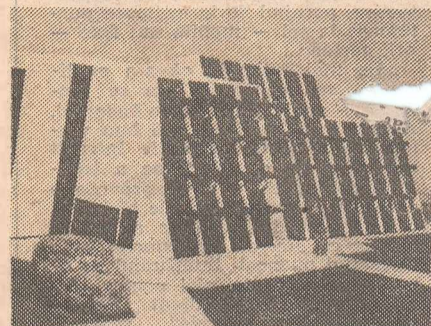
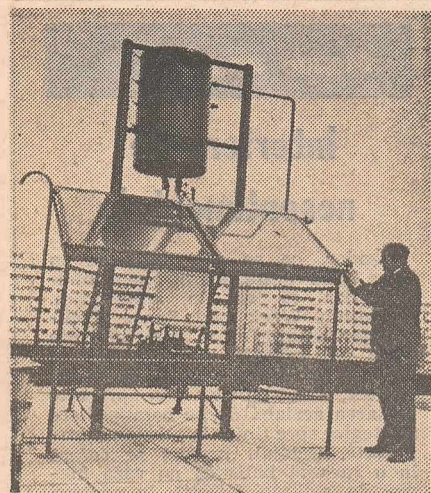
AU ÎNCEPUT OLIMPIADELE ȘCOLARE. Zilele trecute a luat sfîrșit faza finală pe țară a olimpiadei de economie politică. Locul întâi: Marinela Itul — clasa a XI-a la Liceul pedagogic din Deva. Felicitări și pentru profesorul ei, Silviu Cercea.

Alimentara nr. 1 din Nădlac (Araù) și-a propus să scoată fotbalul românesc din impas. Gestionarul ei nu-și mai vinde pine, lacte și macaroane dacă nu cumperi și fotografii de fotbaliști. Cît cîștigă fotbalul din treaba asta nu se știe precis, însă alimentara cu pricina trebuie să aibă venituri serioase, ținînd cont că, în timp ce un litru de lapte costă 2,30 lei, pozele de care pomenim se vind cu 10 lei.

Cunoscuții chirurghi au realizat un autotransplant venos, înlocuind pe o porțiune de 15 centimetri o arteră trombozată. Reușita intervenției a permis restabilirea fluxului normal al circulației sanguine, pacientul fiind salvat.

S-a deschis la Brașov, pe strada Castelului, la numărul 148, un autoservice inedit. Este vorba de un atelier patronat de Facultatea de mecanică a Universității din localitate, de fapt, un veritabil laborator polifuncțional în care, alături de muncitori și tehnicieni, lucrează și studenții facultății de la poalele Timpei. Dotat cu aparatură modernă de garaj, noul autoservice oferă studenților prilejul de a îmbina mai temeinic teoria cu practica, iar brașovenilor servicii din cele mai calificate.

Concursul de muzică populară „Floare de pe Bărăgan”, desfășurat la Slobozia, a fost cîștigat anul acesta de Elena Pal din Hașeg, o foarte bună interpretă a frumoaselor cîntece hunedorene.

Eveniment

De curind la sediul INCERC, București, a avut loc un util schimb de experiență cu participarea reprezentanților tuturor institutelor de proiectări județene cărora le-au fost prezentate soluțiile de folosire a energiei solare la prepararea apei calde de consum și încălzirea clădirilor. Vedeta acestei întâlniri de lucru a fost „Echipamentul pentru prepararea apei calde de consum la locuințele individuale” — produs de „Electrometal” Timișoara — al cărui prototip se poate vedea în fotografie. Ca performanțe, e suficient să spunem că va asigura circa 75% din consumul de combustibil necesar preparării apei calde menajere pentru o familie, în timpul sezonului cald. În perspectivă, funcționarea a 50 000 de instalații la nivelul anului 1985 va aduce o economie anuală de peste 10 000 tone combustibil convențional. Tot cu acest prilej, Intreprinderea de frigidere Găești a prezentat două panouri solare, primele din serie de 10 000, pe care le va fabrica acest an, concepute de specialiștii săi cu asistența tehnică a INCERC. Participanții au luat de asemenea cunoștință de hotelul solar experimental prevăzut a se construi anul viitor în Delta Dunării.

(Ion Predoșanu)

Medicul Constantin Dumitru din București a realizat un aparat pentru stimularea funcțiilor biologice ale organismului. Aparatul poate dezvolta particularitățile biopsihice și poate normaliza funcțiile inimii, ale ficatului și stomacului.

Pictorul amator Francisc Jișca de la I.M. Suceava a deschis, la căminul de nefamilisti al constructorilor suceveni din cartierul Zamca, expoziția intitulată „Însemnuri sucevene”. Cu prilejul vernisajului, a fost prezentată și o expunere pe teme de legislație. Care-o fi legătura?

Marți la ora 15, inginerul Nicolae Vasilescu, directorul Direcției județene de drumuri și poduri Buzău, a primit pentru întreprinderea sa Drapelul roșu și Diploma de unitate fruntașă pe ramură. Astfel, pentru a 6-a oară podarii buzoieni, din ale căror reușite amintim podurile de la Sudiți — Zilișteanca și Nehoiu, se arată a fi cei mai vrednici din țară. Le adresăm și felicitările noastre.

Pagină realizată de RĂZVAN BĂRBULESCU ■

FLACĂRA Redacția: București, Piața Scintei 1, casuța postală 3312, Oficiul 33, cod 71341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20, interioare: Probleme social-politice și de morală civică (Nicolae Cristache, Ilie Purcaru, Răzvan Bărbulescu, Dumitru Eliade, Doina Frunțelată) — 1619; Noul în procesul muncii (N. Gr. Mărășanu, Nelu Ionescu, Sorin Postolache, Emanuel Valeriu) — 1606; Știință, învățămînt, sport (Liviu Timbus, Lionel Nițescu, Ovidiu Ioanțoiaia, Victor Niță) — 1618; Scrisori, anchete cetățenești (Eugen Seceleanu, Marga Nedelea, Adi Cusin, Horia Pătroșcu, Mircea Fodoreanu, Dorin Gherghinescu, Dumitru Graur) — 1787 și 1617; Cultură — cenacul (George Arion, Adrian Dohotaru) — 1618; Fotoreportaj (Elena Ghera, Ion Predoșanu, Aurel Mihailopol, Vasile Minecan) — 1595; Secretariat de redacție (Dan Birlădeanu, Cornel Catană) — 1782, 1621; Administrație: 17 78 82 și 17 60 10, interior 1783; secretar responsabil de redacție (Tudor OCTAVIAN — 17 63 16 și interior 1611); redactor șef adjunct (Nicolae ARSENIE — 17 63 16 și interior 1786); redactor șef — 18 22 96 și 17 60 10 interior 1822. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scintei” — Cîștinarii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — Departamentul Export-Import presă, P.O. BOX — 136-137, telex: 1 12 26, București, str. 13 Decembrie nr. 3

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU